

**Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy
Ciechanów na lata 2025-2030
- projekt zmiany 2026**

Zamawiający:

Gmina Ciechanów
ul. Fabryczna 8
06-400 Ciechanów

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny
Drzewieckiej – Kierownika Projektu:
Joanna Kaszubska – Konsultant
Zuzanna Ciska – Analityk

Spis treści

Wstęp	4
1. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	15
1.1. Podobszar Chruszczewo	18
1.2. Podobszar Gorysze	26
1.3. Podobszar Grędzice	35
1.4. Podobszar Modelka	44
1.5. Podobszar Modła	53
1.6. Podobszar Niestum.....	62
1.7. Podobszar Rykaczewo.....	70
1.8. Podobszar Rzeczki	79
1.9. Podobszar Sokołówek.....	87
1.10. Podobszar Wólka Rydzewska.....	96
1.11. Podsumowanie	104
2. Powiązania gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy ...	109
3. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	113
4. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań.....	113
5. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	118
5.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	118
5.2. Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	134
6. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	137
7. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych.....	143
8. Struktura zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, koszty i harmonogram realizacji programu	147
8.1. Sposób zapewnienia udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji, w tym w ramach Komitetu Rewitalizacji	152
9. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji.....	157
10. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	169
11. Specjalna Strefa Rewitalizacji	169
12. Sposób realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	169
Załączniki graficzne	172
Spis tabel i rysunków.....	173

Wstęp

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. 2024 poz. 278) „rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

Przed przystąpieniem do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030 przeprowadzona została diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla gminy Ciechanów. W diagnozie przedstawiono szczegółową analizę problemów poprzez zestawienie wskaźników charakteryzujących poszczególne jednostki osadnicze ze średnią wartością wskaźnika dla gminy Ciechanów.

Początkiem procesu rewitalizacji Gminy Ciechanów jest przeprowadzenie diagnozy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Opracowując przedmiotową analizę, uwzględniono zalecenia zawarte w sporządzonym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej dokumencie Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027, zgodnie z którymi diagnozę oparto na mierzalnych wskaźnikach opisujących przede wszystkim zjawiska i problemy społeczne na terenie gminy Ciechanów.

Obszar gminy Ciechanów podzielono na jednostki osadnicze, składające się sołectw.

Tabela 1. Wykaz sołectw wchodzących w skład ustalonych jednostek osadniczych

Nazwa jednostki osadniczej	Sołectwa wchodzące w skład jednostki osadniczej
Jednostka Baby	Baby
Jednostka Chotum	Chotum
Jednostka Chruszczewo	Chruszczewo
Jednostka Gąski	Gąski
Jednostka Gorysze	Gorysze
Jednostka Grędzice	Grędzice
Jednostka Gumowo	Gumowo
Jednostka Kanigówek	Kanigówek
Jednostka Kargoszyn	Kargoszyn
Jednostka Kownaty Żędowe	Kownaty Żędowe
Jednostka Mieszki – Różki	Mieszki – Różki
Jednostka Mieszki Wielkie	Mieszki Wielkie
Jednostka Modelka	Modelka
Jednostka Modła	Modła

Nazwa jednostki osadniczej	Sołectwa wchodzące w skład jednostki osadniczej
Jednostka Niechodzin	Niechodzin
Jednostka Niestum	Niestum
Jednostka Nużewko	Nużewko
Jednostka Nużewo	Nużewo
Jednostka Pęczcin	Pęczcin
Jednostka Przążewo	Przążewo
Jednostka Ropele	Ropele
Jednostka Rutki – Begny	Rutki – Begny
Jednostka Rutki – Borki	Rutki – Borki
Jednostka Rutki – Głowice	Rutki – Głowice
Jednostka Rutki – Marszewice	Rutki – Marszewice
Jednostka Rydzewo	Rydzewo
Jednostka Rykaczewo	Rykaczewo
Jednostka Rzeczki	Rzeczki
Jednostka Sokołówek	Sokołówek
Jednostka Ujazdowo	Ujazdowo
Jednostka Ujazdówek	Ujazdówek
Jednostka Wola Pawłowska	Wola Pawłowska
Jednostka Wólka Rydzewska	Wólka Rydzewska

Źródło: Opracowanie własne

Dla wydzielonych jednostek osadniczych pozyskano materiał statystyczny dostępny w zasobach Urzędu Gminy Ciechanów oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie, jak i specjalnie w tym celu wygenerowane dane przez instytucje zewnętrzne, m.in. Komenda Powiatowa Policji w Ciechanowie oraz Powiatowy Urząd Pracy w Ciechanowie.

Analizę występowania negatywnych zjawisk zachodzących na obszarze gminy Ciechanów przeprowadzono w pięciu sferach, tj.: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Do każdej ze sfer zakwalifikowano odpowiadające im wskaźniki wyznaczone z uzyskanych danych. Ponadto dla wskaźników określono również wagi, które przypisano pod kątem istotności badanych problemów.

Wagi wskaźników zostały przypisane zgodnie z ich wpływem na życie mieszkańców i rozwój regionu. Wskaźniki dotyczące bezrobocia, przestępczości i stanu technicznego budynków mają najwyższe wagi, ponieważ bezpośrednio wpływają na jakość życia i stabilność społeczną. Inne wskaźniki, choć istotne, mają mniejsze wagi, ponieważ są bardziej specyficzne lub dotyczą długoterminowych zagrożeń.

Tabela 2. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie

Obszar	Nazwa wskaźnika	Waga
Sfera społeczna		
Bezrobocie	Udział liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby ludności ogółem na danym obszarze	7
Edukacja	Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze	3
Szczególne potrzeby	Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności ogółem na danym obszarze	1
Ubóstwo	Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	1
Przestępczość	Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców na danym obszarze	5
Sfera gospodarcza		
Niski stopień przedsiębiorczości	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	1
Sfera środowiskowa		
Przekroczenie standardów jakości powietrza	Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze	2
Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	4
Sfera przestrzenno-funkcjonalna		
Niewystarczający stopień skanalizowania	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do liczby budynków mieszkalnych ogółem na danym obszarze	1
Sfera techniczna		
Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami	Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością w stosunku do ogólnej liczby budynków użyteczności publicznej na danym obszarze	2
Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminy	Udział budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy, które są w złym stanie technicznym na danym obszarze	6
Zły stan techniczny zabytków należących do Gminy	Udział liczby zabytków będących w złym stanie technicznym w stosunku do ogólnej liczby zabytków należących do Gminy znajdujących się na danym obszarze	1

Źródło: Opracowanie własne

Uzyskane dane przeanalizowano pod kątem wskaźników ilościowych i jakościowych, porównując wartości średnie, charakterystyczne dla poszczególnych jednostek osadniczych i zestawiając je z przeciętnymi wartościami dla Gminy Ciechanów – o występowaniu zjawiska kryzysowego decydowało czy wartość wskaźnika dla jednostki osadniczej jest gorsza od średniej wartości dla Gminy.

Do obszaru zdegradowanego zaliczono jednostki osadnicze spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- na terenie jednostki osadniczej identyfikuje się co najmniej 2 wskaźniki w sferze społecznej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego (wartość gorsza niż średnia dla gminy Ciechanów),
- na terenie jednostki osadniczej identyfikuje się co najmniej 1 wskaźnik z pozostałych stref, tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej, który wskazuje na występowanie zjawiska kryzysowego (wartość gorsza niż średnia dla gminy Ciechanów).

Jednostki osadnicze, w których zdiagnozowano stan kryzysowy, czyli wartość wyliczonego wskaźnika była gorsza niż średnia dla gminy Ciechanów, oznaczono kolorem jasnopomarańczowym. Natomiast białym oznaczono jednostki, dla których wyliczona wartość wskaźnika kształtowała się korzystnie na tle średniej dla gminy.

Tabela 3. Zbiorcze zestawienie jednostek osadniczych i występowania w nich stanu kryzysowego

Sfera	Społeczna					Gospodarcza
Obszar	Bezrobocie	Edukacja	Szczególne potrzeby	Ubóstwo	Przestępczość	Niski stopień przedsiębiorczości
Wskaźnik	Udział liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców ogółem	Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze	Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności ogółem na danym obszarze	Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	Liczba popełnionych przestępstw przypadająca na 100 mieszkańców na danym obszarze	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze
Średnia dla gminy	2,59%	52,38%	3,39%	14,17%	1,02	6,19
Baby	0,00%	0,00%	6,45%	0,00%	4,84	8,06
Chotum	2,19%	33,33%	4,38%	8,33%	1,09	3,65
Chruszczewo	2,62%	44,44%	1,89%	7,69%	1,16	8,01
Gąski	2,54%	42,86%	1,81%	10,00%	0,91	6,52
Gorysze	3,14%	60,00%	13,84%	4,55%	0,00	7,55
Grędzice	4,17%	40,00%	10,00%	8,33%	0,00	5,00
Gumowo	2,42%	28,57%	4,15%	8,33%	1,04	5,54
Kanigówek	0,00%	0,00%	6,76%	0,00%	0,00	2,70
Kargoszyn	1,55%	40,00%	0,78%	20,00%	0,93	9,78
Kownaty Żędowe	2,18%	22,22%	0,97%	0,00%	1,21	4,61
Mieszki – Różki	0,36%	100,00%	2,89%	0,00%	1,08	2,53
Mieszki Wielkie	1,33%	50,00%	7,33%	36,36%	0,00	4,67
Modelka	5,13%	50,00%	10,26%	0,00%	5,13	3,85
Modła	2,10%	100,00%	10,49%	33,33%	2,10	4,90
Niechodzin	2,88%	37,50%	1,08%	0,00%	1,44	5,04
Niestum	3,37%	66,67%	1,35%	0,00%	0,90	7,87
Nużewko	1,50%	33,33%	4,00%	37,50%	1,00	4,00
Nużewo	3,20%	63,64%	1,16%	0,00%	0,58	2,91
Pęchcin	3,31%	62,50%	1,24%	0,00%	1,24	14,88

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Sfera	Społeczna					Gospodarcza
Obszar	Bezrobocie	Edukacja	Szczególne potrzeby	Ubóstwo	Przestępczość	Niski stopień przedsiębiorczości
Wskaźnik	Udział liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców ogółem	Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze	Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności ogółem na danym obszarze	Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	Liczba popełnionych przestępstw przypadająca na 100 mieszkańców na danym obszarze	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze
Średnia dla gminy	2,59%	52,38%	3,39%	14,17%	1,02	6,19
Przążewo	1,71%	0,00%	0,00%	0,00%	1,71	6,84
Ropele	4,88%	50,00%	8,13%	40,00%	0,81	7,32
Rutki – Begny	1,27%	0,00%	1,27%	0,00%	2,53	6,33
Rutki – Borki	1,04%	0,00%	0,00%	0,00%	1,04	4,17
Rutki – Głowice	0,00%	0,00%	8,64%	0,00%	0,00	7,41
Rutki – Marszewice	0,88%	100,00%	7,02%	0,00%	0,88	7,02
Rydzewo	3,02%	62,50%	4,91%	0,00%	0,00	3,40
Rykaczewo	5,02%	83,33%	6,28%	26,67%	0,00	3,35
Rzeczki	3,10%	75,00%	4,65%	0,00%	0,78	3,88
Sokołówek	6,08%	55,56%	4,73%	57,14%	2,03	8,78
Ujazdowo	2,78%	33,33%	6,48%	57,14%	1,85	4,63
Ujazdówek	2,11%	50,00%	0,53%	0,00%	1,58	6,32
Wola Pawłowska	3,73%	60,00%	2,99%	0,00%	0,00	5,22
Wólka Rydzewska	10,81%	100,00%	8,11%	0,00%	0,00	2,70

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Sfera	Środowiskowa		Przestrzenno-funkcjonalna	Techniczna		
Obszar	Przekroczenie standardów jakości powietrza	Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi	Niewystarczający stopień skanalizowania	Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami	Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny	Zły stan techniczny zabytków należących do Gminy
Wskaźnik	Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do liczby budynków mieszkalnych ogółem na danym obszarze	Udział liczby budynku użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością w stosunku do ogólnej liczby budynków użyteczności publicznej na danym obszarze	Udział liczby budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy, które są w złym stanie technicznym na danym obszarze	Udział liczby zabytków będących w złym stanie technicznym w stosunku do ogólnej liczby zabytków należących do Gminy znajdujących się na danym obszarze
Średnia dla gminy	43,00%	83,87%	16,63%	52,38%	50,00%	83,33%
Baby	46,15%	83,33%	0,00%	-	-	-----
Chotum	49,50%	83,93%	0,00%	0,00%	50,00%	100,00%
Chruszczewo	30,24%	71,91%	76,85%	100,00%	100,00%	100,00%
Gąski	37,82%	86,15%	0,00%	100,00%	-	-----
Gorysze	55,88%	90,59%	0,00%	-	-	0,00%
Grędzice	40,00%	88,64%	0,00%	0,00%	100,00%	-----
Gumowo	62,50%	91,43%	0,00%	100,00%	-	-----
Kanigówek	48,48%	100,00%	0,00%	-	-	-----
Kargoszyn	17,54%	66,15%	93,95%	-	0,00%	-----
Kownaty Żędowe	46,55%	68,48%	0,00%	0,00%	0,00%	-----
Mieszki – Różki	35,90%	96,53%	0,00%	-	-	-----
Mieszki Wielkie	47,62%	69,76%	0,00%	-	-	-----
Modelka	46,15%	97,98%	0,00%	-	-	-----
Modła	67,39%	93,50%	0,00%	0,00%	-	-----
Niechodzin	45,00%	80,18%	0,00%	0,00%	-	-----
Niestum	49,45%	91,73%	0,00%	-	0,00%	-----
Nużewko	53,09%	89,56%	0,00%	-	0,00%	100,00%
Nużewo	46,75%	87,81%	0,00%	100,00%	-	-----

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Sfera	Środowiskowa		Przestrzenno-funkcjonalna	Techniczna		
Obszar	Przekroczenie standardów jakości powietrza	Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi	Niewystarczający stopień skanalizowania	Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami	Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny	Zły stan techniczny zabytków należących do Gminy
Wskaźnik	Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do liczby budynków mieszkalnych ogółem na danym obszarze	Udział liczby budynku użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością w stosunku do ogólnej liczby budynków użyteczności publicznej na danym obszarze	Udział liczby budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy, które są w złym stanie technicznym na danym obszarze	Udział liczby zabytków będących w złym stanie technicznym w stosunku do ogólnej liczby zabytków należących do Gminy znajdujących się na danym obszarze
Średnia dla gminy	43,00%	83,87%	16,63%	52,38%	50,00%	83,33%
Pęczcin	37,88%	69,52%	2,33%	-	-	-----
Prążewo	56,60%	98,48%	0,00%	100,00%	-	-----
Ropele	35,56%	79,72%	0,00%	-	-	-----
Rutki – Begny	54,17%	92,69%	0,00%	-	-	-----
Rutki – Borki	57,58%	98,71%	0,00%	-	-	-----
Rutki – Głowice	65,22%	83,61%	0,00%	-	-	-----
Rutki – Marszewice	58,54%	68,14%	0,00%	0,00%	-	-----
Rydzewo	56,67%	83,67%	0,00%	50,00%	-	100,00%
Rykaczewo	64,71%	88,63%	0,00%	-	-	-----
Rzeczki	70,37%	84,90%	0,00%	0,00%	-	-----
Sokołówek	48,48%	64,71%	0,00%	0,00%	100,00%	100,00%
Ujazdowo	39,22%	80,16%	0,00%	100,00%	-	-----
Ujazdówek	41,86%	71,51%	0,00%	100,00%	-	-----
Wola Pawłowska	61,54%	72,61%	3,57%	100,00%	-	-----
Wólka Rydzewska	50,00%	89,82%	0,00%	-	-	-----

Źródło: Opracowanie własne

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji wyodrębniono 10 jednostek obszaru zdegradowanego, których suma wag przypisanych do wskaźników była największa oraz obejmowały możliwie jak największą liczbę ludności (dla sum wag mieszczących się w przedziale 17–18), co wskazywało na większą skalę problemów. W poniższej tabeli przedstawiono sumy wag dla każdej z jednostek obszaru zdegradowanego.

Tabela 4. Zestawienie jednostek obszaru zdegradowanego z uwzględnieniem sumy wag wskaźników dla każdego z nich

Wyszczególnienie	Suma wag przypisanych do wskaźników	Czy obszar rewitalizacji?
Baby	9	NIE
Chotum	17	NIE
Chruszczewo	19	TAK
Gorysze	18	TAK
Grędzice	22	TAK
Gumowo	14	NIE
Mieszki – Różki	14	NIE
Mieszki Wielkie	6	NIE
Modelka	21	TAK
Modła	20	TAK
Niechodzin	18	NIE
Niestum	17	TAK
Nużewko	11	NIE
Nużewo	18	NIE
Pęchcin	16	NIE
Ropele	10	NIE
Rutki – Marszewice	9	NIE
Rydzewo	18	NIE
Rykaczewo	20	TAK
Rzeczki	21	TAK
Sokołówek	29	TAK
Ujazdowo	16	NIE
Wólka Rydzewska	19	TAK

Źródło: Opracowanie własne

Powyższa analiza pozwoliła na wyłonienie jednostek Chruszczewo, Gorysze, Grędzice, Modelka, Modła, Niestum, Rykaczewo, Rzeczki, Sokołówek i Wólka Rydzewska jako obszaru rewitalizacji, gdyż na tle pozostałych obszarów wypadają najgorszej pod względem skali zdiagnozowanych problemów oraz ich pogłębiania się w czasie. W związku z tym, iż wyznaczony obszar rewitalizacji nie stanowi jednego obszaru został on podzielony na podobszary, które stanowią powyższe jednostki osadnicze, tj.: podobszar Chruszczewo,

podobszar Gorysze, podobszar Grędzice, podobszar Modelka, podobszar Modła, podobszar Niestum, podobszar Rykaczewo, podobszar Rzeczeki, podobszar Sokołówek i podobszar Wólka Rydzewska.

Należy pamiętać, iż obszar rewitalizacji nie powinien być wyznaczany jedynie na podstawie danych ilościowych, pokazujących najbardziej intensywną degradację. Bardzo ważne jest uchwycenie wskaźników jakościowych oraz powiązań funkcjonalnych obszarów. Do obszaru rewitalizacji włączono zatem jednostki, w których zdiagnozowano najwięcej problemów oraz wzięto pod uwagę ich potencjał pod względem możliwości przeprowadzenia skutecznej interwencji w ramach procesu rewitalizacji. W analizie jakościowej wyznaczenia obszaru rewitalizacji wzięto pod uwagę lokalizację danej jednostki, dostęp do infrastruktury i bazy lokalowej, w której będą mogły zostać przeprowadzone działania, liczbę mieszkańców, w tym liczbę osób dotkniętych różnymi problemami, którzy zostaną objęci wsparciem w ramach planowanych działań.

Ponadto przy wyznaczaniu obszaru rewitalizacji kierowano się występowaniem na danym terenie istotnych cech wskazujących na ich duży potencjał dla rozwoju lokalnego w ramach rewitalizacji.

Tabela 5. Liczba ludności oraz powierzchnia obszaru rewitalizacji na tle gminy Ciechanów

Wyszczególnienie	Powierzchnia obszaru rewitalizacji	Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni całkowitej gminy	Liczba ludności obszaru rewitalizacji	Udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności ogółem na terenie gminy
Chruszczewo	58,36	0,42%	687	9,42%
Gorysze	26,03	0,19%	159	2,18%
Grędzice	48,54	0,35%	120	1,65%
Modelka	23,79	0,17%	78	1,07%
Modła	61,03	0,43%	143	1,96%
Niestum	55,87	0,40%	445	6,10%
Rykaczewo	30,82	0,22%	239	3,28%
Rzeczeki	91,51	0,65%	129	1,77%
Sokołówek	26,71	0,19%	148	2,03%
Wólka Rydzewska	37,65	0,27%	37	0,51%
Razem	460,31	3,28%	2 185	29,97%

Źródło: Opracowanie własne

Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni gminy Ciechanów wynosi 3,28%, natomiast udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności gminy wynosi 29,97%.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Ciechanów stanowi odrębny dokument. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przedstawiają mapy stanowiące załączniki do uchwały nr XIV/82/25 Rady Gminy Ciechanów z dnia 28 marca 2025 r.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 i 4 ustawy o rewitalizacji, granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wyznacza się na mapie w skali co najmniej 1:5000, sporządzonej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku – z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Ciechanów zostały wyznaczone na mapie z wykorzystaniem mapy zasadniczej w postaci wektorowej pozyskanej ze Starostwa Powiatowego w Ciechanowie w dniu 20 września 2024 r. Pozyskane dane przestrzenne odzwierciedlają ówczesny stan ewidencji gruntów i budynków (EGiB), w tym budynków mieszkalnych.

Wyznaczone na mapie granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji z terenu jednostek osadniczych zakwalifikowanych w oparciu o przeprowadzoną analizę wskaźnikową, do tych obszarów, zostały zawężone do terenów zamieszkałych połączonych ze sobą ciągami komunikacyjnymi. W związku z powyższym do granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji nie zostały zaliczone tereny np. łąk, pól, lasów, parków, itp. gdzie nie występuje zabudowa zgodnie z ewidencją gruntów i budynków. Zatem ewentualne obiekty budowlane, które nie są zgodne z ww. ewidencją bądź obiekty w trakcie realizacji w chwili delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, nie zostały włączone do granic tych obszarów. O występowaniu stanu kryzysowego możemy mówić, jeśli na danym terenie mamy do czynienia przede wszystkim z koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, zatem tereny, gdzie fizycznie nie występują mieszkańcy, nie zostały uznane za obszar zdegradowany ani obszar rewitalizacji. Ponadto dane statystyczne, w oparciu o które przeprowadzono analizę wskaźnikową w sferze społecznej, dotyczą wszystkich mieszkańców danej jednostki osadniczej, co jest spójne z wyznaczonymi granicami obszarów.

Przyjęte podejście do wyznaczenia granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miało charakter celowy i funkcjonalny, wynikający z istoty procesu rewitalizacji, którym jest wyprowadzanie obszarów ze stanu kryzysowego poprzez zintegrowane działania społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne. W związku z tym priorytetem delimitacji było objęcie granicami obszarów faktycznie zamieszkałych, w których koncentrują się negatywne zjawiska społeczne oraz gdzie możliwa i zasadna jest realizacja działań rewitalizacyjnych skierowanych do mieszkańców.

W granicach obszarów uwzględniono ciągi komunikacyjne, co ma charakter wyłącznie pomocniczy i porządkujący – służy zapewnieniu spójności przestrzennej obszaru oraz jego ciągłości funkcjonalnej. Drogi i ciągi komunikacyjne zostały włączone jedynie w zakresie niezbędnym do połączenia wyznaczonych terenów zamieszkałych w jeden logiczny i zwarty obszar, co umożliwia planowanie i realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych.

1. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Zagrożenie powodziowe

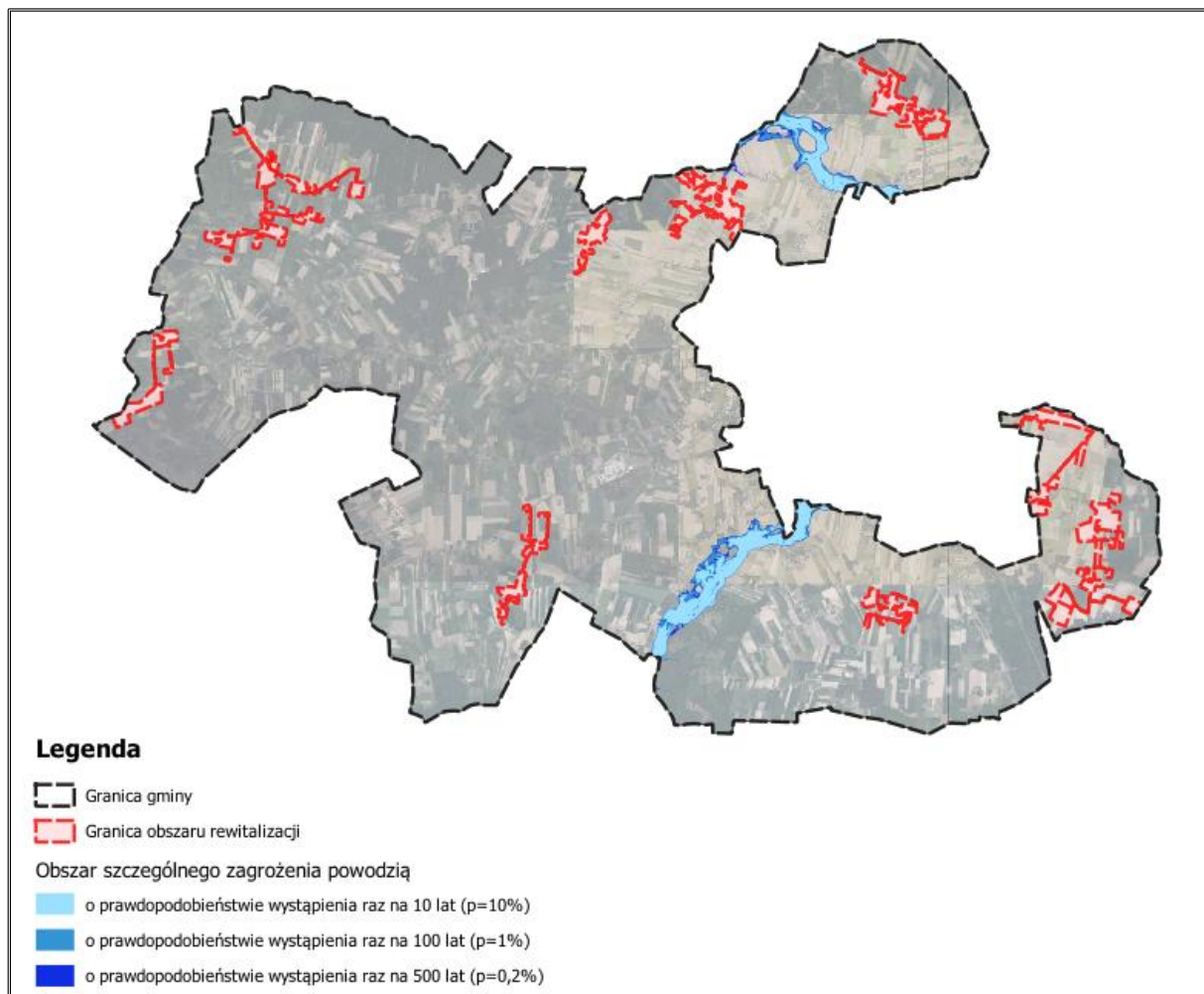
Na terenie gminy Ciechanów znajdują się obszary szczególnego zagrożenia powodzią:

- o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na 10 lat ($p=10\%$),
- o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na 100 lat ($p=1\%$),
- o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na 500 lat ($p=0,2\%$).

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z treścią art. 77 ust. 1 pkt 3 lit a) oraz b) Prawa wodnego, zakazuje się m.in. gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji mogących zanieczyścić wody, jak również lokalizacji nowych cmentarzy. Jeżeli nie spowoduje to zagrożenia, dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi, właściwy organ Wód Polskich, zgodnie z art. 77 ust. 3 ustawy Prawo wodne, może, w drodze decyzji, zwolnić od wymienionych wyżej zakazów, określając warunki niezbędne dla ochrony jakości wód.

Wyznaczony obszar rewitalizacji znajduje się poza zasięgiem szczególnego zagrożenia powodzią. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Ciechanów zostały przedstawione na mapie poniżej.

Rysunek 1. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Ciechanów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych przestrzennych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

Obiekty zabytkowe

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2024 poz. 1292), formami ochrony zabytków są:

- 1) wpis do rejestru zabytków,
 - 1a) wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa,
- 2) uznanie za pomnik historii,
- 3) utworzenie parku kulturowego,
- 4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Na obszarze rewitalizacji wyznaczonym dla Gminy Ciechanów znajdują się obiekty zabytkowe. Zabytki wpisane do Rejestru Zabytków oraz ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków znajdujące się na terenie poszczególnych jednostek rewitalizacji to¹:

- Gorysze: osada wczesnośredniowieczna, XII w. (Rejestr Zabytków 339/93 z dn. 6.03.1993 r.); budynek szkoły podstawowej (Gorysze 15 – dz. 8/2); dom (Gorysze 22 – dz. 28); dom (Gorysze 24 – dz. 15/2); dom (Gorysze 34 – dz. 21),
- Grędzice: dom (ul. Główna 2 – dz. 75); dom (ul. Łukowa 3 – dz. 76); dom (ul. Ogrodowa 7 – dz. 64); dom (ul. Główna 10 – dz. 98); stodoła (ul. Główna 10 – dz. 98),
- Chruszczewo: budka dróżnicza (Chruszczewo, ul. Klonowa 11 – dz. 94/2); zespół dworski (dz. 52/6),
- Modelka: dom (Modelka 19 – dz. 93/1); dom (Modelka 21 – dz. 129/1),
- Niestum: park podworski-krajobrazowy, XIX w. (Rejestr Zabytków – A-204 z dn. 1.06.1980 r.),
- Rzeczek: zbiorowa mogiła żołnierska z wojny, 1920 r. (Rejestr Zabytków – A-304 z dn. 31.10.1996), kamienna kapliczka słupowa na zbiorowej mogile żołnierzy z wojny, 1920 r. (Rejestr Zabytków – B-83/86 z dn. 31.10.1996 r.),
- Sokołówka: park podworski, krajobrazowy, koniec XIX w. (Rejestr Zabytków – A-228 z dn. 30.08.1980 r.); część budynku szkolnego w obrysie jego fundamentowania, 1927 r. (Rejestr Zabytków – A-1392 z dn. 19.07.2017 r.).

Infrastruktura techniczna

Na obszarze gminy Ciechanów znajdują się liczne gazociągi wysokiego ciśnienia:

- gazociąg tranzytowy wysokiego ciśnienia SGT DN 1400 (wzdłuż którego przebiega światłowód), wybudowany przed 12 grudnia 2001 r., o maksymalnym ciśnieniu roboczym gazu powyżej 2,5 MPa, relacji Jamał-Europa,
- gazociąg wysokiego ciśnienia DN 400 MOP 5,5 MPa, relacji Płońsk-Uniszki Zawadzkie DN400,
- gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200 MOP 5,0 MPa, relacji Płońsk-Uniszki Zawadzkie DN200,
- gazociąg wysokiego ciśnienia DN 100 MOP 5,0 MPa do stacji gazowej Ciechanów, ul. Kasprzaka,
- gazociąg wysokiego ciśnienia DN 150 MOP 5,5 MPa do stacji gazowej Ciechanów, ul. Kwiatowa,
- budowana stacja systemowa regulacyjno-pomiarowa Ciechanów-Pawłowo.

¹ <https://zabytek.pl/>

Dodatkowo, przez teren gminy przebiegają linie elektroenergetyczne przesyłowe wysokiego napięcia 110 kV.

Wszystkie obiekty przewidywane do budowy, przebudowy lub remontu, jak również zagospodarowanie terenu w zbliżeniu lub na skrzyżowaniu z infrastrukturą techniczną, w tym elektroenergetyczną podlegają przepisom odrębnym. Inwestor przed realizacją, powinien przedstawić pozytywne uzgodnienie Operatora Systemu Dystrybucyjnego dla sposobu zagospodarowania działek ujętego w projekcie budowlanym zamierzenia.

W przypadku rozbudowy, przebudowy lub zagospodarowania w obszarze występowania linii elektroenergetycznych będących częścią sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej, należy uwzględnić pasy technologiczne (pasy ochrony funkcyjnej), w obrębie tychże linii mierzone w poziomie nie mniejsze niż:

- dla linii napowietrznych SN – 7 m po każdej ze stron osi linii,
- dla linii napowietrznych nn – 3,5 m po każdej ze stron osi linii,
- dla linii kablowych SN i nn – 0,7 m po każdej ze stron od osi linii².

W pasach technologicznych obowiązuje w szczególności zakaz sytuowania instalacji fotowoltaicznych, tworzenia hałd, nasypów oraz sadzenia roślinności wysokiej i o rozbudowanym systemie korzeniowym, w tym obowiązuje szerokość pasa wycinki podstawowej drzew na trasie linii wg przepisów odrębnych.

Szczegółowe informacje w zakresie zdiagnozowanych czynników i zjawisk kryzysowych oraz skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych znajdują się w diagnozie opracowanej w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Ciechanów.

W dalszej części rozdziału dokonano diagnozy obszaru rewitalizacji w sferze społecznej oraz gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

1.1. Podobszar Chruszczewo

Podobszar Chruszczewo zajmuje powierzchnię 58,36 ha, natomiast powierzchnia całej jednostki wynosi 265,93 ha, co stanowi 1,89% powierzchni całkowitej gminy. Podobszar Chruszczewo jest zamieszkiwany przez 687 osób, czyli 9,42% wszystkich mieszkańców Gminy. Jeżeli chodzi o strukturę wieku, najbardziej liczną grupę stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym, tj. wieku 18-59 lat włącznie w przypadku kobiet oraz 18-64 lat włącznie w przypadku mężczyzn. W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby

² W przypadku kilku linii kablowych prowadzonych równolegle obok siebie, pas technologiczny liczy się 0,7 m dla SN i nn od osi skrajnej linii.

mieszkańców w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie podobszaru.

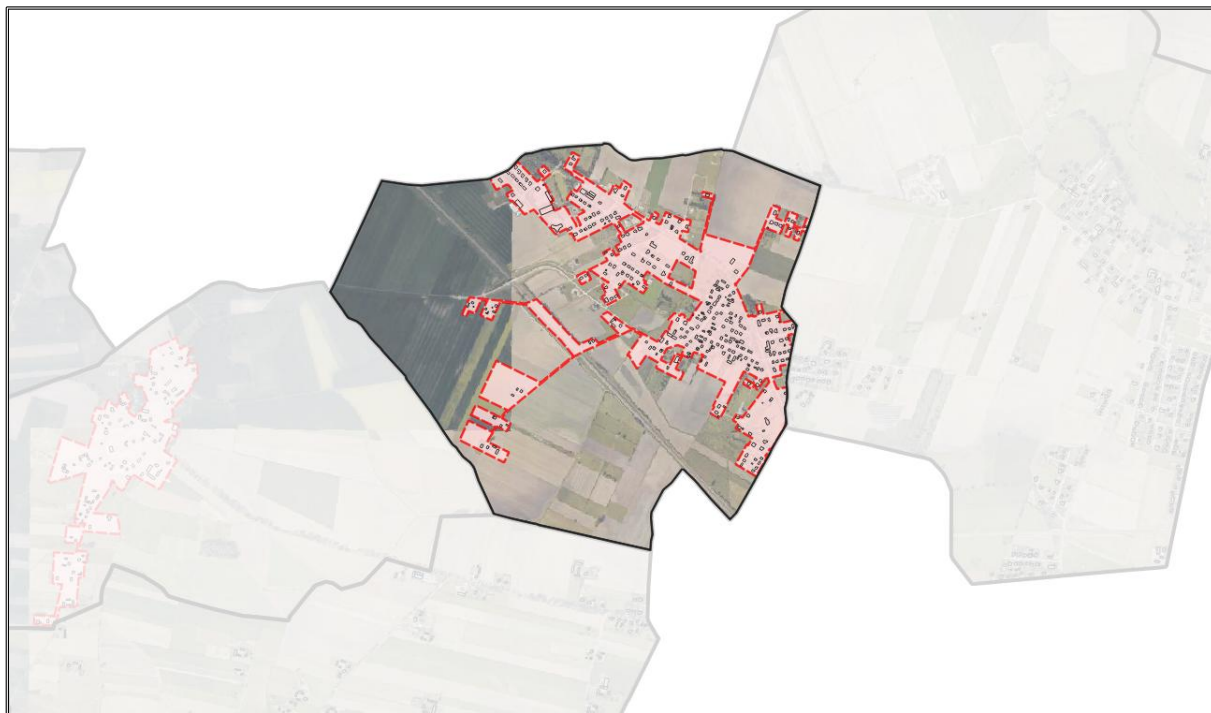
Tabela 6. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Chruszczewo

Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców w danym przedziale wiekowym na terenie podobszaru	Procentowy udział liczby mieszkańców w danym przedziale wiekowym w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	135	19,65%
Ludność w wieku produkcyjnym (18-59 lat w przypadku kobiet oraz 18-64 lat w przypadku mężczyzn)	419	60,99%
Ludność w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn)	133	19,36%

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego w 2023 roku na terenie jednostki odnotowano łącznie 4 kolizje i wypadki drogowe, co odpowiada 7,14% wszystkich zdarzeń tego typu zarejestrowanych na obszarze całej gminy. Wskazuje to na potrzebę podjęcia działań zmierzających do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa, w szczególności poprzez modernizację i poprawę stanu technicznego lokalnych dróg oraz infrastruktury towarzyszącej, co może przyczynić się do ograniczenia liczby zdarzeń drogowych w przyszłości.

Rysunek 2. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Chruszczewo

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, na terenie jednostki Chruszczewo zidentyfikowano 2 problemy w sferze społecznej oraz 2 problemy w sferze pozaspołecznej. Są nimi:

- bezrobocie i przestępczość (sfera społeczna),
- zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminy i zły stan techniczny zabytków należących do Gminy (sfera pozaspołeczna – techniczna).

W dalszej części opracowania przedstawiono szczegółowe dane, na podstawie których zaklasyfikowano jednostkę Chruszczewo jako obszar rewitalizacji.

Sfera społeczna

W zakresie oceny sfery społecznej przeanalizowano takie obszary, jak: bezrobocie, edukacja, szczególne potrzeby, ubóstwo i przestępczość. W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Chruszczewo, jak i całej Gminy Ciechanów.

Bezrobocie**Tabela 7. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Chruszczewo i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Bezrobocie Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców ogółem			
Średnia dla Gminy:	2,59%	Wartość dla jednostki Chruszczewo:	2,62%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	189	7 290	
Jednostka Chruszczewo	18	687	

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki poziom bezrobocia na terenie danej jednostki może prowadzić do pogorszenia warunków życia mieszkańców, wzrostu ubóstwa i napięć społecznych. Może również osłabić więzi społeczne, zwiększając ryzyko marginalizacji i wykluczenia społecznego. Bezrobocie często wiąże się też ze wzrostem problemów zdrowotnych, zwłaszcza natury psychicznej, wśród lokalnej społeczności. W celu ograniczenia negatywnych skutków bezrobocia rekomenduje się wspieranie lokalnego rynku pracy poprzez tworzenie nowych miejsc zatrudnienia i rozwój przedsiębiorczości. Warto również inwestować w programy aktywizacji zawodowej, szkolenia i podnoszenie kwalifikacji mieszkańców, a także rozwijać partnerstwa międzysektorowe, by skuteczniej odpowiadać na potrzeby społeczności lokalnej.

Przestępczość**Tabela 8. Analiza wskaźnika w zakresie przestępczości na terenie jednostki Chruszczewo i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Przestępczość Wskaźnik: Liczba popełnionych przestępstw przypadająca na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	1,02	Wartość dla jednostki Chruszczewo:	1,16
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba popełnionych przestępstw	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	74	7 290	
Jednostka Chruszczewo	8	687	

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki poziom przestępczości na danym obszarze prowadzi do spadku poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców, co może skutkować izolacją społeczną i ograniczeniem aktywności lokalnej. Może to również przyczynić się do pogorszenia relacji sąsiedzkich i osłabienia zaufania do instytucji publicznych, w szczególności organów ścigania. W celu

przeciwdziałania skutkom przestępczości rekomenduje się wzmocnienie działań prewencyjnych poprzez rozwój programów profilaktyki społecznej i edukacyjnej, szczególnie wśród dzieci i młodzieży. Ważne jest także budowanie współpracy między społecznością lokalną a służbami porządkowymi oraz inwestowanie w poprawę infrastruktury przestrzeni publicznych, co może sprzyjać większemu zaangażowaniu mieszkańców i zwiększeniu kontroli społecznej.

Pozostałe problemy badane w sferze społecznej

W zakresie pozostałych problemów badanych w sferze społecznej, nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Chruszczewo niż średnia dla Gminy – jednostka Chruszczewo w każdym przypadku wypadła lepiej. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie różnego rodzaju działań społecznych w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętych wyników.

Niski udział osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym świadczy o odpowiednim poziomie kwalifikacji mieszkańców i ich dopasowaniu do lokalnego rynku pracy, co ogranicza ryzyko długotrwałego bezrobocia. Jednocześnie niewielki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, w tym z powodu ubóstwa, potwierdza dobrą sytuację społeczną i ekonomiczną, zmniejszając obciążenie lokalnych instytucji pomocowych. Te czynniki wspierają budowę kapitału społecznego i tworzą dogodne warunki dla dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Chruszczewo, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 9. Analiza pozostałych problemów społecznych na terenie jednostki Chruszczewo i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Edukacja			
Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Chruszczewo:	44,44%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym	Liczba osób bezrobotnych	
Gmina Ciechanów	99	189	
Jednostka Chruszczewo	8	18	
Obszar: Szczególne potrzeby			
Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	3,39%	Wartość dla jednostki Chruszczewo:	1,89%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			

Wyszczególnienie		Liczba osób korzystających z pomocy społecznej		Liczba ludności ogółem	
Gmina Ciechanów		247		7 290	
Jednostka Chruszczewo		13		687	
Obszar: Ubóstwo					
Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze					
Średnia dla Gminy:		14,17%		Wartość dla jednostki Chruszczewo:	
				7,69%	
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika					
Wyszczególnienie		Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa		Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem	
Gmina Ciechanów		35		247	
Jednostka Chruszczewo		1		13	

Źródło: Opracowanie własne

Sfera pozaspołeczna

W zakresie oceny sfery pozaspołecznej przeanalizowano wskaźniki w 4 sferach:

- gospodarczej (obszar: niski stopień przedsiębiorczości),
- środowiskowej (obszary: przekroczenie standardów jakości powietrza i zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi),
- przestrzenno-funkcjonalnej (obszar: niewystarczający stopień skanalizowania),
- technicznej (obszary: brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny oraz zły stan techniczny zabytków należących do Gminy).

W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Chruszczewo, jak i całej Gminy Ciechanów.

Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny (sfera techniczna)

Tabela 10. Analiza wskaźnika w zakresie złego stanu technicznego budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny na terenie jednostki Chruszczewo i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny			
Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy, które są w złym stanie technicznym na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	50,00%	Wartość dla jednostki Chruszczewo:	100,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków mieszkalnych w złym stanie technicznym, będących w zasobie mieszkaniowym Gminy	Liczba budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy	
Gmina Ciechanów	6	12	

Obszar: Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy, które są w złym stanie technicznym na danym obszarze		
Jednostka Chruszczewo	1	1

Źródło: Opracowanie własne

Wysoka wartość wskaźnika wskazuje na pogarszającą się jakość warunków mieszkaniowych, co może bezpośrednio wpływać na zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców oraz obniżać ich jakość życia. Zły stan techniczny zasobu komunalnego często prowadzi do degradacji przestrzeni miejskiej, pogłębiania wykluczenia społecznego i stygmatyzacji mieszkańców tych budynków. Może to także zniechęcać do aktywności lokalnej i osłabiać więzi społeczne w sąsiedztwie. Ważne jest także pozyskiwanie środków zewnętrznych na poprawę infrastruktury mieszkaniowej oraz angażowanie mieszkańców w procesy rewitalizacji, co sprzyja budowaniu odpowiedzialności i wspólnoty lokalnej.

Zły stan techniczny zabytków należących do Gminy (sfera techniczna)

Tabela 11. Analiza wskaźnika w zakresie złego stanu technicznego zabytków należących do Gminy na terenie jednostki Chruszczewo i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Zły stan techniczny zabytków należących do Gminy Wskaźnik: Udział liczby zabytków będących w złym stanie technicznym w stosunku do ogólnej liczby zabytków należących do Gminy znajdujących się na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	83,33%	Wartość dla jednostki Chruszczewo:	100,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba zabytków należących do Gminy	Liczba zabytków należących do Gminy, będących w złym stanie technicznym	
Gmina Ciechanów	6	5	
Jednostka Chruszczewo	1	1	

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki udział zabytków gminnych w złym stanie technicznym może świadczyć o zaniedbaniach w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, co wpływa negatywnie na estetykę przestrzeni publicznej i tożsamość lokalnej społeczności. Degradacja obiektów zabytkowych może także ograniczać potencjał turystyczny i inwestycyjny obszaru, osłabiając rozwój lokalny. Brak działań konserwatorskich przyczynia się do dalszej utraty wartości historycznej i kulturowej miejsca.

Pozostałe problemy badane w sferze pozaspołecznej

W zakresie pozostałych problemów badanych w sferze pozaspołecznej, nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Chruszczewo niż średnia dla Gminy – jednostka Chruszczewo w każdym przypadku wypadła lepiej. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie różnego rodzaju działań w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętych wyników.

Podobszar Chruszczewo charakteryzuje się pełnym, stuprocentowym zwodociągowaniem budynków mieszkalnych, co stanowi istotny i pozytywny aspekt w zakresie infrastruktury technicznej oraz przyczynia się do poprawy warunków życia mieszkańców.

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na poziomie większym niż średnia dla Gminy, świadczy o lepszej aktywności ekonomicznej względem pozostałych obszarów.

Ograniczone wykorzystanie pieców węglowych przekłada się na lepszą jakość powietrza i potwierdza świadomość ekologiczną mieszkańców. Niewielki udział wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia oraz wysoki poziom skanalizowania zapewniają bezpieczne i sprawnie funkcjonujące otoczenie techniczne. Z kolei dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami zwiększa dostępność przestrzeni publicznej dla osób często wykluczonych społecznie. Wszystkie te aspekty mogą być traktowane jako potencjał rozwojowy jednostki, sprzyjający realizacji kolejnych inicjatyw inwestycyjnych i społecznych.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Chruszczewo, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 12. Analiza pozostałych problemów pozaspołecznych na terenie jednostki Chruszczewo i całej Gminy Ciechanów

SFERA GOSPODARCZA			
Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości			
Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	6,19	Wartość dla jednostki Chruszczewo:	8,01
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	451	7 290	
Jednostka Chruszczewo	55	687	
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza			
Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	43,00%	Wartość dla jednostki Chruszczewo:	30,24%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel	Liczba wszystkich źródeł ciepła	
Gmina Ciechanów	1 262	2 935	
Jednostka Chruszczewo	101	334	

Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi Wskaźnik: Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	83,87%	Wartość dla jednostki Chruszczewo:	71,91%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Waga wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia	Waga zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	
Gmina Ciechanów	3 471 131	4 138 819	
Jednostka Chruszczewo	63 801	88 718	
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALA			
Obszar: Niewystarczający stopień skanalizowania Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do liczby budynków mieszkalnych ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	16,63%	Wartość dla jednostki Chruszczewo:	76,85%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej	Liczba budynków mieszkalnych ogółem	
Gmina Ciechanów	361	2 171	
Jednostka Chruszczewo	156	203	
SFERA TECHNICZNA			
Obszar: Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami Wskaźnik: Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością w stosunku do ogólnej liczby budynków użyteczności publicznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Chruszczewo:	100,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością	Liczba budynków użyteczności publicznej	
Gmina Ciechanów	11	21	
Jednostka Chruszczewo	1	1	

Źródło: Opracowanie własne

1.2. Podobszar Gorysze

Podobszar Gorysze zajmuje powierzchnię 26,03 ha, natomiast powierzchnia całej jednostki wynosi 278,61 ha, co stanowi 1,98% powierzchni całkowitej gminy. Podobszar Gorysze jest zamieszkiwany przez 159 osób, czyli 2,18% wszystkich mieszkańców Gminy. Jeżeli chodzi o strukturę wieku, najbardziej liczną grupę stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym, tj. wieku 18-59 lat włącznie w przypadku kobiet oraz 18-64 lat włącznie w przypadku mężczyzn. W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców

w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie podobszaru.

Tabela 13. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Gorysze

Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców w danym przedziale wiekowym na terenie podobszaru	Procentowy udział liczby mieszkańców w danym przedziale wiekowym w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	39	24,53%
Ludność w wieku produkcyjnym (18-59 lat w przypadku kobiet oraz 18-64 lat w przypadku mężczyzn)	97	61,00%
Ludność w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn)	23	14,47%

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego – w 2023 roku na terenie jednostki nie odnotowano żadnej kolizji drogowej ani wypadku drogowego. Wskazuje to wysoki poziom bezpieczeństwa w ruchu ulicznym na terenie jednostki.

Rysunek 3. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Gorysze

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, na terenie jednostki Gorysze zidentyfikowano 3 problemy w sferze społecznej oraz 3 problemy w sferze pozaspołecznej. Są nimi:

- bezrobocie, edukacja i szczególne potrzeby (sfera społeczna),
- niski stopień przedsiębiorczości (sfera pozaspołeczna – gospodarcza),
- przekroczenie standardów jakości powietrza i zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi (sfera pozaspołeczna – środowiskowa).

W dalszej części opracowania przedstawiono szczegółowe dane, na podstawie których zaklasyfikowano jednostkę Gorysze jako obszar rewitalizacji.

Sfera społeczna

W zakresie oceny sfery społecznej przeanalizowano takie obszary, jak: bezrobocie, edukacja, szczególne potrzeby, ubóstwo i przestępczość. W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Gorysze, jak i całej Gminy Ciechanów.

Bezrobocie

Tabela 14. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Gorysze i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Bezrobocie			
Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców ogółem			
Średnia dla Gminy:	2,59%	Wartość dla jednostki Gorysze:	3,14%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	189	7 290	
Jednostka Gorysze	5	159	

Źródło: Opracowanie własne

Bezrobocie na wysokim poziomie może skutkować pogorszeniem jakości życia mieszkańców jednostki, wzrostem biedy oraz napięć na tle społecznym. Może prowadzić do rozluźnienia więzi międzyludzkich i większego zagrożenia izolacją społeczną. Często wiąże się też z problemami zdrowotnymi, zwłaszcza psychicznymi. Aby temu przeciwdziałać, należy wspierać tworzenie nowych miejsc pracy i inicjatyw gospodarczych. Istotne są także programy przekwalifikowujące i współpraca różnych sektorów społeczno-gospodarczych.

Edukacja**Tabela 15. Analiza wskaźnika w zakresie edukacji na terenie jednostki Gorysze i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Edukacja Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Gorysze:	60,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym	Liczba osób bezrobotnych	
Gmina Ciechanów	99	189	
Jednostka Gorysze	3	5	

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki udział osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych może świadczyć o niedostosowaniu kwalifikacji do potrzeb rynku pracy, co prowadzi do utrwalenia bezrobocia i pogorszenia sytuacji materialnej mieszkańców. Taka sytuacja może wpływać negatywnie na mobilność społeczną, zwiększać ryzyko dziedziczenia biedy i utrwalać wykluczenie społeczne wśród całych rodzin i społeczności. Rekomenduje się rozwój programów kształcenia ustawicznego i zawodowego, dostosowanych do aktualnych potrzeb rynku pracy, a także wspieranie edukacji dorosłych i przekwalifikowania zawodowego. Ważne jest także wzmacnianie współpracy szkół z lokalnymi pracodawcami oraz promowanie kształcenia ogólnego i technicznego, które daje większe możliwości elastycznego rozwoju zawodowego.

Szczególne potrzeby**Tabela 16. Analiza wskaźnika w zakresie szczególnych potrzeb na terenie jednostki Gorysze i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Szczególne potrzeby Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	3,39%	Wartość dla jednostki Gorysze:	13,84%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba ludności ogółem	
Gmina Ciechanów	247	7 290	
Jednostka Gorysze	22	159	

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogółu ludności może świadczyć o utrzymującym się ubóstwie, bezrobociu lub innych formach wykluczenia społecznego, co negatywnie wpływa na spójność społeczną i jakość życia mieszkańców. Taka sytuacja może również osłabiać aktywność zawodową i społeczną oraz prowadzić do uzależnienia od systemu wsparcia. W odpowiedzi na ten problem zaleca się rozwijanie działań integracyjnych, które łączą pomoc socjalną z aktywizacją zawodową i społeczną, np. poprzez kontrakty socjalne, usługi doradcze czy programy zatrudnienia wspieranego. Istotne jest również wzmacnianie kompetencji pracowników socjalnych, wspieranie lokalnych inicjatyw samopomocowych oraz inwestowanie w rozwój usług środowiskowych, które odpowiadają na realne potrzeby mieszkańców i budują ich samodzielność.

Pozostałe problemy badane w sferze społecznej

W zakresie pozostałych problemów badanych w sferze społecznej, nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Gorysze niż średnia dla Gminy – Gorysze w każdym przypadku wypadła lepiej. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie różnego rodzaju działań społecznych w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętych wyników.

Brak istotnych problemów w zakresie ubóstwa oraz przestępczości pozytywnie wpływa na rozwój podobszaru Gorysze, tworząc stabilne fundamenty dla dalszych działań społecznych i inwestycyjnych. Niski udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby beneficjentów świadczy o względnie dobrej sytuacji ekonomicznej mieszkańców oraz ograniczonej skali zjawisk wykluczenia społecznego. Z kolei niska liczba przestępstw przypadających na 100 mieszkańców przekłada się na poczucie bezpieczeństwa i spójność społeczną, co sprzyja budowaniu pozytywnego wizerunku jednostki oraz zachęca do osiedlania się i prowadzenia działalności gospodarczej. Oba te aspekty mogą być traktowane jako potencjał rozwojowy jednostki, wzmacniający atrakcyjność obszaru zarówno w wymiarze społecznym, jak i ekonomicznym.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Gorysze, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 17. Analiza pozostałych problemów społecznych na terenie jednostki Gorysze i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Ubóstwo			
Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	14,17%	Wartość dla jednostki Gorysze:	4,55%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem	
Gmina Ciechanów	35	247	
Jednostka Gorysze	1	22	
Obszar: Przestępczość			
Wskaźnik: Liczba popełnionych przestępstw przypadająca na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	1,02	Wartość dla jednostki Gorysze:	0,00
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba popełnionych przestępstw	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	35	247	
Jednostka Gorysze	0	159	

Źródło: Opracowanie własne

Sfera pozaspołeczna

W zakresie oceny sfery pozaspołecznej przeanalizowano wskaźniki w 4 sferach:

- gospodarczej (obszar: niski stopień przedsiębiorczości),
- środowiskowej (obszary: przekroczenie standardów jakości powietrza i zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi),
- przestrzenno-funkcjonalnej (obszar: niewystarczający stopień skanalizowania),
- technicznej (obszary: brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny oraz zły stan techniczny zabytków należących do Gminy).

W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Gorysze, jak i całej Gminy Ciechanów.

Przekroczenie standardów jakości powietrza (sfera środowiskowa)**Tabela 18. Analiza wskaźnika w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie jednostki Gorysze i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	43,00%	Wartość dla jednostki Gorysze:	55,88%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba źródeł ciepła wykorzystujących węgiel	Liczba wszystkich źródeł ciepła	
Gmina Ciechanów	1 262	2 935	
Jednostka Gorysze	38	88	

Źródło: Opracowanie własne

Duży odsetek domów ogrzewanych piecami węglowymi spośród wszystkich źródeł ciepła wskazuje na poważne obciążenie środowiska emisją szkodliwych substancji, co skutkuje spadkiem jakości powietrza. Zanieczyszczenia te negatywnie oddziałują na zdrowie ludzi – szczególnie osób starszych, dzieci i chorych przewlekle – prowadząc do problemów z układem oddechowym i krążeniem. Zanieczyszczone powietrze zniechęca też inwestorów i turystów. Potrzebna jest modernizacja systemów grzewczych w kierunku źródeł niskoemisyjnych, wspierana dotacjami, ulgami i pomocą osłonową. Równocześnie należy prowadzić kampanie informacyjne i wdrażać lokalne plany poprawy powietrza, obejmujące monitoring i kontrolę.

Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi (sfera środowiskowa)**Tabela 19. Analiza wskaźnika w zakresie zanieczyszczenia środowiska wyrobami azbestowymi na terenie jednostki Gorysze i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi Wskaźnik: Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	83,87%	Wartość dla jednostki Gorysze:	90,59%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Waga wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia	Waga zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	
Gmina Ciechanów	3 471 131	4 138 819	
Jednostka Gorysze	66 413	73 313	

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki poziom nieunieszkodliwionych wyrobów azbestowych względem zinwentaryzowanych materiałów wskazuje na realne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców i ekosystemu. Azbest, szczególnie ten zdegradowany, może uwalniać włókna niebezpieczne dla układu

oddechowego. Taki stan obniża atrakcyjność terenu dla inwestycji i negatywnie wpływa na jego odbiór w oczach mieszkańców i gości. Konieczne są sprawne procedury demontażu, dotacje wspierające właścicieli nieruchomości oraz kampanie informacyjne. Warto też zintegrować działania z szerszą polityką proekologiczną i prozdrowotną.

Niewystarczający stopień skanalizowania (sfera przestrzenno-funkcjonalna)

Tabela 20. Analiza wskaźnika w zakresie niewystarczającego stopnia skanalizowania na terenie jednostki Gorysze i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Niewystarczający stopień skanalizowania Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do liczby budynków mieszkalnych ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	16,63%	Wartość dla jednostki Gorysze:	0,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej	Liczba budynków mieszkalnych ogółem	
Gmina Ciechanów	361	2 171	
Jednostka Gorysze	0	48	

Źródło: Opracowanie własne

Zbyt niski poziom skanalizowania budynków mieszkalnych świadczy o słabym stopniu rozwoju infrastruktury komunalnej, co może prowadzić do degradacji środowiska naturalnego, pogorszenia warunków sanitarnych i obniżenia jakości życia mieszkańców. Brak kanalizacji zwiększa zagrożenie skażenia wód oraz ogranicza możliwości rozwoju budownictwa i inwestycji. Kluczowe jest systematyczne rozszerzanie sieci kanalizacyjnej, szczególnie tam, gdzie zabudowa jest zwarta i ludność liczna. Potrzebne są także fundusze zewnętrzne, przemyślane działania strategiczne i kampanie informacyjne dla mieszkańców o znaczeniu kanalizacji dla zdrowia i środowiska.

Pozostałe problemy badane w sferze pozaspołecznej

W zakresie pozostałych problemów badanych w sferze pozaspołecznej, nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Gorysze niż średnia dla Gminy – jednostka Gorysze w każdym przypadku wypadła lepiej. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie różnego rodzaju działań w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętych wyników.

Podobszar Gorysze charakteryzuje się pełnym, stuprocentowym zwodociągowaniem budynków mieszkalnych, co stanowi istotny i pozytywny aspekt w zakresie infrastruktury technicznej oraz przyczynia się do poprawy warunków życia mieszkańców.

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców świadczy o aktywności ekonomicznej lokalnej społeczności, co sprzyja tworzeniu miejsc pracy i pobudzaniu lokalnej gospodarki. Zachowanie dobrego stanu technicznego zabytków będących własnością gminy przyczynia się do ochrony dziedzictwa kulturowego, a jednocześnie wzmacnia walory estetyczne i turystyczne obszaru.

Problemem jest brak jest budynku użyteczności publicznej, co ogranicza dostęp mieszkańców do usług społecznych i kulturalnych. Brak obiektu utrudnia integrację lokalnej społeczności oraz rozwój inicjatyw mieszkańców.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Gorysze, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 21. Analiza pozostałych problemów pozaspołecznych na terenie jednostki Gorysze i całej Gminy Ciechanów

SFERA GOSPODARCZA			
Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	6,19	Wartość dla jednostki Gorysze:	7,55
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	451	7 290	
Jednostka Gorysze	12	159	
SFERA TECHNICZNA			
Obszar: Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami Wskaźnik: Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością w stosunku do ogólnej liczby budynków użyteczności publicznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Gorysze:	---
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością	Liczba budynków użyteczności publicznej	
Gmina Ciechanów	11	21	
Jednostka Gorysze	0	0	
Obszar: Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy, które są w złym stanie technicznym na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	50,00%	Wartość dla jednostki Gorysze:	---
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			

Wyszczególnienie	Liczba budynków mieszkalnych w złym stanie technicznym, będących w zasobie mieszkaniowym Gminy	Liczba budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy
Gmina Ciechanów	6	12
Jednostka Gorysze	0	0
Obszar: Zły stan techniczny zabytków należących do Gminy Wskaźnik: Udział liczby zabytków będących w złym stanie technicznym w stosunku do ogólnej liczby zabytków należących do Gminy znajdujących się na danym obszarze		
Średnia dla Gminy:	83,33%	Wartość dla jednostki Gorysze: 0,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika		
Wyszczególnienie	Liczba zabytków należących do Gminy	Liczba zabytków należących do Gminy, będących w złym stanie technicznym
Gmina Ciechanów	6	5
Jednostka Gorysze	1	0

Źródło: Opracowanie własne

1.3. Podobszar Grędzice

Podobszar Grędzice zajmuje powierzchnię 48,54 ha, natomiast powierzchnia całej jednostki wynosi 335,74 ha, co stanowi 2,39% powierzchni całkowitej gminy. Podobszar jest zamieszkiwany przez 120 osób, czyli 1,65% wszystkich mieszkańców Gminy. Jeżeli chodzi o strukturę wieku, najbardziej liczną grupę stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym, tj. wieku 18-59 lat włącznie w przypadku kobiet oraz 18-64 lat włącznie w przypadku mężczyzn. W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie podobszaru.

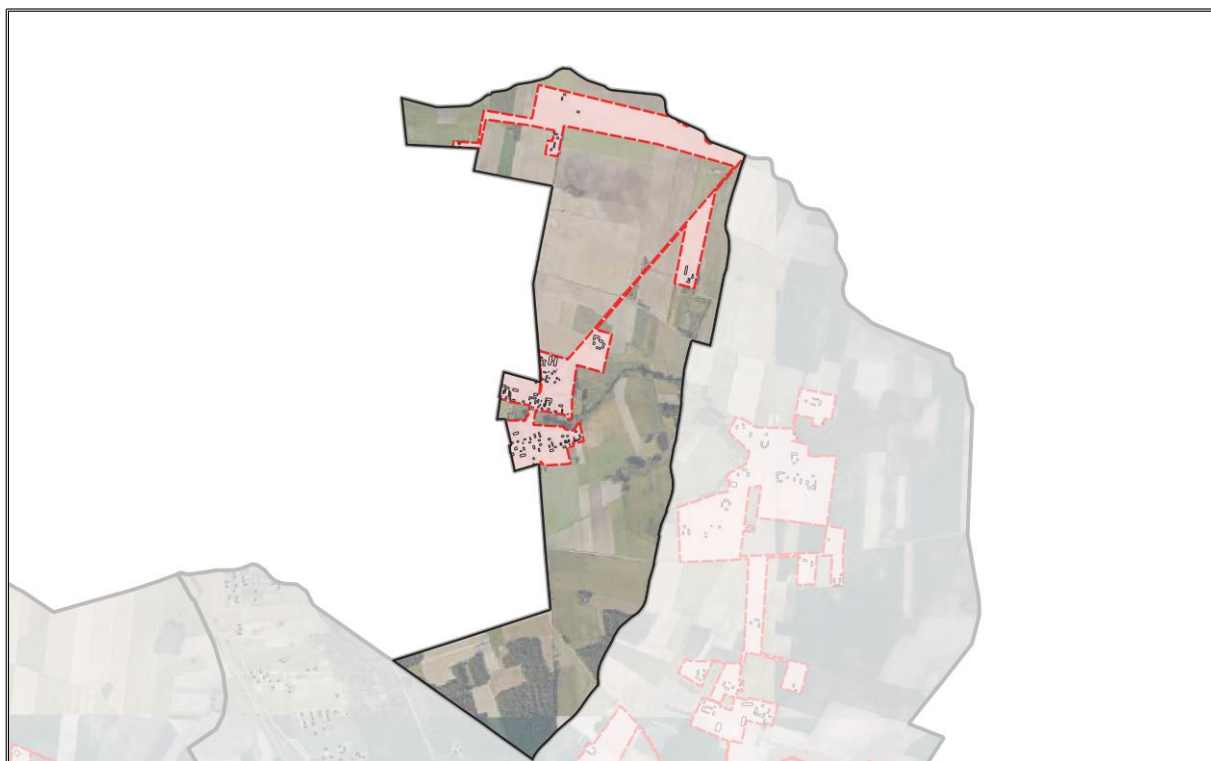
Tabela 22. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Grędzice

Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców w danym przedziale wiekowym na terenie podobszaru	Procentowy udział liczby mieszkańców w danym przedziale wiekowym w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	21	17,50%
Ludność w wieku produkcyjnym (18-59 lat w przypadku kobiet oraz 18-64 lat w przypadku mężczyzn)	66	55,00%
Ludność w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn)	33	27,50%

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego – w 2023 roku na terenie jednostki odnotowano 1 kolizję drogową, co odpowiada 1,79% wszystkich zdarzeń tego typu zarejestrowanych na obszarze całej gminy. Wskazuje to na potrzebę sprawdzenia stanu technicznego lokalnych dróg oraz infrastruktury towarzyszącej, które mogły przyczynić się do odnotowanego zdarzenia drogowego.

Rysunek 4. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Grędzice

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, na terenie jednostki Grędzice zidentyfikowano 2 problemy w sferze społecznej oraz 5 problemów w sferze pozaspołecznej. Są nimi:

- bezrobocie i szczególne potrzeby (sfera społeczna),
- niski stopień przedsiębiorczości (sfera pozaspołeczna – gospodarcza),
- zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi (sfera pozaspołeczna – środowiskowa),
- niewystarczający stopień skanalizowania (sfera pozaspołeczna – przestrzenno-funkcjonalna),
- brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami i zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminy (sfera pozaspołeczna – techniczna).

W dalszej części opracowania przedstawiono szczegółowe dane, na podstawie których zaklasyfikowano jednostkę Grędzice jako obszar rewitalizacji.

Sfera społeczna

W zakresie oceny sfery społecznej przeanalizowano takie obszary, jak: bezrobocie, edukacja, szczególne potrzeby, ubóstwo i przestępczość. W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Grędzice, jak i całej Gminy Ciechanów.

Bezrobocie

Tabela 23. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Grędzice i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Bezrobocie			
Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców ogółem			
Średnia dla Gminy:	2,59%	Wartość dla jednostki Grędzice:	4,17%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	189	7 290	
Jednostka Grędzice	5	120	

Źródło: Opracowanie własne

Zwiększone bezrobocie w danej społeczności prowadzi do trudności bytowych, większego ubóstwa i narastających napięć między mieszkańcami. Wpływa też negatywnie na spójność społeczną i może pogłębiać wykluczenie. Problemy zdrowotne, szczególnie psychiczne, są częstym następstwem tej sytuacji. Działania przeciwdziałające powinny skupiać się na wsparciu lokalnego biznesu i wzmacnianiu zatrudnienia. Konieczna jest również aktywizacja zawodowa i integracja społeczna poprzez współpracę między instytucjami.

Szczególne potrzeby**Tabela 24. Analiza wskaźnika w zakresie szczególnych potrzeb na terenie jednostki Grędzice i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Szczególne potrzeby Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	3,39%	Wartość dla jednostki Grędzice:	10,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba ludności ogółem	
Gmina Ciechanów	247	7 290	
Jednostka Grędzice	12	120	

Źródło: Opracowanie własne

Znaczny odsetek osób objętych pomocą społeczną w stosunku do całej populacji może świadczyć o trwałych problemach społecznych, takich jak ubóstwo, brak zatrudnienia czy marginalizacja. Taki stan rzeczy może prowadzić do osłabienia więzi społecznych i pogorszenia jakości życia. Może także ograniczać motywację do aktywności zawodowej i przyczyniać się do trwałej zależności od świadczeń. Odpowiedzią na ten problem powinny być działania łączące wsparcie finansowe z aktywizacją społeczną i zawodową. Ważne jest także inwestowanie w rozwój usług środowiskowych oraz wzmacnianie roli instytucji lokalnych.

Pozostałe problemy badane w sferze społecznej

W zakresie pozostałych problemów badanych w sferze społecznej, nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Grędzice niż średnia dla Gminy – jednostka Grędzice w każdym przypadku wypadła lepiej. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie różnego rodzaju działań społecznych w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętych wyników.

Brak istotnych problemów w zakresie edukacji, ubóstwa oraz przestępczości korzystnie wpływa na rozwój podobszaru Grędzice, tworząc stabilne i sprzyjające warunki dla wzmacniania lokalnego potencjału społecznego. Niski udział osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym wskazuje na odpowiedni poziom kwalifikacji mieszkańców i ich lepsze dostosowanie do wymagań rynku pracy, co ogranicza zjawisko długotrwałego bezrobocia i sprzyja aktywności zawodowej. Z kolei ograniczona liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa świadczy o stosunkowo dobrej sytuacji ekonomicznej ludności oraz niskim poziomie wykluczenia społecznego. Niewielka skala przestępczości, mierzona liczbą przestępstw na 100 mieszkańców, przekłada się na wysokie poczucie bezpieczeństwa, co dodatkowo wzmacnia spójność lokalnej wspólnoty

i sprzyja budowaniu atrakcyjnego środowiska do życia i inwestowania. Te pozytywne wskaźniki razem tworzą fundament dla dalszego, zrównoważonego rozwoju jednostki.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Grędzice, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 25. Analiza pozostałych problemów społecznych na terenie jednostki Grędzice i całej gminy Ciechanów

Obszar: Edukacja			
Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Grędzice:	40,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym	Liczba osób bezrobotnych	
Gmina Ciechanów	99	189	
Jednostka Grędzice	2	5	
Obszar: Ubóstwo			
Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	14,17%	Wartość dla jednostki Grędzice:	8,33%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem	
Gmina Ciechanów	35	247	
Jednostka Grędzice	1	12	
Obszar: Przestępczość			
Wskaźnik: Liczba popełnionych przestępstw przypadająca na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	1,02	Wartość dla jednostki Grędzice:	0,00
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba popełnionych przestępstw	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	35	247	
Jednostka Grędzice	0	120	

Źródło: Opracowanie własne

Sfera pozaspołeczna

W zakresie oceny sfery pozaspołecznej przeanalizowano wskaźniki w 4 sferach:

— gospodarczej (obszar: niski stopień przedsiębiorczości),

- środowiskowej (obszary: przekroczenie standardów jakości powietrza i zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi),
- przestrzenno-funkcjonalnej (obszar: niewystarczający stopień skanalizowania),
- technicznej (obszary: brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny oraz zły stan techniczny zabytków należących do Gminy).

W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Grędzice, jak i całej Gminy Ciechanów.

Niski stopień przedsiębiorczości (sfera gospodarcza)

Tabela 26. Analiza wskaźnika w zakresie przedsiębiorczości na terenie jednostki Grędzice i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	6,19	Wartość dla jednostki Grędzice	5,00
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	451	7 290	
Jednostka Grędzice	6	120	

Źródło: Opracowanie własne

Niewielka liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw może świadczyć o słabej kondycji lokalnej gospodarki, ograniczonych możliwościach rozwoju zawodowego mieszkańców oraz niskim poziomie przedsiębiorczości i innowacyjności. Taki stan wpływa niekorzystnie na finanse gminy, ogranicza dostęp do podstawowych usług i sprzyja migracji, zwłaszcza wśród młodych, aktywnych osób. Brak firm zmniejsza też potencjał współpracy na poziomie lokalnym i spowalnia rozwój społeczno-ekonomiczny. Dlatego warto podejmować działania wspierające zakładanie firm, m.in. poprzez uproszczenie formalności, doradztwo i uruchamianie programów finansowych. Kluczowe znaczenie ma też tworzenie przestrzeni przyjaznych biznesowi, promowanie przedsiębiorczości wśród młodzieży oraz budowanie silnych relacji między samorządem, oświatą i sektorem prywatnym.

Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi (sfera środowiskowa)**Tabela 27. Analiza wskaźnika w zakresie zanieczyszczenia środowiska wyrobami azbestowymi na terenie jednostki Grędzice i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi Wskaźnik: Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	83,87%	Wartość dla jednostki Grędzice	88,64%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Waga wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia	Waga zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	
Gmina Ciechanów	3 471 131	4 138 819	
Jednostka Grędzice	104 569	117 964	

Źródło: Opracowanie własne

Duży odsetek materiałów azbestowych, które nadal nie zostały odpowiednio usunięte, stanowi istotne ryzyko dla zdrowia ludzi i stanu środowiska. Szczególnie niebezpieczny jest azbest zniszczony lub podlegający naturalnemu starzeniu, ponieważ może emitować włókna prowadzące do poważnych chorób płuc, w tym nowotworów. Pozostawiony azbest wpływa negatywnie na wizerunek gminy i odstrasza potencjalnych inwestorów. Dlatego niezbędne jest przyspieszenie jego usuwania, uproszczenie procedur oraz wsparcie finansowe dla mieszkańców. Istotne jest również prowadzenie działań informacyjnych i aktualizacja danych inwentaryzacyjnych.

Niewystarczający stopień skanalizowania (sfera przestrzenno-funkcjonalna)**Tabela 28. Analiza wskaźnika w zakresie niewystarczającego stopnia skanalizowania na terenie jednostki Grędzice i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Niewystarczający stopień skanalizowania Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do liczby budynków mieszkalnych ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	16,63%	Wartość dla jednostki Grędzice	0,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej	Liczba budynków mieszkalnych ogółem	
Gmina Ciechanów	361	2 171	
Jednostka Grędzice	0	30	

Źródło: Opracowanie własne

Niewielki odsetek budynków mieszkalnych wyposażonych w przyłącze kanalizacyjne może być oznaką niedorozwoju infrastrukturalnego, który niesie za sobą zagrożenia ekologiczne i sanitarne, a także negatywnie wpływa na komfort codziennego życia. Brak kanalizacji

prowadzi do niewłaściwego zarządzania ściekami i zwiększa ryzyko zanieczyszczenia środowiska wodnego. Taki stan rzeczy hamuje rozwój lokalny i zwiększa nierówności w dostępie do usług. Należy inwestować w infrastrukturę kanalizacyjną, pozyskiwać środki zewnętrzne i edukować mieszkańców w zakresie korzyści wynikających z tych rozwiązań.

Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami (sfera techniczna)

Tabela 29. Analiza wskaźnika w zakresie przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami na terenie jednostki Grędzice i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami Wskaźnik: Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością w stosunku do ogólnej liczby budynków użyteczności publicznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Grędzice	0,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością	Liczba budynków użyteczności publicznej	
Gmina Ciechanów	11	21	
Jednostka Grędzice	0	1	

Źródło: Opracowanie własne

Niewielki odsetek publicznych obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wskazuje na istniejące bariery w korzystaniu z podstawowych usług, co ogranicza ich udział w życiu społecznym i obywatelskim. Brak odpowiednich udogodnień może prowadzić do marginalizacji osób z ograniczoną mobilnością i osłabiać wizerunek gminy jako miejsca otwartego na różnorodność. Utrudniony dostęp do instytucji takich jak urzędy, szkoły, placówki kultury czy ochrony zdrowia pogłębia istniejące nierówności. Konieczne jest stopniowe dostosowywanie infrastruktury z uwzględnieniem różnych potrzeb, przy aktywnym zaangażowaniu środowisk osób z niepełnosprawnościami i pozyskiwaniu środków zewnętrznych.

Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny (sfera techniczna)**Tabela 30. Analiza wskaźnika w zakresie złego stanu technicznego budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny na terenie jednostki Grędzice i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy, które są w złym stanie technicznym na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	50,00%	Wartość dla jednostki Grędzice:	100,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków mieszkalnych w złym stanie technicznym, będących w zasobie mieszkaniowym Gminy	Liczba budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy	
Gmina Ciechanów	6	12	
Jednostka Grędzice	3	3	

Źródło: Opracowanie własne

Podwyższona wartość analizowanego wskaźnika może świadczyć o coraz gorszym stanie warunków mieszkaniowych, co wpływa negatywnie na zdrowie, poczucie bezpieczeństwa i komfort życia mieszkańców. Zaniedbane budynki komunalne często przyczyniają się do degradacji przestrzeni miejskiej, nasilają zjawiska wykluczenia społecznego i prowadzą do stygmatyzacji osób w nich zamieszkujących. Taki stan może również hamować zaangażowanie społeczne i osłabiać relacje sąsiedzkie. W odpowiedzi warto opracować kompleksowy plan remontów i modernizacji zasobu mieszkaniowego, uwzględniający aspekty zdrowotne i bezpieczeństwa. Niezbędne jest też pozyskiwanie zewnętrznego wsparcia finansowego oraz włączanie mieszkańców w działania rewitalizacyjne, co sprzyja budowaniu więzi i wspólnej odpowiedzialności za przestrzeń.

Pozostałe problemy badane w sferze pozaspołecznej

W zakresie pozostałych problemów badanych w sferze pozaspołecznej, nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Grędzice niż średnia dla Gminy – jednostka Grędzice w każdym przypadku wypadła lepiej. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie różnego rodzaju działań w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętych wyników.

Podobszar Grędzice charakteryzuje się pełnym, stuprocentowym zwodociągowaniem budynków mieszkalnych, co stanowi istotny i pozytywny aspekt w zakresie infrastruktury technicznej oraz przyczynia się do poprawy warunków życia mieszkańców.

Niewielki udział budynków mieszkalnych ogrzewanych piecami na węgiel w strukturze źródeł ciepła świadczy o niskim poziomie emisji zanieczyszczeń, co przekłada się na dobrą jakość powietrza, korzystną dla zdrowia mieszkańców oraz wizerunku ekologicznego obszaru.

Na obszarze rewitalizacji nie ma zabytków stanowiących własność gminy, co ogranicza samorządowi możliwość podejmowania bezpośrednich inicjatyw w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Grędzice, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 31. Analiza wskaźnika w zakresie przekroczenia standardów powietrza na terenie jednostki Grędzice i całej Gminy Ciechanów

SFERA ŚRODOWISKOWA			
Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza			
Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	43,00%	Wartość dla jednostki Grędzice:	40,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba źródeł ciepła wykorzystujących węgiel	Liczba wszystkich źródeł ciepła	
Gmina Ciechanów	1 262	2 935	
Jednostka Grędzice	26	65	
SFERA TECHNICZNA			
Obszar: Zły stan techniczny zabytków należących do Gminy			
Wskaźnik: Udział liczby zabytków będących w złym stanie technicznym w stosunku do ogólnej liczby zabytków należących do Gminy znajdujących się na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	83,33%	Wartość dla jednostki Grędzice:	---
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba zabytków należących do Gminy	Liczba zabytków należących do Gminy, będących w złym stanie technicznym	
Gmina Ciechanów	6	5	
Jednostka Grędzice	0	0	

Źródło: Opracowanie własne

1.4. Podobszar Modelka

Podobszar Modelka zajmuje powierzchnię 23,79 ha, natomiast powierzchnia całej jednostki wynosi 266,62 ha, co stanowi 1,90% powierzchni całkowitej gminy. Podobszar Modelka jest zamieszkiwany przez 78 osób, czyli 1,07% wszystkich mieszkańców Gminy. Jeżeli chodzi o strukturę wieku, najbardziej liczną grupę stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym, tj. wieku 18-59 lat włącznie w przypadku kobiet oraz 18-64 lat włącznie w przypadku mężczyzn. W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie podobszaru.

Tabela 32. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Modelka

Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców w danym przedziale wiekowym na terenie podobszaru	Procentowy udział liczby mieszkańców w danym przedziale wiekowym w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	16	20,51%
Ludność w wieku produkcyjnym (18-59 lat w przypadku kobiet oraz 18-64 lat w przypadku mężczyzn)	49	62,82%
Ludność w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn)	13	16,67%

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego – w 2023 roku na terenie jednostki nie odnotowano żadnej kolizji drogowej ani wypadku drogowego. Wskazuje to wysoki poziom bezpieczeństwa w ruchu ulicznym na terenie jednostki.

Rysunek 5. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Modelka

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, na terenie jednostki Modelka zidentyfikowano 3 problemy w sferze społecznej oraz 4 problemy w sferze pozaspołecznej. Są nimi:

— bezrobocie, szczególne potrzeby i przestępczość (sfera społeczna),

- niski stopień przedsiębiorczości (sfera pozaspołeczna – gospodarcza),
- przekroczenie standardów jakości powietrza i zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi (sfera pozaspołeczna – środowiskowa),
- niewystarczający stopień skanalizowania (sfera pozaspołeczna – przestrzenno-funkcjonalna).

W dalszej części opracowania przedstawiono szczegółowe dane, na podstawie których zaklasyfikowano jednostkę Modelka jako obszar rewitalizacji.

Sfera społeczna

W zakresie oceny sfery społecznej przeanalizowano takie obszary, jak: bezrobocie, edukacja, szczególne potrzeby, ubóstwo i przestępczość. W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Modelka, jak i całej Gminy Ciechanów.

Bezrobocie

Tabela 33. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Modelka i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Bezrobocie			
Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców ogółem			
Średnia dla Gminy:	2,59%	Wartość dla jednostki Modelka:	5,13%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	189	7 290	
Jednostka Modelka	4	78	

Źródło: Opracowanie własne

Wysokie bezrobocie może znacząco wpłynąć na lokalną społeczność – pogarszając warunki życia, zwiększając poziom ubóstwa i generując konflikty. Prowadzi to do osłabienia wspólnoty i wzrostu izolacji. Może także wywoływać problemy ze zdrowiem psychicznym. Rozwiązania powinny koncentrować się na tworzeniu pracy i wspieraniu edukacji zawodowej. Wskazane są też działania integracyjne w ramach partnerstw lokalnych.

Szczególne potrzeby**Tabela 34. Analiza wskaźnika w zakresie szczególnych potrzeb na terenie jednostki Modelka i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Szczególne potrzeby Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	3,39%	Wartość dla jednostki Modelka:	10,26%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba ludności ogółem	
Gmina Ciechanów	247	7 290	
Jednostka Modelka	8	78	

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki poziom korzystania z pomocy społecznej może sygnalizować obecność trwałych zjawisk wykluczenia, takich jak długotrwałe bezrobocie czy bieda. Negatywnie odbija się to na relacjach społecznych i ogólnym dobrostanie mieszkańców. Może także zniechęcać do podjęcia pracy i tworzyć mechanizmy uzależnienia od wsparcia. Potrzebne są działania aktywizujące, łączące pomoc z możliwością rozwoju zawodowego. Istotną rolę odgrywają tu także profesjonalne kadry oraz dostępność usług lokalnych odpowiadających na codzienne potrzeby.

Przestępczość**Tabela 35. Analiza wskaźnika w zakresie przestępczości na terenie jednostki Modelka i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Przestępczość Wskaźnik: Liczba popełnionych przestępstw przypadająca na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	1,02	Wartość dla jednostki Modelka:	5,13
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba popełnionych przestępstw	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	74	7 290	
Jednostka Modelka	4	78	

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki wskaźnik przestępczości w danym rejonie obniża poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, co może prowadzić do ich wycofania z życia społecznego i ograniczenia kontaktów sąsiedzkich. Zjawisko to osłabia zaufanie do instytucji publicznych, zwłaszcza policji. W odpowiedzi potrzebne są działania profilaktyczne i edukacyjne, szczególnie skierowane do młodzieży. Kluczowe jest też tworzenie dobrych relacji między służbami

porządkowymi a lokalną społecznością oraz inwestowanie w przestrzeń publiczną, by sprzyjały aktywności i bezpieczeństwu.

Pozostałe problemy badane w sferze społecznej

W zakresie pozostałych problemów badanych w sferze społecznej, nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Modelka niż średnia dla Gminy – Modelka w każdym przypadku wypadła lepiej. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie różnego rodzaju działań społecznych w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętych wyników.

Brak istotnych problemów w zakresie edukacji i ubóstwa w podobszarze Modelka stanowi ważny czynnik wspierający jego stabilny rozwój społeczno-gospodarczy. Niski udział osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych świadczy o dobrym poziomie wykształcenia mieszkańców oraz ich konkurencyjności na rynku pracy, co przekłada się na wyższą aktywność zawodową i mniejsze ryzyko długotrwałego bezrobocia. Równocześnie ograniczona liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do ogółu świadczeniobiorców wskazuje na względnie dobrą sytuację materialną lokalnej społeczności oraz niskie natężenie zjawisk wykluczenia ekonomicznego. Te czynniki tworzą sprzyjające warunki dla rozwoju kapitału ludzkiego i budowania lokalnej odporności społecznej, co stanowi istotny potencjał rozwojowy jednostki.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Modelka, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 36. Analiza pozostałych problemów społecznych na terenie jednostki Modelka i całej gminy Ciechanów

Obszar: Edukacja			
Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Modelka:	50,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym	Liczba osób bezrobotnych	
Gmina Ciechanów	99	189	
Jednostka Modelka	2	4	
Obszar: Ubóstwo			
Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	14,17%	Wartość dla jednostki Modelka:	0,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			

Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem
Gmina Ciechanów	35	247
Jednostka Modelka	0	8

Źródło: Opracowanie własne

Sfera pozaspołeczna

W zakresie oceny sfery pozaspołecznej przeanalizowano wskaźniki w 4 sferach:

- gospodarczej (obszar: niski stopień przedsiębiorczości),
- środowiskowej (obszary: przekroczenie standardów jakości powietrza i zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi),
- przestrzenno-funkcjonalnej (obszar: niewystarczający stopień skanalizowania),
- technicznej (obszary: brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny oraz zły stan techniczny zabytków należących do Gminy).

W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Modelka, jak i całej Gminy Ciechanów.

Niski stopień przedsiębiorczości (sfera gospodarcza)

Tabela 37. Analiza wskaźnika w zakresie przedsiębiorczości na terenie jednostki Modelka i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	6,19	Wartość dla jednostki Modelka:	3,85
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	451	7 290	
Jednostka Modelka	3	78	

Źródło: Opracowanie własne

Mała liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych może wskazywać na ograniczoną aktywność ekonomiczną regionu, niewielkie możliwości zatrudnienia oraz niski poziom innowacyjności wśród mieszkańców. Taka sytuacja ma negatywny wpływ na finanse samorządu, dostępność lokalnych usług i może prowadzić do migracji – zwłaszcza młodych, aktywnych zawodowo osób. Ograniczona liczba przedsiębiorstw zmniejsza także szanse na rozwój współpracy i inicjatyw lokalnych. Konieczne jest stworzenie przyjaznych warunków dla zakładania i prowadzenia firm – m.in. poprzez uproszczenie formalności, wsparcie

merytoryczne, rozwój infrastruktury dla biznesu oraz promocję przedsiębiorczości wśród młodego pokolenia.

Przekroczenie standardów jakości powietrza (sfera środowiskowa)

Tabela 38. Analiza wskaźnika w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie jednostki Modelka i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	43,00%	Wartość dla jednostki Modelka:	46,15%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba źródeł ciepła wykorzystujących węgiel	Liczba wszystkich źródeł ciepła	
Gmina Ciechanów	1 262	2 935	
Jednostka Modelka	12	26	

Źródło: Opracowanie własne

Znaczny udział budynków ogrzewanych węglem w strukturze źródeł ciepła wskazuje na wysoką emisję pyłów i gazów zanieczyszczających powietrze, co stwarza zagrożenie dla zdrowia publicznego – zwłaszcza dla dzieci, osób starszych i z chorobami przewlekłymi. Zła jakość powietrza ogranicza też potencjał inwestycyjny i turystyczny regionu. Aby to zmienić, należy stopniowo eliminować przestarzałe systemy grzewcze, promując odnawialne źródła energii oraz oferując wsparcie finansowe mieszkańcom. Ważnym uzupełnieniem tych działań są edukacja ekologiczna i wdrażanie lokalnych planów poprawy jakości powietrza.

Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi (sfera środowiskowa)

Tabela 39. Analiza wskaźnika w zakresie zanieczyszczenia środowiska wyrobami azbestowymi na terenie jednostki Modelka i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi Wskaźnik: Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	83,87%	Wartość dla jednostki Modelka:	97,98%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Waga wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia	Waga zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	
Gmina Ciechanów	3 471 131	4 138 819	
Jednostka Modelka	63 910	65 230	

Źródło: Opracowanie własne

Utrzymujący się wysoki poziom obecności wyrobów azbestowych w gminie, mimo przeprowadzonej inwentaryzacji, oznacza poważne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców oraz

lokalnego ekosystemu. Szczególnie niebezpieczne są stare lub uszkodzone materiały, które mogą emitować rakotwórcze włókna. Taki stan rzeczy wpływa także negatywnie na postrzeganie danego obszaru i może odstraszać inwestorów. Istotne jest przyspieszenie procesu usuwania azbestu poprzez uproszczenie procedur, zapewnienie wsparcia finansowego mieszkańcom i prowadzenie kampanii informacyjnych. Dobrą praktyką jest też powiązanie działań związanych z usuwaniem azbestu z projektami proekologicznymi i społecznymi.

Niewystarczający stopień skanalizowania (sfera przestrzenno-funkcjonalna)

Tabela 40. Analiza wskaźnika w zakresie niewystarczającego stopnia skanalizowania na terenie jednostki Modelka i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Niewystarczający stopień skanalizowania Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do liczby budynków mieszkalnych ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	16,63%	Wartość dla jednostki Modelka:	0,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej	Liczba budynków mieszkalnych ogółem	
Gmina Ciechanów	361	2 171	
Jednostka Modelka	0	19	

Źródło: Opracowanie własne

Mała liczba domów podłączonych do kanalizacji w stosunku do całkowitej liczby budynków mieszkalnych wskazuje na braki w infrastrukturze technicznej, które mogą skutkować zanieczyszczeniem środowiska, ryzykiem sanitarnym i pogorszeniem warunków życia mieszkańców. Brak systemu kanalizacyjnego utrudnia bezpieczne odprowadzanie ścieków, zagraża wodom gruntowym i powierzchniowym oraz stanowi barierę dla rozwoju urbanistycznego i inwestycyjnego. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej powinna koncentrować się na terenach gęsto zaludnionych, z wykorzystaniem zewnętrznych źródeł finansowania i spójnych planów rozwoju. Edukacja mieszkańców w zakresie znaczenia kanalizacji jest równie istotna.

Pozostałe problemy badane w sferze pozaspółecznej

W zakresie pozostałych problemów badanych w sferze pozaspółecznej, nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Modelka niż średnia dla Gminy – jednostka Modelka w każdym przypadku wypadła lepiej. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie różnego rodzaju działań w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętych wyników.

Podobszar Modelka charakteryzuje się pełnym, stuprocentowym zwodociągowaniem budynków mieszkalnych, co stanowi istotny i pozytywny aspekt w zakresie infrastruktury technicznej oraz przyczynia się do poprawy warunków życia mieszkańców.

Problemem jest brak jest budynku użyteczności publicznej, co ogranicza dostęp mieszkańców do usług społecznych i kulturalnych. Brak obiektu utrudnia integrację lokalnej społeczności oraz rozwój inicjatyw mieszkańców. Dodatkowo nie występują zabytki należące do gminy, co utrudnia podejmowanie działań inwestycyjnych i konserwatorskich w bezpośrednim zarządzie samorządu.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Modelka, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 41. Analiza pozostałych problemów pozaspołecznych na terenie jednostki Modelka i całej Gminy Ciechanów

SFERA TECHNICZNA			
Obszar: Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami Wskaźnik: Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością w stosunku do ogólnej liczby budynków użyteczności publicznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Modelka:	---
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością	Liczba budynków użyteczności publicznej	
Gmina Ciechanów	11	21	
Jednostka Modelka	0	0	
Obszar: Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy, które są w złym stanie technicznym na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	50,00%	Wartość dla jednostki Modelka:	---
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków mieszkalnych w złym stanie technicznym, będących w zasobie mieszkaniowym Gminy	Liczba budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy	
Gmina Ciechanów	6	12	
Jednostka Modelka	0	0	
Obszar: Zły stan techniczny zabytków należących do Gminy Wskaźnik: Udział liczby zabytków będących w złym stanie technicznym w stosunku do ogólnej liczby zabytków należących do Gminy znajdujących się na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	83,33%	Wartość dla jednostki Modelka:	---

Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika		
Wyszczególnienie	Liczba zabytków należących do Gminy	Liczba zabytków należących do Gminy, będących w złym stanie technicznym
Gmina Ciechanów	6	5
Jednostka Modelka	0	gminy

Źródło: Opracowanie własne

1.5. Podobszar Modła

Podobszar Modła zajmuje powierzchnię 61,03 ha, natomiast powierzchnia całej jednostki wynosi 781,37 ha, co stanowi 5,56% powierzchni całkowitej gminy. Podobszar jest zamieszkiwany przez 143 osoby, czyli 1,96% wszystkich mieszkańców Gminy. Jeżeli chodzi o strukturę wieku, najbardziej liczną grupę stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym, tj. wieku 18-59 lat włącznie w przypadku kobiet oraz 18-64 lat włącznie w przypadku mężczyzn. W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie podobszaru.

Tabela 42. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Modła

Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców w danym przedziale wiekowym na terenie podobszaru	Procentowy udział liczby mieszkańców w danym przedziale wiekowym w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	38	26,57%
Ludność w wieku produkcyjnym (18-59 lat w przypadku kobiet oraz 18-64 lat w przypadku mężczyzn)	80	55,95%
Ludność w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn)	25	17,48%

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego – w 2023 roku na terenie jednostki odnotowano 1 kolizję drogową, co odpowiada 1,79% wszystkich zdarzeń tego typu zarejestrowanych na obszarze całej gminy. Wskazuje to na potrzebę sprawdzenia stanu technicznego lokalnych dróg oraz infrastruktury towarzyszącej, które mogły przyczynić się do odnotowanego zdarzenia drogowego.

Rysunek 6. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Modła

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, na terenie jednostki Modła zidentyfikowano 4 problemy w sferze społecznej oraz 5 problemów w sferze pozaspołecznej. Są nimi:

- edukacja, szczególne potrzeby, ubóstwo i przestępczość (sfera społeczna),
- niski stopień przedsiębiorczości (sfera pozaspołeczna – gospodarcza),
- przekroczenie standardów jakości powietrza i zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi (sfera pozaspołeczna – środowiskowa),
- niewystarczający stopień skanalizowania (sfera pozaspołeczna – przestrzenno-funkcjonalna),
- brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami (sfera pozaspołeczna – techniczna).

W dalszej części opracowania przedstawiono szczegółowe dane, na podstawie których zaklasyfikowano jednostkę Modła jako obszar rewitalizacji.

Sfera społeczna

W zakresie oceny sfery społecznej przeanalizowano takie obszary, jak: bezrobocie, edukacja, szczególne potrzeby, ubóstwo i przestępczość. W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Modła, jak i całej Gminy Ciechanów.

Edukacja**Tabela 43. Analiza wskaźnika w zakresie edukacji na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Edukacja Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Modła:	100,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym	Liczba osób bezrobotnych	
Gmina Ciechanów	99	189	
Jednostka Modła	3	3	

Źródło: Opracowanie własne

Duży odsetek osób bezrobotnych z niskim lub zawodowym wykształceniem może wskazywać na brak dopasowania kwalifikacji do wymagań rynku pracy, co utrudnia znalezienie zatrudnienia i pogarsza sytuację ekonomiczną mieszkańców. Taki stan rzeczy obniża szanse na awans społeczny i sprzyja utrwalaniu biedy oraz wykluczenia pokoleniowego. Zaleca się rozwijanie systemu szkoleń zawodowych i kształcenia ustawicznego, uwzględniających aktualne potrzeby rynku. Kluczowe jest też zacieśnianie relacji między szkołami a pracodawcami oraz promowanie edukacji technicznej i ogólnej.

Szczególne potrzeby**Tabela 44. Analiza wskaźnika w zakresie szczególnych potrzeb na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Szczególne potrzeby Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	3,39%	Wartość dla jednostki Modła:	10,49%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba ludności ogółem	
Gmina Ciechanów	247	7 290	
Jednostka Modła	15	143	

Źródło: Opracowanie własne

Duży udział beneficjentów pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców może być oznaką występowania trwałych problemów ekonomiczno-społecznych. Taka sytuacja osłabia spójność lokalnej społeczności i wpływa na obniżenie jakości życia. Długotrwałe korzystanie z pomocy może też zniechęcać do samodzielności i aktywności. Wymaga to działań

kompleksowych, łączących wsparcie z edukacją, doradztwem i zatrudnieniem. Należy również rozwijać sieć lokalnych usług oraz wspierać kompetencje pracowników socjalnych.

Ubóstwo

Tabela 45. Analiza wskaźnika w zakresie ubóstwa na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Ubóstwo			
Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	14,17%	Wartość dla jednostki Modła:	33,33%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem	
Gmina Ciechanów	35	247	
Jednostka Modła	5	15	

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa wskazuje na głębokie problemy ekonomiczne w społeczności, które mogą prowadzić do marginalizacji, ograniczenia dostępu do edukacji, usług zdrowotnych oraz kultury. Ubóstwo generuje poczucie bezradności i braku perspektyw, co może skutkować pogorszeniem stanu zdrowia psychicznego i fizycznego oraz obniżeniem poziomu kapitału społecznego. W celu ograniczenia ubóstwa zaleca się wdrażanie zintegrowanych działań obejmujących zarówno wsparcie finansowe, jak i aktywizację zawodową oraz edukacyjną osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem. Ważne jest tworzenie lokalnych programów przeciwdziałania ubóstwu, które uwzględniają indywidualne potrzeby beneficjentów, a także rozwijanie usług wspierających – takich jak poradnictwo, dostęp do taniego mieszkalnictwa czy posiłków – sprzyjających długofalowej poprawie sytuacji życiowej.

Przestępczość**Tabela 46. Analiza wskaźnika w zakresie przestępczości na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Przestępczość Wskaźnik: Liczba popełnionych przestępstw przypadająca na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	1,02	Wartość dla jednostki Modła:	2,10
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba popełnionych przestępstw	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	74	7 290	
Jednostka Modła	3	143	

Źródło: Opracowanie własne

Przestępczość wpływa destrukcyjnie na życie mieszkańców – ogranicza ich aktywność społeczną, budzi strach i izoluje. Wysoki poziom przestępczości zniechęca do udziału w inicjatywach lokalnych i podważa zaufanie do służb porządkowych. Odpowiedzią są programy profilaktyczne, edukacyjne i działania prewencyjne. Ważne jest również wzmacnianie więzi między mieszkańcami a instytucjami oraz poprawa przestrzeni wspólnych, by sprzyjały współpracy i czujności społecznej.

Pozostałe problemy badane w sferze społecznej

W zakresie ostatniego problemu badanego w sferze społecznej, jakim jest bezrobocie nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Modła niż średnia dla Gminy. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie działań społecznych w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętego wyniku.

Brak istotnych problemów w zakresie bezrobocia w podobszarze Modła stanowi istotny atut sprzyjający jego rozwojowi społeczno-gospodarczemu. Niski udział osób bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców wskazuje na dobrą kondycję lokalnego rynku pracy, skuteczne mechanizmy aktywizacji zawodowej oraz relatywnie wysoką dostępność zatrudnienia. Taka sytuacja sprzyja stabilizacji dochodów gospodarstw domowych, ogranicza potrzebę korzystania z pomocy społecznej i wzmacnia lokalny kapitał ludzki. Dodatkowo, wysoki poziom aktywności zawodowej mieszkańców może zwiększać atrakcyjność inwestycyjną obszaru oraz tworzyć korzystne warunki do rozwijania lokalnych inicjatyw gospodarczych i społecznych, co w dłuższej perspektywie wspiera zrównoważony rozwój Modły.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Modła, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 47. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Bezrobocie Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców ogółem			
Średnia dla Gminy:	2,59%	Wartość dla jednostki Modła:	2,10%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	189	7 290	
Jednostka Modła:	3	143	

Źródło: Opracowanie własne

Sfera pozaspołeczna

W zakresie oceny sfery pozaspołecznej przeanalizowano wskaźniki w 4 sferach:

- gospodarczej (obszar: niski stopień przedsiębiorczości),
- środowiskowej (obszary: przekroczenie standardów jakości powietrza i zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi),
- przestrzenno-funkcjonalnej (obszar: niewystarczający stopień skanalizowania),
- technicznej (obszary: brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny oraz zły stan techniczny zabytków należących do Gminy).

W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Modła, jak i całej Gminy Ciechanów.

Niski stopień przedsiębiorczości (sfera gospodarcza)**Tabela 48. Analiza wskaźnika w zakresie przedsiębiorczości na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	6,19	Wartość dla jednostki Modła:	4,90
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	451	7 290	
Jednostka Modła	7	143	

Źródło: Opracowanie własne

Mała liczba działających firm w regionie może wskazywać na niewielką aktywność gospodarczą, ograniczone perspektywy zatrudnienia i niski poziom przedsiębiorczości

mieszkańców. Taki stan rzeczy negatywnie odbija się na budżecie gminy, ogranicza dostęp do usług i może prowadzić do emigracji, zwłaszcza ludzi młodych. Niedobór firm utrudnia lokalną współpracę i spowalnia rozwój społeczno-gospodarczy. Należy więc stymulować przedsiębiorczość przez ułatwienia administracyjne, doradztwo oraz dostęp do środków lokalnych, rozwijając przy tym infrastrukturę wspierającą biznes i promując inicjatywy wśród młodzieży.

Przekroczenie standardów jakości powietrza (sfera środowiskowa)

Tabela 49. Analiza wskaźnika w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	43,00%	Wartość dla jednostki Modła:	67,39%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba źródeł ciepła wykorzystujących węgiel	Liczba wszystkich źródeł ciepła	
Gmina Ciechanów	1 262	2 935	
Jednostka Modła	31	46	

Źródło: Opracowanie własne

Dominacja węglowych źródeł ogrzewania w budynkach mieszkalnych znacząco zwiększa emisję szkodliwych substancji do atmosfery, przyczyniając się do pogorszenia jakości powietrza. Taki stan stanowi zagrożenie dla zdrowia mieszkańców, zwłaszcza tych najbardziej narażonych. Zanieczyszczenia wpływają również na postrzeganie regionu jako miejsca do życia, pracy czy wypoczynku. Konieczna jest wymiana starych pieców na bardziej ekologiczne rozwiązania, wspierana przez programy finansowe i edukacyjne oraz skuteczne strategie samorządowe.

Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi (sfera środowiskowa)

Tabela 50. Analiza wskaźnika w zakresie zanieczyszczenia środowiska wyrobami azbestowymi na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi Wskaźnik: Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	83,87%	Wartość dla jednostki Modła:	93,50%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Waga wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia	Waga zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	
Gmina Ciechanów	3 471 131	4 138 819	

Jednostka Modła	111 813	119 583
-----------------	---------	---------

Źródło: Opracowanie własne

Duży odsetek materiałów zawierających azbest, które wciąż nie zostały bezpiecznie usunięte, stanowi poważne ryzyko dla zdrowia ludzi oraz środowiska. Szczególnie niebezpieczny jest azbest zniszczony lub zużyty, który może emitować szkodliwe włókna odpowiedzialne za choroby układu oddechowego, w tym raka. Jego obecność niekorzystnie wpływa na atrakcyjność regionu i może zniechęcać inwestorów. Należy przyspieszyć działania związane z usuwaniem azbestu, wspierając mieszkańców finansowo oraz upraszczając formalności. Ważne jest też bieżące uzupełnianie danych o azbecie i informowanie społeczności o zagrożeniach.

Niewystarczający stopień skanalizowania (sfera przestrzenno-funkcjonalna)

Tabela 51. Analiza wskaźnika w zakresie niewystarczającego stopnia skanalizowania na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Niewystarczający stopień skanalizowania Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do liczby budynków mieszkalnych ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	16,63%	Wartość dla jednostki Modła:	0,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej	Liczba budynków mieszkalnych ogółem	
Gmina Ciechanów	361	2 171	
Jednostka Modła	0	38	

Źródło: Opracowanie własne

Niewielka liczba domów mieszkalnych podłączonych do kanalizacji świadczy o słabo rozwiniętej infrastrukturze technicznej, co niesie za sobą ryzyko zanieczyszczenia środowiska i problemy sanitarne, a także wpływa negatywnie na komfort życia mieszkańców. Braki w sieci kanalizacyjnej utrudniają właściwe zarządzanie ściekami, mogą zanieczyszczać wody i hamować rozwój zabudowy oraz inwestycji. Wymagana jest rozbudowa kanalizacji, szczególnie w gęsto zaludnionych obszarach, z pomocą funduszy zewnętrznych i przemysłanych planów rozwoju. Istotna jest również edukacja społeczeństwa o korzyściach płynących z podłączenia do sieci.

Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami (sfera techniczna)

Tabela 52. Analiza wskaźnika w zakresie przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami Wskaźnik: Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością w stosunku do ogólnej liczby budynków użyteczności publicznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Modła:	0,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością	Liczba budynków użyteczności publicznej	
Gmina Ciechanów	11	21	
Jednostka Modła	0	1	

Źródło: Opracowanie własne

Nieprzystosowanie wielu instytucji publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami świadczy o istotnych barierach w dostępie do życia społecznego i obywatelskiego. Osoby te mogą doświadczać wykluczenia, co dodatkowo potęguje nierówności. Dostosowanie infrastruktury, prowadzone w sposób planowy i w dialogu z zainteresowanymi, powinno być priorytetem samorządu. Kluczowe jest też pozyskiwanie środków zewnętrznych i prowadzenie kampanii uświadamiających znaczenie dostępności.

Pozostałe problemy badane w sferze pozaspołecznej

W zakresie pozostałych problemów badanych w sferze pozaspołecznej, nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Modła niż średnia dla Gminy – jednostka Modła w każdym przypadku wypadła lepiej. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie różnego rodzaju działań w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętych wyników.

Podobszar Modła charakteryzuje się pełnym, stuprocentowym zwodociągowaniem budynków mieszkalnych, co stanowi istotny i pozytywny aspekt w zakresie infrastruktury technicznej oraz przyczynia się do poprawy warunków życia mieszkańców.

Na terenie objętym rewitalizacją brak zabytków należących do gminy, co utrudnia prowadzenie działań konserwatorskich i inwestycyjnych bezpośrednio przez samorząd gminny.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Modła, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 53. Analiza pozostałych problemów pozaspółecznych na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów

SFERA TECHNICZNA			
Obszar: Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy, które są w złym stanie technicznym na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	50,00%	Wartość dla jednostki Modła	---
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków mieszkalnych w złym stanie technicznym, będących w zasobie mieszkaniowym Gminy	Liczba budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy	
Gmina Ciechanów	6	12	
Jednostka Modła	0	0	
Obszar: Zły stan techniczny zabytków należących do Gminy Wskaźnik: Udział liczby zabytków będących w złym stanie technicznym w stosunku do ogólnej liczby zabytków należących do Gminy znajdujących się na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	83,33%	Wartość dla jednostki Modła:	---
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba zabytków należących do Gminy	Liczba zabytków należących do Gminy, będących w złym stanie technicznym	
Gmina Ciechanów	6	5	
Jednostka Modła	0	0	

Źródło: Opracowanie własne

1.6. Podobszar Niestum

Podobszar Niestum zajmuje powierzchnię 55,87 ha, natomiast powierzchnia całej jednostki 392,83 ha, co stanowi 2,80% powierzchni całkowitej gminy. Podobszar jest zamieszkiwany przez 445 osób, czyli 6,10% wszystkich mieszkańców Gminy. Jeżeli chodzi o strukturę wieku, najbardziej liczną grupę stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym, tj. wieku 18-59 lat włącznie w przypadku kobiet oraz 18-64 lat włącznie w przypadku mężczyzn. W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie podobszaru.

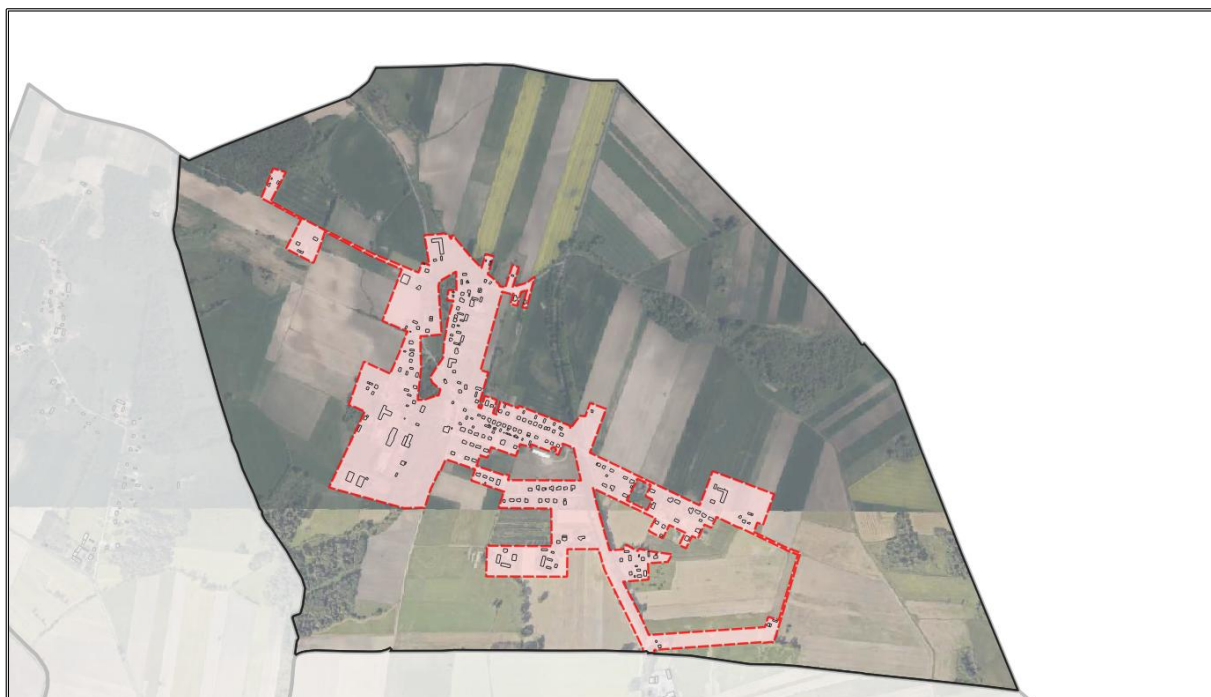
Tabela 54. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Niestum

Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców w danym przedziale wiekowym na terenie podobszaru	Procentowy udział liczby mieszkańców w danym przedziale wiekowym w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	94	21,12%
Ludność w wieku produkcyjnym (18-59 lat w przypadku kobiet oraz 18-64 lat w przypadku mężczyzn)	292	65,62%
Ludność w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn)	59	13,26%

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego – w 2023 roku na terenie jednostki odnotowano łącznie 5 kolizji i wypadków drogowych, co odpowiada 8,93% wszystkich zdarzeń tego typu zarejestrowanych na obszarze całej gminy. Wskazuje to na potrzebę podjęcia działań zmierzających do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa, w szczególności poprzez modernizację i poprawę stanu technicznego lokalnych dróg oraz infrastruktury towarzyszącej, co może przyczynić się do ograniczenia liczby zdarzeń drogowych w przyszłości.

Rysunek 7. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Niestum

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, na terenie jednostki Niestum zidentyfikowano 2 problemy w sferze społecznej oraz 3 problemy w sferze pozaspołecznej. Są nimi:

- bezrobocie i edukacja (sfera społeczna),
- przekroczenie standardów jakości powietrza i zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi (sfera pozaspołeczna – środowiskowa),
- niewystarczający stopień skanalizowania (sfera pozaspołeczna – przestrzenno-funkcjonalna).

W dalszej części opracowania przedstawiono szczegółowe dane, na podstawie których zaklasyfikowano jednostkę Niestum jako obszar rewitalizacji.

Sfera społeczna

W zakresie oceny sfery społecznej przeanalizowano takie obszary, jak: bezrobocie, edukacja, szczególne potrzeby, ubóstwo i przestępczość. W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Niestum, jak i całej Gminy Ciechanów.

Bezrobocie

Tabela 55. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Niestum i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Bezrobocie			
Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców ogółem			
Średnia dla Gminy:	2,59%	Wartość dla jednostki Niestum:	3,37%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	189	7 290	
Jednostka Niestum	15	445	

Źródło: Opracowanie własne

Gdy w jednostce terytorialnej występuje wysokie bezrobocie, mieszkańcy narażeni są na pogorszenie sytuacji ekonomicznej, wzrost biedy oraz napięcia społeczne. Zjawisko to osłabia więzi społeczne i sprzyja marginalizacji. Pogarsza się także zdrowie psychiczne mieszkańców. Rozwiązaniem jest rozwój lokalnego rynku pracy, promocja przedsiębiorczości i programy zawodowe. Kluczowa jest też współpraca różnych sektorów w celu lepszego reagowania na potrzeby mieszkańców.

Edukacja**Tabela 56. Analiza wskaźnika w zakresie edukacji na terenie jednostki Niestum i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Edukacja Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Niestum:	66,67%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym	Liczba osób bezrobotnych	
Gmina Ciechanów	99	189	
Jednostka Niestum	10	15	

Źródło: Opracowanie własne

Jeśli wśród bezrobotnych dominują osoby z wykształceniem zawodowym lub podstawowym, może to oznaczać niedopasowanie systemu edukacji do potrzeb gospodarki. Sytuacja ta wpływa na trwałość bezrobocia i obniża standard życia mieszkańców. Bieda staje się zjawiskiem dziedzicznym, a wykluczenie społeczne utrwała się w kolejnych pokoleniach. Odpowiedzią powinno być wzmocnienie edukacji ustawicznej i przekwalifikowania. Kluczowe są także działania integrujące szkoły z lokalnym rynkiem pracy.

Pozostałe problemy badane w sferze społecznej

W zakresie pozostałych problemów badanych w sferze społecznej, nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Niestum niż średnia dla Gminy – jednostka Niestum w każdym przypadku wypadła lepiej. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie różnego rodzaju działań społecznych w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętych wyników.

Brak istotnych problemów w zakresie szczególnych potrzeb, ubóstwa oraz przestępczości pozytywnie wpływa na rozwój podobszaru Niestum, tworząc stabilne i bezpieczne warunki życia dla mieszkańców. Niski odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby ludności wskazuje na dobrą sytuację społeczną, ograniczone występowanie trudnych przypadków życiowych oraz wysoką samodzielność ekonomiczną i społeczną lokalnej społeczności. Dodatkowo, niewielki udział osób korzystających z pomocy z powodu ubóstwa sugeruje, że problemy materialne mają charakter jednostkowy i nie są zjawiskiem powszechnym, co sprzyja spójności społecznej. Niska skala przestępczości, mierzona liczbą przestępstw przypadających na 100 mieszkańców, wzmacnia poczucie bezpieczeństwa, co jest istotne zarówno dla jakości życia, jak i dla przyciągania inwestycji oraz nowych mieszkańców. Łącznie, te czynniki stanowią istotny potencjał rozwojowy jednostki, wspierający

jego atrakcyjność społeczno-przestrzenną i sprzyjający dalszemu, zrównoważonemu rozwojowi.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Niestum, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 57. Analiza pozostałych problemów społecznych na terenie jednostki Niestum i całej gminy Ciechanów

Obszar: Szczególne potrzeby			
Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	3,39%	Wartość dla jednostki Niestum:	1,35%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba ludności ogółem	
Gmina Ciechanów	247	7 290	
Jednostka Niestum	6	445	
Obszar: Ubóstwo			
Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	14,17%	Wartość dla jednostki Niestum:	0,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem	
Gmina Ciechanów	35	247	
Jednostka Niestum	0	6	
Obszar: Przestępczość			
Wskaźnik: Liczba popełnionych przestępstw przypadająca na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	1,02	Wartość dla jednostki Niestum:	0,90
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba popełnionych przestępstw	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	74	7 290	
Jednostka Niestum	4	445	

Źródło: Opracowanie własne

Sfera pozaspołeczna

W zakresie oceny sfery pozaspołecznej przeanalizowano wskaźniki w 4 sferach:

- gospodarczej (obszar: niski stopień przedsiębiorczości),
- środowiskowej (obszary: przekroczenie standardów jakości powietrza i zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi),

- przestrzenno-funkcjonalnej (obszar: niewystarczający stopień skanalizowania),
- technicznej (obszary: brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny oraz zły stan techniczny zabytków należących do Gminy).

W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Niestum, jak i całej Gminy Ciechanów.

Przekroczenie standardów jakości powietrza (sfera środowiskowa)

Tabela 58. Analiza wskaźnika w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie jednostki Niestum i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	43,00%	Wartość dla jednostki Niestum:	49,45%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba źródeł ciepła wykorzystujących węgiel	Liczba wszystkich źródeł ciepła	
Gmina Ciechanów	1 262	2 935	
Jednostka Niestum	90	182	

Źródło: Opracowanie własne

Znaczny udział budynków ogrzewanych węglem w ogólnej liczbie źródeł ciepła przyczynia się do intensywnego zanieczyszczenia powietrza. To z kolei negatywnie odbija się na zdrowiu mieszkańców i atrakcyjności regionu. Szczególnie narażeni są najmłodsi, osoby starsze oraz ci z chorobami przewlekłymi. Rozwiązaniem jest promowanie ekologicznych systemów grzewczych i wspieranie mieszkańców w ich wdrażaniu poprzez zachęty finansowe i działania edukacyjne. Niezbędne są także lokalne programy monitorujące stan powietrza.

Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi (sfera środowiskowa)

Tabela 59. Analiza wskaźnika w zakresie zanieczyszczenia środowiska wyrobami azbestowymi na terenie jednostki Niestum i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi Wskaźnik: Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	83,87%	Wartość dla jednostki Niestum:	91,73%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Waga wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia	Waga zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	
Gmina Ciechanów	3 471 131	4 138 819	

Jednostka Niestum	115 429	125 842
-------------------	---------	---------

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki udział nieusuniętych materiałów azbestowych względem całości wykrytych zasobów to poważny problem zdrowotny i ekologiczny. Szczególnie groźny jest azbest w złym stanie, który może wydzielać szkodliwe dla organizmu drobiny. Taki stan rzeczy może hamować rozwój lokalny i odstraszać inwestorów. Kluczowe jest zwiększenie tempa likwidacji tych materiałów poprzez dotacje i uproszczenie formalności oraz prowadzenie stałej inwentaryzacji i działań edukacyjnych wśród mieszkańców.

Niewystarczający stopień skanalizowania (sfera przestrzenno-funkcjonalna)

Tabela 60. Analiza wskaźnika w zakresie niewystarczającego stopnia skanalizowania na terenie jednostki Niestum i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Niewystarczający stopień skanalizowania Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do liczby budynków mieszkalnych ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	16,63%	Wartość dla jednostki Niestum:	0,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej	Liczba budynków mieszkalnych ogółem	
Gmina Ciechanów	361	2 171	
Jednostka Niestum	0	123	

Źródło: Opracowanie własne

Mała liczba budynków korzystających z kanalizacji w stosunku do całości zasobów mieszkaniowych sugeruje niedobór podstawowej infrastruktury sanitarnej, co może skutkować zagrożeniami dla zdrowia publicznego i środowiska. Brak sieci kanalizacyjnej sprzyja skażeniu wód oraz ogranicza możliwości rozwoju przestrzennego. Dlatego należy intensyfikować inwestycje w kanalizację, korzystając z dostępnych środków finansowych i wdrażając etapowe rozwiązania w ramach strategii lokalnych. Edukacja mieszkańców w zakresie znaczenia kanalizacji jest nieodzownym elementem tych działań.

Pozostałe problemy badane w sferze pozaspołecznej

W zakresie pozostałych problemów badanych w sferze pozaspołecznej, nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Niestum niż średnia dla Gminy – jednostka Niestum w każdym przypadku wypadła lepiej. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie różnego rodzaju działań w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętych wyników.

Podobszar Niestum charakteryzuje się pełnym, stuprocentowym zwodociągowaniem budynków mieszkalnych, co stanowi istotny i pozytywny aspekt w zakresie infrastruktury technicznej oraz przyczynia się do poprawy warunków życia mieszkańców.

Dobry stan techniczny zasobu mieszkaniowego gminny pozytywnie wpływa na rozwój podobszaru Niestum. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców wyższa niż średnia dla całej Gminy wskazuje o lepszej aktywności ekonomicznej społeczności podobszaru w stosunku do sytuacji w pozostałych jednostkach. Dobry stan techniczny budynków mieszkalnych należących do gminy zapewnia mieszkańcom bezpieczeństwo i komfort życia.

Problemem jest brak jest budynku użyteczności publicznej, co ogranicza dostęp mieszkańców do usług społecznych i kulturalnych. Brak obiektu utrudnia integrację lokalnej społeczności oraz rozwój inicjatyw mieszkańców. Dodatkowo nie występują zabytki należące do gminy, co utrudnia podejmowanie działań inwestycyjnych i konserwatorskich w bezpośrednim zarządzie samorządu.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Niestum, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 61. Analiza pozostałych problemów pozaspołecznych na terenie jednostki Niestum i całej Gminy Ciechanów

SFERA GOSPODARCZA			
Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości			
Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	6,19	Wartość dla jednostki Niestum:	7,87
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	451	7 290	
Jednostka Niestum	35	445	
SFERA TECHNICZNA			
Obszar: Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami			
Wskaźnik: Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością w stosunku do ogólnej liczby budynków użyteczności publicznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Niestum:	---
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością	Liczba budynków użyteczności publicznej	
Gmina Ciechanów	11	21	
Jednostka Niestum	0	0	

Obszar: Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy, które są w złym stanie technicznym na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	50,00%	Wartość dla jednostki Niestum:	0,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków mieszkalnych w złym stanie technicznym, będących w zasobie mieszkaniowym Gminy	Liczba budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy	
Gmina Ciechanów	6	12	
Jednostka Niestum	0	1	
Obszar: Zły stan techniczny zabytków należących do Gminy Wskaźnik: Udział liczby zabytków będących w złym stanie technicznym w stosunku do ogólnej liczby zabytków należących do Gminy znajdujących się na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	83,33%	Wartość dla jednostki Niestum:	---
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba zabytków należących do Gminy	Liczba zabytków należących do Gminy, będących w złym stanie technicznym	
Gmina Ciechanów	6	5	
Jednostka Niestum	0	0	

Źródło: Opracowanie własne

1.7. Podobszar Rykaczewo

Podobszar Rykaczewo zajmuje powierzchnię 30,82 ha, natomiast powierzchnia całej jednostki wynosi 369,40 ha, co stanowi 2,63% powierzchni całkowitej gminy. Podobszar jest zamieszkiwany przez 239 osób, czyli 3,28% wszystkich mieszkańców Gminy. Jeżeli chodzi o strukturę wieku, najbardziej liczną grupę stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym, tj. wieku 18-59 lat włącznie w przypadku kobiet oraz 18-64 lat włącznie w przypadku mężczyzn. W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie podobszaru.

Tabela 62. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Rykaczewo

Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców w danym przedziale wiekowym na terenie podobszaru	Procentowy udział liczby mieszkańców w danym przedziale wiekowym w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	46	19,25%
Ludność w wieku produkcyjnym (18-59 lat w przypadku kobiet oraz 18-64 lat w przypadku mężczyzn)	146	61,08%
Ludność w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn)	47	19,67%

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego – w 2023 roku na terenie jednostki nie odnotowano żadnej kolizji drogowej ani wypadku drogowego. Wskazuje to wysoki poziom bezpieczeństwa w ruchu ulicznym na terenie jednostki. W dalszej części dokumentu przedstawiono pozostałe dane wykorzystane do wyliczenia wskaźników w pięciu kluczowych sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Rysunek 8. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Rykaczewo

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, na terenie jednostki Rykaczewo zidentyfikowano 4 problemy w sferze społecznej oraz 4 problemy w sferze pozaspołecznej. Są nimi:

- bezrobocie, edukacja, szczególne potrzeby i ubóstwo (sfera społeczna),
- niski stopień przedsiębiorczości (sfera pozaspołeczna – gospodarcza),
- przekroczenie standardów jakości powietrza i zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi (sfera pozaspołeczna – środowiskowa),
- niewystarczający stopień skanalizowania (sfera pozaspołeczna – przestrzenno-funkcjonalna).

W dalszej części opracowania przedstawiono szczegółowe dane, na podstawie których zaklasyfikowano jednostkę Rykaczewo jako obszar rewitalizacji.

Sfera społeczna

W zakresie oceny sfery społecznej przeanalizowano takie obszary, jak: bezrobocie, edukacja, szczególne potrzeby, ubóstwo i przestępczość. W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Rykaczewo, jak i całej Gminy Ciechanów.

Bezrobocie

Tabela 63. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Bezrobocie			
Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców ogółem			
Średnia dla Gminy:	2,59%	Wartość dla jednostki Rykaczewo:	5,02%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	189	7 290	
Jednostka Rykaczewo	12	239	

Źródło: Opracowanie własne

Bezrobocie oddziałuje na życie lokalnej społeczności poprzez pogorszenie sytuacji materialnej, wzrost poziomu ubóstwa i niepokój społeczny. Prowadzi to do rozpadu więzi międzyludzkich i zwiększa ryzyko społecznej izolacji. Wzmagają się także problemy zdrowotne. Działania naprawcze powinny skupiać się na zwiększeniu dostępności do pracy oraz programach rozwoju kompetencji. Wskazane są też szerokie sojusze instytucjonalne dla lepszego rozpoznania potrzeb mieszkańców.

Edukacja**Tabela 64. Analiza wskaźnika w zakresie edukacji na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Edukacja Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Rykaczewo:	83,33%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym	Liczba osób bezrobotnych	
Gmina Ciechanów	99	189	
Jednostka Rykaczewo	10	12	

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki wskaźnik osób bezrobotnych z niskim poziomem wykształcenia świadczy o niedopasowaniu edukacji do zmieniających się wymagań rynku pracy, co pogłębia problemy ekonomiczne społeczności. Wpływa to na ograniczenie perspektyw zawodowych i sprzyja wykluczeniu. Zjawisko często ma charakter wielopokoleniowy. Rozwiązaniem jest rozwój szkoleń i programów wspierających zmianę kwalifikacji. Istotna jest też synergia między edukacją ogólną, zawodową a potrzebami pracodawców.

Szczegółne potrzeby**Tabela 65. Analiza wskaźnika w zakresie szczególnych potrzeb na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Szczegółne potrzeby Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	3,39%	Wartość dla jednostki Rykaczewo:	6,28%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba ludności ogółem	
Gmina Ciechanów	247	7 290	
Jednostka Rykaczewo	15	239	

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki wskaźnik osób objętych pomocą społeczną w danym obszarze często wskazuje na długofalowe trudności, takie jak bezrobocie czy wykluczenie. Sytuacja ta może pogarszać integrację społeczną i prowadzić do bierności zawodowej. Powoduje także wzrost zależności od świadczeń. Rozwiązaniem jest wprowadzenie mechanizmów wsparcia łączących pomoc

materialną z aktywizacją i rozwojem kompetencji życiowych. Należy również inwestować w rozwój usług lokalnych i kompetencje kadry socjalnej.

Ubóstwo

Tabela 66. Analiza wskaźnika w zakresie ubóstwa na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Ubóstwo			
Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	14,17%	Wartość dla jednostki Rykaczewo:	26,67%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem	
Gmina Ciechanów	35	247	
Jednostka Rykaczewo	4	15	

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa sygnalizuje istnienie poważnych trudności ekonomicznych w danej społeczności, prowadzących do wykluczenia i ograniczenia dostępu do edukacji, opieki zdrowotnej oraz życia kulturalnego. Ubóstwo sprzyja poczuciu braku wpływu na własne życie, co często przekłada się na pogorszenie kondycji psychicznej i fizycznej mieszkańców oraz osłabienie więzi społecznych. Skuteczną odpowiedzią na te wyzwania jest wdrażanie kompleksowych rozwiązań łączących pomoc materialną z aktywizacją zawodową i edukacyjną. Kluczowe jest także rozwijanie lokalnych programów uwzględniających indywidualne potrzeby oraz dostęp do podstawowych usług, takich jak mieszkalnictwo, posiłki i wsparcie doradcze.

Pozostałe problemy badane w sferze społecznej

W zakresie ostatniego problemu badanego w sferze społecznej, jakim jest przestępczość nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Rykaczewo niż średnia dla Gminy. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie działań społecznych w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętego wyniku.

Brak większych problemów w zakresie przestępczości w podobszarze Rykaczewo, wyrażony niską liczbą popełnionych przestępstw przypadających na 100 mieszkańców, ma istotny wpływ na jego rozwój społeczny i przestrzenny. Wysoki poziom bezpieczeństwa sprzyja budowaniu pozytywnego wizerunku miejscowości jako spokojnego i stabilnego miejsca do życia, co może przyciągać nowych mieszkańców oraz inwestorów. Niskie zagrożenie przestępczością wzmacnia zaufanie społeczne, integrację mieszkańców oraz poczucie wspólnoty, co przekłada się na większą aktywność lokalną i zaangażowanie społeczne. Taki klimat sprzyja także

realizacji inicjatyw edukacyjnych, kulturalnych i gospodarczych, które są kluczowe dla zrównoważonego rozwoju Rykaczewa.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Rykaczewo, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 67. Analiza wskaźnika w zakresie przestępczości na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Przestępczość			
Wskaźnik: Liczba popełnionych przestępstw przypadająca na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	1,02	Wartość dla jednostki Rykaczewo:	0,00
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba popełnionych przestępstw	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	74	7 290	
Jednostka Rykaczewo	0	239	

Źródło: Opracowanie własne

Sfera pozaspołeczna

W zakresie oceny sfery pozaspołecznej przeanalizowano wskaźniki w 4 sferach:

- gospodarczej (obszar: niski stopień przedsiębiorczości),
- środowiskowej (obszary: przekroczenie standardów jakości powietrza i zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi),
- przestrzenno-funkcjonalnej (obszar: niewystarczający stopień skanalizowania),
- technicznej (obszary: brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny oraz zły stan techniczny zabytków należących do Gminy).

W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Rykaczewo, jak i całej Gminy Ciechanów.

Niski stopień przedsiębiorczości (sfera gospodarcza)**Tabela 68. Analiza wskaźnika w zakresie przedsiębiorczości na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	6,19	Wartość dla jednostki Rykaczewo:	3,35
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	451	7 290	
Jednostka Rykaczewo	8	239	

Źródło: Opracowanie własne

Niewielka liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw sugeruje słabą kondycję lokalnej gospodarki, problemy z zatrudnieniem i małe zaangażowanie mieszkańców w działalność zawodową i innowacyjną. To zjawisko może skutkować spadkiem dochodów gminy i ograniczonym dostępem do kluczowych usług, a także nasileniem migracji młodych ludzi. Niedostateczna liczba firm ogranicza możliwości współpracy i rozwój regionu. Rozwiązaniem jest tworzenie warunków sprzyjających przedsiębiorczości – prostsze formalności, wsparcie eksperckie i infrastruktura dla biznesu.

Przekroczenie standardów jakości powietrza (sfera środowiskowa)**Tabela 69. Analiza wskaźnika w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	43,00%	Wartość dla jednostki Rykaczewo:	64,71%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba źródeł ciepła wykorzystujących węgiel	Liczba wszystkich źródeł ciepła	
Gmina Ciechanów	1 262	2 935	
Jednostka Rykaczewo	44	68	

Źródło: Opracowanie własne

Przewaga pieców węglowych jako źródeł ciepła w gospodarstwach domowych powoduje wzmożoną emisję zanieczyszczeń, co prowadzi do poważnych problemów ze stanem powietrza. Skutki zdrowotne są szczególnie dotkliwe dla dzieci, seniorów i osób chorych. Jakość powietrza ma również znaczenie dla rozwoju lokalnego – może odstraszać inwestorów

i turystów. Należy promować czystsze technologie grzewcze, zapewniając mieszkańcom wsparcie finansowe i edukacyjne oraz wdrażając strategie poprawy środowiska.

Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi (sfera środowiskowa)

Tabela 70. Analiza wskaźnika w zakresie zanieczyszczenia środowiska wyrobami azbestowymi na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi Wskaźnik: Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	83,87%	Wartość dla jednostki Rykaczewo:	88,63%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Waga wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia	Waga zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	
Gmina Ciechanów	3 471 131	4 138 819	
Jednostka Rykaczewo	136 682	154 220	

Źródło: Opracowanie własne

Duża ilość pozostającego w środowisku azbestu, mimo jego wcześniejszej inwentaryzacji, wciąż stanowi zagrożenie zarówno dla zdrowia mieszkańców, jak i przyrody. Włókna azbestowe, uwalniane z uszkodzonych elementów, mogą być przyczyną ciężkich chorób płuc. Obecność tych materiałów wpływa również na negatywny wizerunek regionu. Aby temu przeciwdziałać, warto rozszerzać lokalne programy finansowe i upraszczać procedury usuwania. Równie ważna jest rzetelna informacja i aktualizacja danych.

Niewystarczający stopień skanalizowania (sfera przestrzenno-funkcjonalna)

Tabela 71. Analiza wskaźnika w zakresie niewystarczającego stopnia skanalizowania na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Niewystarczający stopień skanalizowania Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do liczby budynków mieszkalnych ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	16,63%	Wartość dla jednostki Rykaczewo:	0
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej	Liczba budynków mieszkalnych ogółem	
Gmina Ciechanów	361	2 171	
Jednostka Rykaczewo	0	56	

Źródło: Opracowanie własne

Ograniczony dostęp do kanalizacji wśród gospodarstw domowych wskazuje na zapóźnienia w rozwoju infrastruktury technicznej, co może skutkować problemami sanitarnymi i degradacją środowiska. Braki w systemie odprowadzania ścieków zagrażają wodom powierzchniowym

i gruntowym oraz mogą zniechęcać do inwestycji budowlanych. Potrzebna jest systematyczna rozbudowa sieci kanalizacyjnej i pozyskiwanie środków na ten cel, a także działania edukacyjne skierowane do lokalnej społeczności.

Pozostałe problemy badane w sferze pozaspołecznej

W zakresie pozostałych problemów badanych w sferze pozaspołecznej, nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Rykaczewo niż średnia dla Gminy – jednostka Rykaczewo w każdym przypadku wypadła lepiej. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie różnego rodzaju działań w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętych wyników.

Podobszar Rykaczewo charakteryzuje się pełnym, stuprocentowym zwodociągowaniem budynków mieszkalnych, co stanowi istotny i pozytywny aspekt w zakresie infrastruktury technicznej oraz przyczynia się do poprawy warunków życia mieszkańców.

Problemem jest brak jest budynku użyteczności publicznej, co ogranicza dostęp mieszkańców do usług społecznych i kulturalnych. Brak obiektu utrudnia integrację lokalnej społeczności oraz rozwój inicjatyw mieszkańców. Dodatkowo nie występują zabytki należące do gminy, co utrudnia podejmowanie działań konserwatorskich przez Gminę.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Rykaczewo, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 72. Analiza pozostałych problemów pozaspołecznych na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów

SFERA TECHNICZNA			
Obszar: Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami Wskaźnik: Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością w stosunku do ogólnej liczby budynków użyteczności publicznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Rykaczewo:	---
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością	Liczba budynków użyteczności publicznej	
Gmina Ciechanów	11	21	
Jednostka Rykaczewo	0	0	
Obszar: Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy, które są w złym stanie technicznym na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	50,00%	Wartość dla jednostki Rykaczewo:	---
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			

Wyszczególnienie	Liczba budynków mieszkalnych w złym stanie technicznym, będących w zasobie mieszkaniowym Gminy	Liczba budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy
Gmina Ciechanów	6	12
Jednostka Rykaczewo	0	0
Obszar: Zły stan techniczny zabytków należących do Gminy Wskaźnik: Udział liczby zabytków będących w złym stanie technicznym w stosunku do ogólnej liczby zabytków należących do Gminy znajdujących się na danym obszarze		
Średnia dla Gminy:	83,33%	Wartość dla jednostki Rykaczewo: ---
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika		
Wyszczególnienie	Liczba zabytków należących do Gminy	Liczba zabytków należących do Gminy, będących w złym stanie technicznym
Gmina Ciechanów	6	5
Jednostka Rykaczewo	0	0

Źródło: Opracowanie własne

1.8. Podobszar Rzeczki

Podobszar Rzeczki zajmuje powierzchnię 91,51 ha, natomiast powierzchnia całej jednostki wynosi 576,27 ha, co stanowi 4,10% powierzchni całkowitej gminy. Podobszar Rzeczki jest zamieszkiwany przez 129 osób, czyli 1,77% wszystkich mieszkańców Gminy. Jeżeli chodzi o strukturę wieku, najbardziej liczną grupę stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym, tj. wieku 18-59 lat łącznie w przypadku kobiet oraz 18-64 lat łącznie w przypadku mężczyzn. W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie podobszaru.

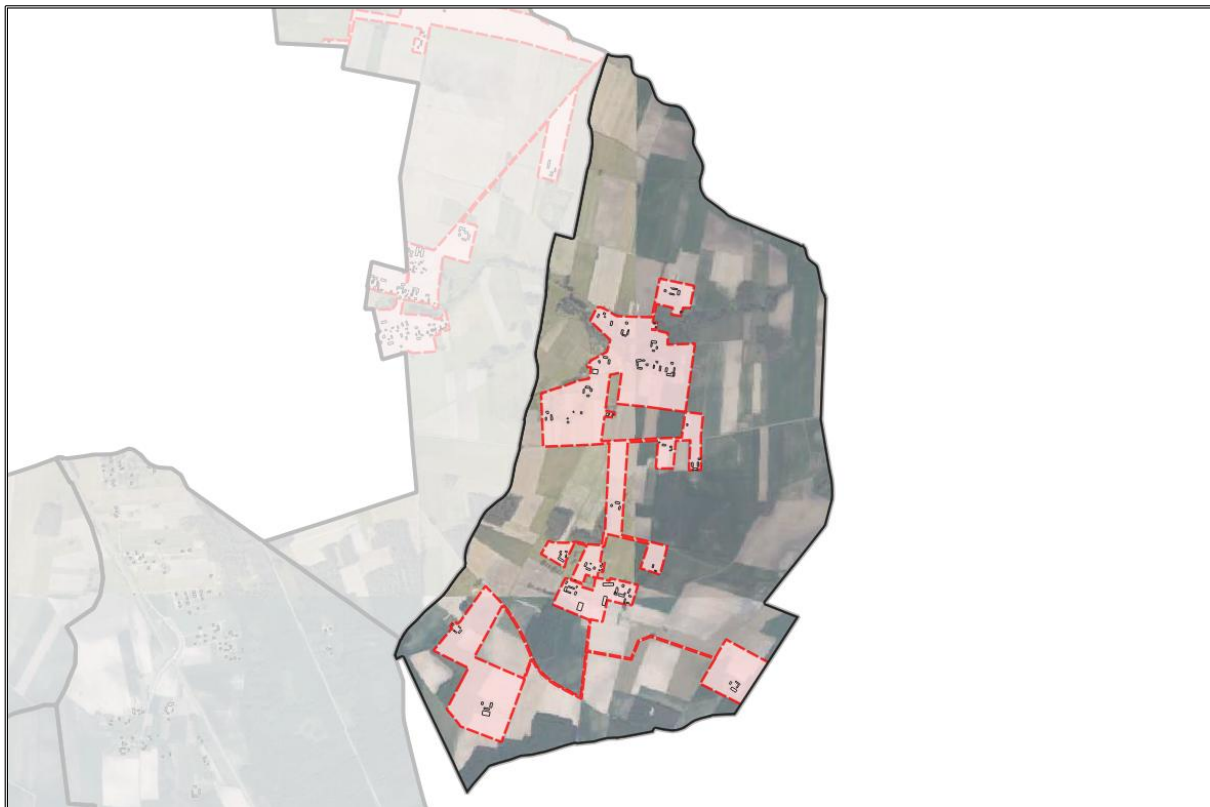
Tabela 73. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Rzeczki

Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców w danym przedziale wiekowym na terenie podobszaru	Procentowy udział liczby mieszkańców w danym przedziale wiekowym w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	24	18,60%
Ludność w wieku produkcyjnym (18-59 lat w przypadku kobiet oraz 18-64 lat w przypadku mężczyzn)	77	59,69%
Ludność w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn)	28	21,71%

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego – w 2023 roku na terenie jednostki nie odnotowano żadnej kolizji drogowej ani wypadku drogowego. Wskazuje to wysoki poziom bezpieczeństwa w ruchu ulicznym na terenie jednostki.

Rysunek 9. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Rzeczeki

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, na terenie jednostki Rzeczeki zidentyfikowano 3 problemy w sferze społecznej oraz 5 problemów w sferze pozaspołecznej. Są nimi:

- bezrobocie, edukacja i szczególne potrzeby (sfera społeczna),
- niski stopień przedsiębiorczości (sfera pozaspołeczna – gospodarcza),
- przekroczenie standardów jakości powietrza i zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi (sfera pozaspołeczna – środowiskowa),
- niewystarczający stopień skanalizowania (sfera pozaspołeczna – przestrzenno-funkcjonalna),
- brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami (sfera pozaspołeczna – techniczna).

W dalszej części opracowania przedstawiono szczegółowe dane, na podstawie których zaklasyfikowano jednostkę Rzeczeki jako obszar rewitalizacji.

Sfera społeczna

W zakresie oceny sfery społecznej przeanalizowano takie obszary, jak: bezrobocie, edukacja, szczególne potrzeby, ubóstwo i przestępczość. W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Rzeczeki, jak i całej Gminy Ciechanów.

Bezrobocie

Tabela 74. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Rzeczeki i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Bezrobocie Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców ogółem			
Średnia dla Gminy:	2,59%	Wartość dla jednostki Rzeczeki:	3,10%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	189	7 290	
Jednostka Rzeczeki	4	129	

Źródło: Opracowanie własne

W jednostkach o wysokim bezrobociu pogarsza się dobrobyt mieszkańców, rośnie ubóstwo, a napięcia społeczne stają się bardziej odczuwalne. Sytuacja ta często osłabia więzi społeczne i sprzyja wykluczeniu. Wzrasta także obciążenie problemami psychicznymi. Rekomenduje się rozwój przedsiębiorczości i zwiększenie dostępności pracy. Warto także zainwestować w szkolenia oraz koordynację działań różnych instytucji.

Edukacja

Tabela 75. Analiza wskaźnika w zakresie edukacji na terenie jednostki Rzeczeki i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Edukacja Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Rzeczeki:	75,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym	Liczba osób bezrobotnych	
Gmina Ciechanów	99	189	
Jednostka Rzeczeki	3	4	

Źródło: Opracowanie własne

Przewaga osób z niskim wykształceniem wśród bezrobotnych może być sygnałem, że system kształcenia nie nadąża za wymaganiami współczesnej gospodarki. Skutkiem są utrwalone

problemy materialne i brak awansu społecznego. To zwiększa ryzyko wykluczenia oraz biedy przenoszonej międzypokoleniowo. Niezbędne są inwestycje w edukację dorosłych i programy umożliwiające zmianę kwalifikacji. Warto także wzmacniać relacje między edukacją a praktyką zawodową.

Szczególne potrzeby

Tabela 76. Analiza wskaźnika w zakresie szczególnych potrzeb na terenie jednostki Rzeczeki i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Szczególne potrzeby Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	3,39%	Wartość dla jednostki Rzeczeki:	4,65%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba ludności ogółem	
Gmina Ciechanów	247	7 290	
Jednostka Rzeczeki	6	129	

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki poziom zapotrzebowania na pomoc społeczną może wskazywać na nierozwiązane problemy strukturalne, takie jak brak pracy, niskie dochody czy marginalizacja grup społecznych. Skutkuje to ograniczeniem integracji społecznej i utrwaleniem zależności od zewnętrznego wsparcia. Odpowiedzią powinny być programy, które łączą pomoc materialną z edukacją, rozwojem umiejętności i wejściem na rynek pracy. Ważne jest też wspieranie samopomocy i dostępnych usług środowiskowych.

Pozostałe problemy badane w sferze społecznej

W zakresie pozostałych problemów badanych w sferze społecznej, nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Rzeczeki niż średnia dla Gminy – Rzeczeki w każdym przypadku wypadła lepiej. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie różnego rodzaju działań społecznych w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętych wyników.

Brak problemów w zakresie ubóstwa oraz przestępczości w podobszarze Rzeczeki korzystnie wpływa na jego rozwój społeczny i lokalny potencjał. Niski udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa świadczy o stabilnej sytuacji materialnej mieszkańców oraz ograniczonym zasięgu zjawisk wykluczenia ekonomicznego. Niska liczba przestępstw przypadających na 100 mieszkańców przekłada się na wysoki poziom bezpieczeństwa, wzmacnia zaufanie społeczne. Te dwa aspekty wspólnie stanowią istotny potencjał rozwojowy jednostki.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Rzeczeki, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 77. Analiza pozostałych problemów społecznych na terenie jednostki Rzeczeki i całej gminy Ciechanów

Obszar: Ubóstwo			
Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	14,17%	Wartość dla jednostki Rzeczeki:	0,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem	
Gmina Ciechanów	35	247	
Jednostka Rzeczeki	0	6	
Obszar: Przestępczość			
Wskaźnik: Liczba popełnionych przestępstw przypadająca na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	1,02	Wartość dla jednostki Rzeczeki:	0,78
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba popełnionych przestępstw	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	74	7 290	
Jednostka Rzeczeki	1	129	

Źródło: Opracowanie własne

Sfera pozaspołeczna

W zakresie oceny sfery pozaspołecznej przeanalizowano wskaźniki w 4 sferach:

- gospodarczej (obszar: niski stopień przedsiębiorczości),
- środowiskowej (obszary: przekroczenie standardów jakości powietrza i zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi),
- przestrzenno-funkcjonalnej (obszar: niewystarczający stopień skanalizowania),
- technicznej (obszary: brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny oraz zły stan techniczny zabytków należących do Gminy).

W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Rzeczeki, jak i całej Gminy Ciechanów.

Niski stopień przedsiębiorczości (sfera gospodarcza)**Tabela 78. Analiza wskaźnika w zakresie przedsiębiorczości na terenie jednostki Rzeczeki i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	6,19	Wartość dla jednostki Rzeczeki:	3,88
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	451	7 290	
Jednostka Rzeczeki	5	129	

Źródło: Opracowanie własne

Niewielka liczba przedsiębiorstw w regionie może być przejawem gospodarczej stagnacji i niewystarczającej aktywności zawodowej mieszkańców. Taka sytuacja odbija się niekorzystnie na dochodach gminy, ogranicza ofertę usług i sprzyja migracjom, szczególnie osób młodych. Niski poziom przedsiębiorczości oznacza mniejszą zdolność do współpracy i wolniejszy rozwój. Kluczowe jest zatem stworzenie środowiska przyjaznego biznesowi poprzez uproszczenie procedur i budowę infrastruktury wsparcia.

Przekroczenie standardów jakości powietrza (sfera środowiskowa)**Tabela 79. Analiza wskaźnika w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie jednostki Rzeczeki i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	43,00%	Wartość dla jednostki Rzeczeki:	70,37%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba źródeł ciepła wykorzystujących węgiel	Liczba wszystkich źródeł ciepła	
Gmina Ciechanów	1 262	2 935	
Jednostka Rzeczeki	19	27	

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki odsetek domów opalanych węglem to jedna z głównych przyczyn zanieczyszczenia atmosfery w regionie. Słabe powietrze wpływa na zdrowie mieszkańców, zwłaszcza grup najbardziej narażonych, i obniża potencjał lokalny w oczach inwestorów i turystów. Ważne jest, by zastępować przestarzałe systemy grzewcze nowoczesnymi, przyjaznymi środowisku rozwiązaniami, wspierając mieszkańców w tym procesie. Równolegle należy prowadzić kampanie informacyjne i wdrażać działania kontrolne.

Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi (sfera środowiskowa)**Tabela 80. Analiza wskaźnika w zakresie zanieczyszczenia środowiska wyrobami azbestowymi na terenie jednostki Rzeczeki i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi Wskaźnik: Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	83,87%	Wartość dla jednostki Rzeczeki:	84,90%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Waga wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia	Waga zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	
Gmina Ciechanów	3 471 131	4 138 819	
Jednostka Rzeczeki	169 467	199 617	

Źródło: Opracowanie własne

Zalegające materiały azbestowe, których dotąd nie zutylizowano, mogą zagrażać zarówno zdrowiu lokalnej społeczności, jak i środowisku. Ich obecność, zwłaszcza w postaci zniszczonej, niesie ryzyko chorób układu oddechowego. To również negatywnie wpływa na postrzeganie regionu i jego możliwości rozwojowe. Ważne jest zwiększenie tempa usuwania azbestu dzięki wsparciu finansowemu i lepszej organizacji formalnej. Nie mniej istotne są kampanie informacyjne i dokładna inwentaryzacja.

Niewystarczający stopień skanalizowania (sfera przestrzenno-funkcjonalna)**Tabela 81. Analiza wskaźnika w zakresie niewystarczającego stopnia skanalizowania na terenie jednostki Rzeczeki i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Niewystarczający stopień skanalizowania Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do liczby budynków mieszkalnych ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	16,63%	Wartość dla jednostki Rzeczeki:	0,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej	Liczba budynków mieszkalnych ogółem	
Gmina Ciechanów	361	2 171	
Jednostka Rzeczeki	0	29	

Źródło: Opracowanie własne

Zbyt mały procent budynków mieszkalnych objętych siecią kanalizacyjną oznacza niedorozwój infrastruktury sanitarnej, co może skutkować obniżeniem standardów życia i zagrożeniem dla zdrowia mieszkańców. Taki stan rzeczy utrudnia rozwój osiedli i może pogłębiać nierówności w dostępie do usług publicznych. Konieczna jest rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz

wykorzystanie funduszy zewnętrznych, przy jednoczesnym prowadzeniu kampanii informacyjnych uświadamiających znaczenie tych inwestycji.

Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami (sfera techniczna)

Tabela 82. Analiza wskaźnika w zakresie przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami na terenie jednostki Rzeczki i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami Wskaźnik: Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością w stosunku do ogólnej liczby budynków użyteczności publicznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Rzeczki:	0,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością	Liczba budynków użyteczności publicznej	
Gmina Ciechanów	11	21	
Jednostka Rzeczki	0	1	

Źródło: Opracowanie własne

Brak obiektów publicznych przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wskazuje na utrudniony dostęp do podstawowych usług i ograniczoną możliwość uczestnictwa tych osób w życiu społecznym. Taki stan rzeczy pogłębia nierówności i może wywoływać poczucie wykluczenia. Brak dostępności wpływa też negatywnie na postrzeganie gminy jako miejsca przyjaznego wszystkim mieszkańcom. Konieczne są modernizacje infrastruktury oraz dialog z przedstawicielami środowisk osób z niepełnosprawnościami. Nowe inwestycje powinny być planowane zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego.

Pozostałe problemy badane w sferze pozaspołecznej

W zakresie pozostałych problemów badanych w sferze pozaspołecznej, nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Rzeczki niż średnia dla Gminy – jednostka Rzeczki w każdym przypadku wypadła lepiej. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie różnego rodzaju działań w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętych wyników.

Podobszar Rzeczki charakteryzuje się pełnym, stuprocentowym zwodociągowaniem budynków mieszkalnych, co stanowi istotny i pozytywny aspekt w zakresie infrastruktury technicznej oraz przyczynia się do poprawy warunków życia mieszkańców.

Na obszarze rewitalizacji nie ma zabytków stanowiących własność gminy, co ogranicza samorządowi możliwość podejmowania bezpośrednich inicjatyw w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Rzeczeki, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 83. Analiza pozostałych problemów pozaspółecznych na terenie jednostki Rzeczeki i całej Gminy Ciechanów

SFERA TECHNICZNA			
Obszar: Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy, które są w złym stanie technicznym na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	50,00%	Wartość dla jednostki Rzeczeki	---
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków mieszkalnych w złym stanie technicznym, będących w zasobie mieszkaniowym Gminy	Liczba budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy	
Gmina Ciechanów	6	12	
Jednostka Rzeczeki	0	0	
Obszar: Zły stan techniczny zabytków należących do Gminy Wskaźnik: Udział liczby zabytków będących w złym stanie technicznym w stosunku do ogólnej liczby zabytków należących do Gminy znajdujących się na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	83,33%	Wartość dla jednostki Rzeczeki:	---
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba zabytków należących do Gminy	Liczba zabytków należących do Gminy, będących w złym stanie technicznym	
Gmina Ciechanów	6	5	
Jednostka Rzeczeki	0	0	

Źródło: Opracowanie własne

1.9. Podobszar Sokołówek

Podobszar Sokołówek zajmuje powierzchnię 26,71 ha, natomiast powierzchnia całej jednostki wynosi 260,67 ha, co stanowi 1,85% powierzchni całkowitej gminy. Podobszar Sokołówek jest zamieszkiwany przez 148 osób, czyli 2,03% wszystkich mieszkańców Gminy. Jeżeli chodzi o strukturę wieku, najbardziej liczną grupę stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym, tj. wieku 18-59 lat włącznie w przypadku kobiet oraz 18-64 lat włącznie w przypadku mężczyzn. W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie podobszaru.

Tabela 84. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Sokołówek

Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców w danym przedziale wiekowym na terenie podobszaru	Procentowy udział liczby mieszkańców w danym przedziale wiekowym w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	21	14,19%
Ludność w wieku produkcyjnym (18-59 lat w przypadku kobiet oraz 18-64 lat w przypadku mężczyzn)	92	62,16%
Ludność w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn)	35	23,65%

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego – w 2023 roku na terenie jednostki odnotowano łącznie 4 kolizje i wypadki drogowe, co odpowiada 7,14% wszystkich zdarzeń tego typu zarejestrowanych na obszarze całej gminy. Wskazuje to na potrzebę podjęcia działań zmierzających do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa, w szczególności poprzez modernizację i poprawę stanu technicznego lokalnych dróg oraz infrastruktury towarzyszącej, co może przyczynić się do ograniczenia liczby zdarzeń drogowych w przyszłości.

Rysunek 10. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Sokołówek

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, na terenie jednostki Sokołówek zidentyfikowano 5 problemów w sferze społecznej (wszystkie badane w sferze społecznej) oraz 5 problemów w sferze pozaspołecznej. Są nimi:

- bezrobocie, edukacja, szczególne potrzeby, ubóstwo i przestępczość (sfera społeczna),
- przekroczenie standardów jakości powietrza (sfera pozaspołeczna – środowiskowa),
- niewystarczający stopień skanalizowania (sfera pozaspołeczna – przestrzenno-funkcjonalna),
- brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny i zły stan techniczny zabytków należących do Gminy (sfera pozaspołeczna – techniczna).

W dalszej części opracowania przedstawiono szczegółowe dane, na podstawie których zaklasyfikowano jednostkę Sokołówek jako obszar rewitalizacji.

Sfera społeczna

W zakresie oceny sfery społecznej przeanalizowano takie obszary, jak: bezrobocie, edukacja, szczególne potrzeby, ubóstwo i przestępczość. W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Sokołówek, jak i całej Gminy Ciechanów.

Bezrobocie

Tabela 85. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Bezrobocie			
Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców ogółem			
Średnia dla Gminy:	2,59%	Wartość dla jednostki Sokołówek:	6,08%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	189	7 290	
Jednostka Sokołówek	9	148	

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki wskaźnik bezrobocia na danym obszarze skutkuje osłabieniem sytuacji ekonomicznej mieszkańców, zwiększeniem liczby osób żyjących w ubóstwie oraz nasileniem napięć i konfliktów społecznych. Zjawisko to prowadzi do zerwania więzi społecznych i rosnącego poczucia wykluczenia wśród obywateli. Towarzyszy mu często pogorszenie stanu zdrowia psychicznego społeczności. Dla przeciwdziałania tym negatywnym skutkom warto inwestować w lokalne przedsiębiorstwa, tworzyć nowe stanowiska pracy oraz rozwijać programy

wspierające zdobywanie nowych kompetencji. Równocześnie potrzebna jest współpraca różnych podmiotów działających na rzecz integracji lokalnej.

Edukacja

Tabela 86. Analiza wskaźnika w zakresie edukacji na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Edukacja Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Sokołówek:	55,56%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym	Liczba osób bezrobotnych	
Gmina Ciechanów	99	189	
Jednostka Sokołówek	5	9	

Źródło: Opracowanie własne

Jeśli wśród bezrobotnych przeważają osoby z wykształceniem zasadniczym lub niższym, może to wskazywać na strukturalny problem niedostosowania systemu edukacji do realiów rynku pracy. W efekcie rośnie skala trwałego bezrobocia i ubóstwa. Może to prowadzić do trwałego wykluczenia społecznego i ograniczenia szans rozwoju. W tej sytuacji konieczne jest wdrożenie działań w zakresie edukacji ustawicznej, przekwalifikowania oraz współpracy szkół z lokalnymi firmami, które pomogą lepiej przygotować mieszkańców do pracy.

Szczególne potrzeby

Tabela 87. Analiza wskaźnika w zakresie szczególnych potrzeb na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Szczególne potrzeby Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	3,39%	Wartość dla jednostki Sokołówek:	4,73%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba ludności ogółem	
Gmina Ciechanów	247	7 290	
Jednostka Sokołówek	7	148	

Źródło: Opracowanie własne

Duża liczba osób objętych pomocą społeczną względem ogółu mieszkańców może być oznaką utrwalonych form wykluczenia i strukturalnych problemów, takich jak długotrwałe bezrobocie. To z kolei może ograniczać społeczną integrację i zniechęcać do podjęcia

aktywności zawodowej. Dla przełamania tej sytuacji konieczne są programy wspierające, łączące elementy doradztwa, edukacji i zatrudnienia. Równolegle powinny być wzmacniane lokalne zasoby pomocy oraz kompetencje kadry socjalnej.

Ubóstwo

Tabela 88. Analiza wskaźnika w zakresie ubóstwa na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Ubóstwo			
Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	14,17%	Wartość dla jednostki Sokołówek:	57,14%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem	
Gmina Ciechanów	35	247	
Jednostka Sokołówek	4	7	

Źródło: Opracowanie własne

Znaczny odsetek osób objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa wskazuje na utrzymujące się problemy gospodarcze w regionie, które mogą skutkować społeczną izolacją i ograniczeniem dostępu do kluczowych usług, takich jak edukacja, zdrowie czy kultura. Trwałe ubóstwo często prowadzi do apatii, pogorszenia zdrowia oraz osłabienia relacji społecznych. W celu przeciwdziałania temu zjawisku konieczne jest wdrożenie spójnych działań wspierających – obejmujących zarówno pomoc finansową, jak i narzędzia aktywizujące osoby w trudnej sytuacji życiowej. Ważne jest również tworzenie lokalnych systemów wsparcia, które poprzez poradnictwo, dostęp do taniego lokum i żywności realnie poprawiają codzienne funkcjonowanie rodzin i jednostek.

Przestępczość

Tabela 89. Analiza wskaźnika w zakresie przestępczości na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Przestępczość			
Wskaźnik: Liczba popełnionych przestępstw przypadająca na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	1,02	Wartość dla jednostki Sokołówek:	2,03
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba popełnionych przestępstw	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	74	7 290	
Jednostka Sokołówek	3	148	

Źródło: Opracowanie własne

Zwiększona przestępczość skutkuje obniżeniem poczucia bezpieczeństwa wśród lokalnej społeczności, co może prowadzić do wyobcowania i braku zaangażowania w życie wspólnoty. Relacje sąsiedzkie się pogarszają, a instytucje publiczne tracą wiarygodność. Zaleca się rozwój działań edukacyjno-profilaktycznych oraz tworzenie warunków sprzyjających współpracy między mieszkańcami a policją. Poprawa jakości przestrzeni publicznych również może znacząco poprawić sytuację.

Sfera pozaspołeczna

W zakresie oceny sfery pozaspołecznej przeanalizowano wskaźniki w 4 sferach:

- gospodarczej (obszar: niski stopień przedsiębiorczości),
- środowiskowej (obszary: przekroczenie standardów jakości powietrza i zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi),
- przestrzenno-funkcjonalnej (obszar: niewystarczający stopień skanalizowania),
- technicznej (obszary: brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny oraz zły stan techniczny zabytków należących do Gminy).

W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Sokołówek, jak i całej Gminy Ciechanów.

Przekroczenie standardów jakości powietrza (sfera środowiskowa)

Tabela 90. Analiza wskaźnika w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	43,00%	Wartość dla jednostki Sokołówek:	48,48%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba źródeł ciepła wykorzystujących węgiel	Liczba wszystkich źródeł ciepła	
Gmina Ciechanów	1 262	2 935	
Jednostka Sokołówek	32	66	

Źródło: Opracowanie własne

Utrzymywanie dużego udziału pieców węglowych jako głównego źródła ogrzewania znacząco zwiększa poziom zanieczyszczeń powietrza. Powoduje to liczne problemy zdrowotne i obniża jakość życia. Dodatkowo może negatywnie wpływać na rozwój lokalny. Aby poprawić sytuację, należy modernizować systemy grzewcze, inwestować w odnawialne źródła energii i prowadzić programy wsparcia dla mieszkańców oraz edukację ekologiczną.

Niewystarczający stopień skanalizowania (sfera przestrzenno-funkcjonalna)**Tabela 91. Analiza wskaźnika w zakresie niewystarczającego stopnia skanalizowania na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Niewystarczający stopień skanalizowania Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do liczby budynków mieszkalnych ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	16,63%	Wartość dla jednostki Sokołówek:	0,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej	Liczba budynków mieszkalnych ogółem	
Gmina Ciechanów	361	2 171	
Jednostka Sokołówek	0	27	

Źródło: Opracowanie własne

Niewielka liczba budynków mieszkalnych podłączonych do kanalizacji może oznaczać zaniedbania w rozwoju usług komunalnych, co prowadzi do poważnych problemów środowiskowych i zdrowotnych. Nieskanalizowane tereny są mniej atrakcyjne dla inwestorów i trudniejsze do zagospodarowania. Potrzebne są działania strategiczne zmierzające do budowy kanalizacji, wspierane zewnętrznymi funduszami oraz akcje informacyjne skierowane do mieszkańców.

Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami (sfera techniczna)**Tabela 92. Analiza wskaźnika w zakresie przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami Wskaźnik: Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością w stosunku do ogólnej liczby budynków użyteczności publicznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Sokołówek:	0,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością	Liczba budynków użyteczności publicznej	
Gmina Ciechanów	11	21	
Jednostka Sokołówek	0	1	

Źródło: Opracowanie własne

Brak odpowiednich udogodnień w budynkach użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami znacząco ogranicza ich dostęp do wielu obszarów. Taki stan nie sprzyja integracji i może być odbierany jako przejaw braku troski o potrzeby różnych grup

społecznych. Gmina powinna dążyć do stopniowej poprawy dostępności, korzystając z funduszy oraz opinii osób bezpośrednio dotkniętych problemem. Wszelkie nowe inwestycje warto projektować w duchu uniwersalnym i otwartym.

Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny (sfera techniczna)

Tabela 93. Analiza wskaźnika w zakresie złego stanu technicznego budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy, które są w złym stanie technicznym na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	50,00%	Wartość dla jednostki Sokołówek:	100,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków mieszkalnych w złym stanie technicznym, będących w zasobie mieszkaniowym Gminy	Liczba budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy	
Gmina Ciechanów	6	12	
Jednostka Sokołówek	1	1	

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki poziom analizowanego wskaźnika sugeruje pogorszenie standardu warunków mieszkaniowych, co może mieć negatywny wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo lokatorów oraz pogarszać ich codzienne funkcjonowanie. Zły stan techniczny lokali komunalnych przyczynia się do zaniedbania przestrzeni miejskiej i może prowadzić do wykluczenia społecznego ich mieszkańców. Taki stan rzeczy osłabia więzi sąsiedzkie i zniechęca do angażowania się w życie lokalne. Konieczne jest stworzenie planu renowacji budynków, pozyskiwanie funduszy oraz aktywizacja mieszkańców w procesach naprawczych.

Zły stan techniczny zabytków należących do Gminy (sfera techniczna)

Tabela 94. Analiza wskaźnika w zakresie złego stanu technicznego zabytków należących do Gminy na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Zły stan techniczny zabytków należących do Gminy Wskaźnik: Udział liczby zabytków będących w złym stanie technicznym w stosunku do ogólnej liczby zabytków należących do Gminy znajdujących się na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	83,33%	Wartość dla jednostki Sokołówek:	100,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba zabytków należących do Gminy	Liczba zabytków należących do Gminy, będących w złym stanie technicznym	
Gmina Ciechanów	6	5	
Jednostka Sokołówek	1	1	

Źródło: Opracowanie własne

Wysoka wartość wskaźnika odzwierciedla spadek jakości zamieszkiwania, co może prowadzić do zagrożeń zdrowotnych i zmniejszenia poczucia bezpieczeństwa. Degradacja techniczna budynków komunalnych wpływa nie tylko na estetykę przestrzeni, ale też na wykluczenie mieszkańców. Skutecznym rozwiązaniem jest opracowanie programu modernizacyjnego, w którym zdrowie i bezpieczeństwo lokatorów są priorytetem. Kluczowe będzie też zaangażowanie mieszkańców i pozyskiwanie zewnętrznych środków na poprawę warunków życia.

Pozostałe problemy badane w sferze pozaspołecznej

W zakresie pozostałych problemów badanych w sferze pozaspołecznej, nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Sokołówek niż średnia dla Gminy – jednostka Sokołówek w każdym przypadku wypadła lepiej. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie różnego rodzaju działań w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętych wyników.

Podobszar Sokołówek charakteryzuje się pełnym, stuprocentowym zwodociągowaniem budynków mieszkalnych, co stanowi istotny i pozytywny aspekt w zakresie infrastruktury technicznej oraz przyczynia się do poprawy warunków życia mieszkańców.

Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców świadczy o aktywności ekonomicznej społeczności lokalnej. W zakresie kwestii środowiskowej niski udział wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do ich zinwentaryzowanej masy wskazuje na skuteczne działania i poprawę ochrony środowiska, a także zdrowia publicznego. Eliminacja materiałów niebezpiecznych przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz zwiększa bezpieczeństwo użytkowania przestrzeni.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Sokołówek, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 95. Analiza pozostałych problemów pozaspołecznych na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów

SFERA GOSPODARCZA			
Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości			
Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	6,19	Wartość dla jednostki Sokołówek:	8,78
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	451	7 290	
Jednostka Sokołówek	13	148	
SFERA ŚRODOWISKOWA			

Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi Wskaźnik: Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	83,87%	Wartość dla jednostki Sokołówek:	64,71%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Waga wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia	Waga zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	
Gmina Ciechanów	3 471 131	4 138 819	
Jednostka Sokołówek	30 234	46 719	

Źródło: Opracowanie własne

1.10. Podobszar Wólka Rydzewska

Podobszar Wólka Rydzewska zajmuje powierzchnię 37,65 ha, natomiast powierzchnia całej jednostki wynosi 222,33 ha, co stanowi 1,58% powierzchni całkowitej jednostki. Podobszar jest zamieszkiwany przez 37 osób, czyli 0,51% wszystkich mieszkańców Gminy. Jeżeli chodzi o strukturę wieku, najbardziej liczną grupę stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym, tj. wieku 18-59 lat włącznie w przypadku kobiet oraz 18-64 lat włącznie w przypadku mężczyzn. W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie podobszaru.

Tabela 96. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Wólka Rydzewska

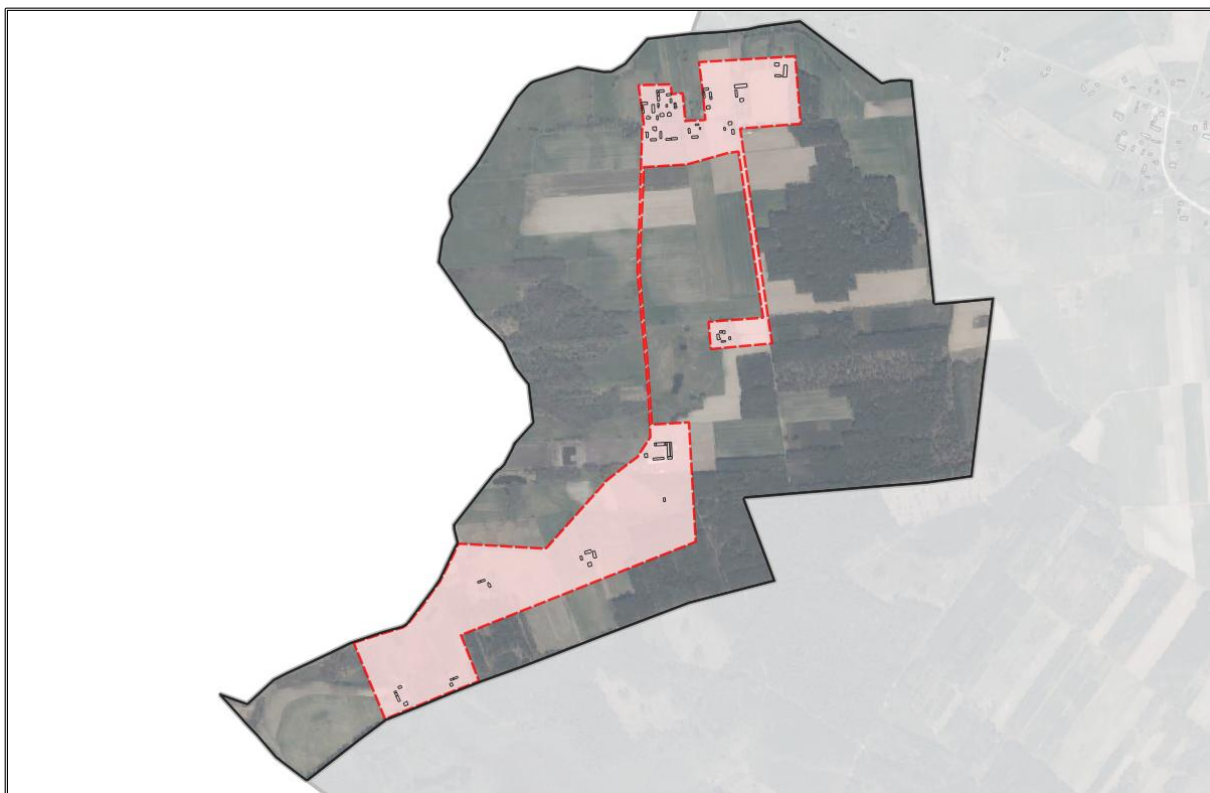
Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców w danym przedziale wiekowym na terenie podobszaru	Procentowy udział liczby mieszkańców w danym przedziale wiekowym w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	4	10,81%
Ludność w wieku produkcyjnym (18-59 lat w przypadku kobiet oraz 18-64 lat w przypadku mężczyzn)	25	67,57%
Ludność w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn)	8	21,62%

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego – w 2023 roku na terenie jednostki nie odnotowano żadnej kolizji drogowej ani wypadku drogowego. Wskazuje to wysoki poziom bezpieczeństwa w ruchu ulicznym na terenie jednostki. W dalszej części dokumentu przedstawiono pozostałe dane wykorzystane do wyliczenia wskaźników

w pięciu kluczowych sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Rysunek 11. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Wólka Rydzewska

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, na terenie jednostki Wólka Rydzewska zidentyfikowano 3 problemy w sferze społecznej oraz 4 problemy w sferze pozaspołecznej. Są nimi:

- bezrobocie, edukacja i szczególne problemy (sfera społeczna),
- niski stopień przedsiębiorczości (sfera pozaspołeczna – gospodarcza),
- przekroczenie standardów jakości powietrza i zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi (sfera pozaspołeczna – środowiskowa),
- niewystarczający stopień skanalizowania (sfera pozaspołeczna – przestrzenno-funkcjonalna).

W dalszej części opracowania przedstawiono szczegółowe dane, na podstawie których zaklasyfikowano jednostkę Wólka Rydzewska jako obszar rewitalizacji.

Sfera społeczna

W zakresie oceny sfery społecznej przeanalizowano takie obszary, jak: bezrobocie, edukacja, szczególne potrzeby, ubóstwo i przestępczość. W tabelach poniżej przedstawiono dane, które

wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Wólka Rydzewska, jak i całej Gminy Ciechanów.

Bezrobocie

Tabela 97. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Wólka Rydzewska i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Bezrobocie			
Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców ogółem			
Średnia dla Gminy:	2,59%	Wartość dla jednostki Wólka Rydzewska:	10,81%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	189	7 290	
Jednostka Wólka Rydzewska	4	37	

Źródło: Opracowanie własne

Utrzymujące się wysokie bezrobocie wpływa destrukcyjnie na społeczność – prowadzi do spadku jakości życia, rozwoju ubóstwa i rosnącego napięcia społecznego. Pogłębia się alienacja jednostek, słabną relacje międzyludzkie, a osoby wykluczone coraz częściej doświadczają problemów zdrowotnych, zwłaszcza psychicznych. Rozwiązania powinny obejmować nie tylko rozwój miejsc pracy, ale i promocję edukacji zawodowej oraz szkoleń podnoszących kwalifikacje. Istotna jest także synergia między samorządami, instytucjami społecznymi i biznesem w celu wzmacniania spójności społecznej.

Edukacja

Tabela 98. Analiza wskaźnika w zakresie edukacji na terenie jednostki Wólka Rydzewska i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Edukacja			
Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Wólka Rydzewska:	100,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym	Liczba osób bezrobotnych	
Gmina Ciechanów	99	189	
Jednostka Wólka Rydzewska	4	4	

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki udział osób z niskim poziomem wykształcenia wśród bezrobotnych sugeruje niewystarczające kompetencje w odniesieniu do aktualnych potrzeb rynku pracy. To z kolei przyczynia się do trwałego bezrobocia i ogranicza możliwości poprawy warunków życia.

Problem ten ma często charakter dziedziczny i sprzyja zamkniętym kręgom ubóstwa. Rekomenduje się wdrażanie programów edukacyjnych dla dorosłych oraz kursów umożliwiających zmianę zawodu. Należy również promować szkolnictwo ogólne i techniczne we współpracy z lokalnymi firmami.

Szczególne potrzeby

Tabela 99. Analiza wskaźnika w zakresie szczególnych potrzeb na terenie jednostki Wólka Rydzewska i całej Gminy Ciechanów

Obszar: Szczególne potrzeby Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	3,39%	Wartość dla jednostki Wólka Rydzewska:	8,11%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba ludności ogółem	
Gmina Ciechanów	247	7 290	
Jednostka Wólka Rydzewska	3	37	

Źródło: Opracowanie własne

Znaczny udział osób korzystających z pomocy społecznej w lokalnej społeczności może świadczyć o długotrwałych trudnościach ekonomicznych i społecznych, takich jak bezrobocie, niski poziom wykształcenia czy marginalizacja. Taka sytuacja może prowadzić do osłabienia samodzielności mieszkańców, zmniejszenia ich zaangażowania zawodowego i społecznego oraz utrwalenia zależności od wsparcia instytucjonalnego. Skutecznym działaniem w takiej sytuacji jest wdrażanie kompleksowych programów, które oprócz pomocy finansowej oferują również aktywizację, doradztwo i możliwości zatrudnienia. Równie istotne jest wzmacnianie lokalnych usług wspierających oraz rozwój kompetencji i narzędzi pracy pracowników socjalnych.

Pozostałe problemy badane w sferze społecznej

W zakresie pozostałych problemów badanych w sferze społecznej, nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Wólka Rydzewska niż średnia dla Gminy – Wólka Rydzewska w każdym przypadku wypadła lepiej. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie różnego rodzaju działań społecznych w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętych wyników.

Niski udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa świadczy o relatywnie dobrej sytuacji materialnej mieszkańców oraz ograniczonym zasięgu zjawisk wykluczenia ekonomicznego. Jednocześnie niska liczba przestępstw przypadających na 100 mieszkańców przekłada się na wysoki poziom bezpieczeństwa, co buduje zaufanie społeczne, zwiększa atrakcyjność mieszkaniową i zachęca do podejmowania lokalnych inicjatyw.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Wólka Rydzewska, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 100. Analiza pozostałych problemów społecznych na terenie jednostki Wólka Rydzewska i całej gminy Ciechanów

Obszar: Ubóstwo			
Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	14,17%	Wartość dla jednostki Wólka Rydzewska:	0,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem	
Gmina Ciechanów	35	247	
Jednostka Wólka Rydzewska	0	3	
Obszar: Przestępczość			
Wskaźnik: Liczba popełnionych przestępstw przypadająca na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	1,02	Wartość dla jednostki Wólka Rydzewska:	0,00
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba popełnionych przestępstw	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	74	7 290	
Jednostka Wólka Rydzewska	0	37	

Źródło: Opracowanie własne

Sfera pozaspołeczna

W zakresie oceny sfery pozaspołecznej przeanalizowano wskaźniki w 4 sferach:

- gospodarczej (obszar: niski stopień przedsiębiorczości),
- środowiskowej (obszary: przekroczenie standardów jakości powietrza i zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi),
- przestrzenno-funkcjonalnej (obszar: niewystarczający stopień skanalizowania),
- technicznej (obszary: brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny oraz zły stan techniczny zabytków należących do Gminy).

W tabelach poniżej przedstawiono dane, które wykorzystano do zbadania poszczególnych wskaźników w obrębie jednostki Wólka Rydzewska, jak i całej Gminy Ciechanów.

Niski stopień przedsiębiorczości (sfera gospodarcza)**Tabela 101. Analiza wskaźnika w zakresie przedsiębiorczości na terenie jednostki Wólka Rydzewska i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	6,19	Wartość dla jednostki Wólka Rydzewska:	2,70
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba mieszkańców ogółem	
Gmina Ciechanów	451	7 290	
Jednostka Wólka Rydzewska	1	37	

Źródło: Opracowanie własne

Mała liczba podmiotów gospodarczych w gminie świadczy o niewystarczającej aktywności ekonomicznej, co przekłada się na mniejsze dochody i ograniczony rozwój usług publicznych. Może to skutkować emigracją, zwłaszcza wśród młodych ludzi. Taki deficyt firm osłabia także potencjał współdziałania i dynamikę zmian w lokalnej społeczności. Należy rozwijać infrastrukturę sprzyjającą biznesowi i wspierać przedsiębiorczość już na poziomie edukacyjnym.

Przekroczenie standardów jakości powietrza (sfera środowiskowa)**Tabela 102. Analiza wskaźnika w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie jednostki Wólka Rydzewska i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	43,00%	Wartość dla jednostki Wólka Rydzewska:	50,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba źródeł ciepła wykorzystujących węgiel	Liczba wszystkich źródeł ciepła	
Gmina Ciechanów	1 262	2 935	
Jednostka Wólka Rydzewska	9	18	

Źródło: Opracowanie własne

Znaczny udział ogrzewania węglowego wśród mieszkańców stanowi istotne źródło emisji zanieczyszczeń, pogarszając jakość powietrza i zdrowie społeczeństwa. Najbardziej cierpią osoby starsze, dzieci i przewlekle chorzy. Taki stan nie sprzyja rozwojowi gospodarczemu ani turystyce. Potrzebne są kompleksowe działania – od wymiany pieców, przez wsparcie finansowe, po edukację i monitoring. Samorząd powinien aktywnie angażować się w ten proces.

Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi (sfera środowiskowa)**Tabela 103. Analiza wskaźnika w zakresie zanieczyszczenia środowiska wyrobami azbestowymi na terenie jednostki Wólka Rydzewska i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi Wskaźnik: Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	83,87%	Wartość dla jednostki Wólka Rydzewska:	89,82%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Waga wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia	Waga zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	
Gmina Ciechanów	3 471 131	4 138 819	
Jednostka Wólka Rydzewska	63 113	70 263	

Źródło: Opracowanie własne

Nieusunięty azbest, mimo jego wcześniejszej identyfikacji, nadal stanowi źródło poważnego zagrożenia. Włókna z jego zniszczonych struktur mogą przenikać do powietrza, stanowiąc ryzyko dla zdrowia ludzi. Taka sytuacja wpływa też negatywnie na rozwój regionu. Należy podejmować szybkie działania: oferować dotacje, upraszczać procedury oraz prowadzić regularne aktualizacje danych. Edukacja mieszkańców o zagrożeniach i możliwościach wsparcia powinna być priorytetem.

Niewystarczający stopień skanalizowania (sfera przestrzenno-funkcjonalna)**Tabela 104. Analiza wskaźnika w zakresie niewystarczającego stopnia skanalizowania na terenie jednostki Wólka Rydzewska i całej Gminy Ciechanów**

Obszar: Niewystarczający stopień skanalizowania Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do liczby budynków mieszkalnych ogółem na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	16,63%	Wartość dla jednostki Wólka Rydzewska:	0,00%
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej	Liczba budynków mieszkalnych ogółem	
Gmina Ciechanów	361	2 171	
Jednostka Wólka Rydzewska	0	14	

Źródło: Opracowanie własne

Niedostateczny stopień podłączenia domów do sieci kanalizacyjnej to problem wskazujący na zapóźnienia w rozwoju infrastruktury sanitarnej, co może skutkować zanieczyszczeniem środowiska i spadkiem jakości życia. Taki stan rzeczy wpływa także na ograniczenie rozwoju przestrzennego i społecznego danego obszaru. Rozwiązaniem jest rozbudowa sieci,

szczególnie w miejscach o dużym zaludnieniu, wsparta funduszami krajowymi i zagranicznymi oraz odpowiednią edukacją społeczną.

Pozostałe problemy badane w sferze pozaspołecznej

W zakresie pozostałych problemów badanych w sferze pozaspołecznej, nie zidentyfikowano sytuacji gorszej w jednostce Wólka Rydzewska niż średnia dla Gminy – jednostka Wólka Rydzewska w każdym przypadku wypadła lepiej. Jednakże, aby utrzymać ten stan zaleca się stosowanie różnego rodzaju działań w celu zapobieżenia pogorszenia osiągniętych wyników.

Podobszar Wólka Rydzewska charakteryzuje się pełnym, stuprocentowym zwodociągowaniem budynków mieszkalnych, co stanowi istotny i pozytywny aspekt w zakresie infrastruktury technicznej oraz przyczynia się do poprawy warunków życia mieszkańców.

Na obszarze rewitalizacji nie ma zabytków stanowiących własność gminy, co ogranicza samorządowi możliwość podejmowania bezpośrednich inicjatyw w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. Dodatkowo na tym terenie brak jest budynków użyteczności publicznej, co utrudnia integrację mieszkańców oraz ogranicza dostęp do usług społecznych i kulturalnych.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości pozostałych wskaźników, osiągnięte zarówno dla jednostki Wólka Rydzewska, jak i całej Gminy oraz dane wykorzystane do ich wyliczenia.

Tabela 105. Analiza pozostałych problemów pozaspołecznych na terenie jednostki Wólka Rydzewska i całej Gminy Ciechanów

SFERA TECHNICZNA			
Obszar: Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami Wskaźnik: Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością w stosunku do ogólnej liczby budynków użyteczności publicznej na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	52,38%	Wartość dla jednostki Wólka Rydzewska:	---
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			
Wyszczególnienie	Liczba budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością	Liczba budynków użyteczności publicznej	
Gmina Ciechanów	11	21	
Jednostka Wólka Rydzewska	0	0	
Obszar: Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy, które są w złym stanie technicznym na danym obszarze			
Średnia dla Gminy:	50,00%	Wartość dla jednostki Wólka Rydzewska:	---
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika			

Wyszczególnienie	Liczba budynków mieszkalnych w złym stanie technicznym, będących w zasobie mieszkaniowym Gminy	Liczba budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy
Gmina Ciechanów	6	12
Jednostka Wólka Rydzewska	0	0
Obszar: Zły stan techniczny zabytków należących do Gminy Wskaźnik: Udział liczby zabytków będących w złym stanie technicznym w stosunku do ogólnej liczby zabytków należących do Gminy znajdujących się na danym obszarze		
Średnia dla Gminy:	83,33%	Wartość dla jednostki Wólka Rydzewska: ---
Dane wykorzystane do wyliczenia wskaźnika		
Wyszczególnienie	Liczba zabytków należących do Gminy	Liczba zabytków należących do Gminy, będących w złym stanie technicznym
Gmina Ciechanów	6	5
Jednostka Wólka Rydzewska	0	0

Źródło: Opracowanie własne

1.11. Podsumowanie

Poniżej przedstawiono poszczególne sfery wraz z badanymi wskaźnikami ze wskazaniem jednostek, na obszarze których odnotowano kryzysową sytuację.

Sfera społeczna:

— Obszar: Bezrobocie:

– Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców ogółem:

- Chruszczewo,
- Gorysze,
- Grędzice,
- Modelka,
- Niestum,
- Rykaczewo,
- Rzeczki,
- Sokołówka,
- Wólka Rydzewska.

— Obszar: Edukacja:

– Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze:

- Gorysze,
- Modła,

- Niestum,
- Rykaczewo,
- Rzeczeki,
- Sokołówek,
- Wólka Rydzewska.

— Obszar: Szczególne potrzeby:

- Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności ogółem na danym obszarze:

- Gorysze,
- Grędzice,
- Modelka,
- Modła,
- Rykaczewo,
- Rzeczeki,
- Sokołówek,
- Wólka Rydzewska.

— Obszar: Ubóstwo:

- Wskaźnik: Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze:

- Modła,
- Rykaczewo,
- Sokołówek.

— Obszar: Przestępczość:

- Wskaźnik: Liczba popełnionych przestępstw przypadająca na 100 mieszkańców na danym obszarze:

- Chruszczewo,
- Modelka,
- Modła,
- Sokołówek.

Sfera gospodarcza:

— Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości:

- Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze:

- Grędzice,
- Modelka,
- Modła,
- Rykaczewo,
- Rzeczeki,
- Wólka Rydzewska.

Sfera środowiskowa:

- Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza:

- Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze:

- Gorysze,
- Modelka,
- Modła,
- Niestum,
- Rykaczewo,
- Rzeczeki,
- Sokołówek,
- Wólka Rydzewska.

- Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi:

- Wskaźnik: Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze:

- Gorysze,
- Grędzice,
- Modelka,
- Modła,
- Niestum,
- Rykaczewo,
- Rzeczeki,
- Wólka Rydzewska.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna:

— Obszar: Niewystarczający stopień skanalizowania:

- Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze:

- Gorysze,
- Grędzice,
- Modelka,
- Modła,
- Niestum,
- Rykaczewo,
- Rzeczeki,
- Sokołówek,
- Wólka Rydzewska.

Sfera techniczna:

— Obszar: Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej do osób ze szczególnymi potrzebami:

- Wskaźnik: Udział liczby budynku użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością w stosunku do ogólnej liczby budynków użyteczności publicznej na danym obszarze:

- Grędzice,
- Modła,
- Rzeczeki,
- Sokołówek.

— Obszar: Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny:

- Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy, które są w złym stanie technicznym na danym obszarze:

- Chruszczewo,
- Grędzice,
- Sokołówek.

— Obszar: Zły stan techniczny zabytków należących do Gminy:

- Wskaźnik: Udział liczby zabytków będących w złym stanie technicznym w stosunku do ogólnej liczby zabytków należących do Gminy znajdujących się na danym obszarze:

- Chruszczewo,

- Sokołówek.

Lokalne potencjały występujące na obszarze rewitalizacji

Pomijając zdiagnozowane problemy, jednostki osadnicze wyznaczone jako obszar rewitalizacji gminy Ciechanów charakteryzują się dużym potencjałem rozwoju, co stanowi istotny element dla realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Na obszarze rewitalizacji funkcjonują jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej – OSP Modła i OSP Rzeczek. Ponadto działają także Koła Gospodyń Wiejskich na obszarze rewitalizacji:

- Koło Gospodyń Wiejskich w Modle „Babeczki”,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Chruszczewie „Chruszcze-Wianki”,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Niestumiu.

Działalność Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP) oraz Kół Gospodyń Wiejskich (KGW) jest wyrazem silnej aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji i świadczy o ich zaangażowaniu w życie lokalnej wspólnoty. Obie formy organizacji opierają się na pracy społecznej i dobrowolnym uczestnictwie, co oznacza, że mieszkańcy podejmują inicjatywy nie z obowiązku, lecz z potrzeby wspólnego działania, niesienia pomocy i pielęgnowania tradycji. OSP pełni nie tylko funkcję ratowniczo-gaśniczą, ale także integracyjną, biorąc udział w lokalnych wydarzeniach, edukacji młodzieży czy działaniach profilaktycznych. Podobnie KGW angażują się w organizację wydarzeń kulturalnych, promowanie dziedzictwa kulinarnego i rękodzielniczego oraz inicjatywy wspierające lokalną integrację i rozwój. Obecność i aktywność tych organizacji wzmacniają więzi społeczne, budują kapitał społeczny i sprzyjają procesom rewitalizacyjnym, aktywizując mieszkańców do współodpowiedzialności za wspólną przestrzeń i jakość życia.

Problemem, który ogranicza dalszy rozwój aktywności społecznej na obszarze rewitalizacji, jest niewystarczająca liczba miejsc spotkań dostępnych dla mieszkańców. Obecnie takimi miejscami są jedynie: świetlica wiejska w Sokołówku, świetlica wiejska w Chruszczewie, świetlica wiejska w Grędzicach oraz świetlica wiejska w Modelce. Jednakże brak odpowiednio przystosowanej infrastruktury ogranicza możliwości organizowania wydarzeń, warsztatów, zebrań oraz innych form integracji lokalnej społeczności. W związku z tym konieczne jest podjęcie działań mających na celu dostosowanie istniejących obiektów do potrzeb mieszkańców lub budowa nowych, wielofunkcyjnych przestrzeni spotkań. Takie inwestycje pozwolą na wzmocnienie potencjału społecznego obszaru, rozwój oddolnych inicjatyw i trwałe zakorzenienie aktywności obywatelskiej w codziennym życiu wspólnoty.

Obszar rewitalizacji obejmuje tereny wiejskie, cechujące się bliskością natury, co stwarza możliwości do rozwoju infrastruktury rekreacyjnej. Ponadto bliskość natury może być

wykorzystana w celach terapeutycznych, poprawiając zdrowie psychiczne i fizyczne mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Na terenie gminy znajdują się obiekty cenne kulturowo dla mieszkańców oraz otwarte przestrzenie, które mogłyby być wykorzystywane w celu integracji społecznej i zapobieżeniu takich sytuacji, jak wykluczenie społeczne. Zabytki są integralną częścią historii i kultury regionu. Ich zachowanie pomaga budować tożsamość lokalną i promować dziedzictwo kulturowe, co może stanowić źródło dumy dla mieszkańców i wzmacniać proces rewitalizacji. Występowanie obiektów zabytkowych stanowi również fundament rozwoju danego obszaru w zakresie rozwoju turystyki historycznej. Zachowanie tych obiektów jest kluczowe dla rozwoju kultury i dziedzictwa lokalnego, a także sprzyja tworzeniu zrównoważonych, atrakcyjnych i pełnych życia społeczności.

2. Powiązania gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy

W niniejszym rozdziale przedstawiono powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030 ze Strategią Rozwoju Gminy Ciechanów do roku 2030, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciechanów oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ciechanów na lata 2024-2030.

Strategia Rozwoju Gminy Ciechanów do roku 2030

Dokument został przyjęty uchwałą nr LXI/357/23 Rady Gminy Ciechanów z dnia 27 września 2023 r.

Wizja rozwoju Gminy Ciechanów określona w Strategii brzmi: „Gmina wiejska Ciechanów to bezpieczna i dostatnia część ziemi ciechanowskiej, gdzie dobrostan przyrody, potrzeby mieszkańców, inwestorów i turystów, funkcjonalne powiązania z otoczeniem, oraz współczesne wyzwania cywilizacyjne określają kierunki jej społeczno-gospodarczego rozwoju”. Natomiast misja wskazana dla Gminy to: „Zrównoważony rozwój gminy i zapewnienie odczuwalnej poprawy jakości życia i pracy jej mieszkańców, a także osiągnięcie coraz lepszej jej pozycji konkurencyjnej w subregionie ciechanowskim i na Mazowszu”.

Poza wizją i misją, w Strategii określono także cele strategiczne i cel operacyjny, którymi są:

— cele strategiczne:

1. Doskonalenie warunków życia i pracy mieszkańców gminy,
2. Zrównoważony rozwój gminy w powiązaniu funkcjonalnym z miastem Ciechanów,
3. Kształtowanie ładu przestrzennego w gminie,
4. Osiąganie wysokiej jakości pozycji konkurencyjnej gminy w subregionie ciechanowskim i na Mazowszu.

— cele operacyjne:

1. Rozwój i doskonalenie kapitału społecznego,
2. Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej,
3. Rozwój obszarów wiejskich przy zachowaniu i pielęgnowaniu walorów środowiska przyrodniczego,
4. Racjonalne wykorzystywanie zasobów przyrodniczych i kulturowych dla rozwoju gminy,
5. Tworzenie warunków do selektywnego rozwoju osadnictwa z preferencją dla budownictwa jednorodzinnego,
6. Tworzenie warunków do zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom, turystom oraz innym osobom przebywającym na terenie gminy,
7. Doskonalenie funkcjonowania administracji samorządowej oraz innych instytucji świadczących w gminie usługi publiczne,
8. Kształtowanie pozytywnego wizerunku i wysokiej pozycji konkurencyjnej gminy.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Ciechanów do roku 2030 jest powiązany ze Strategią Rozwoju Gminy. Wizja oraz misja strategii, skoncentrowane na poprawie jakości życia mieszkańców, zrównoważonym rozwoju i wzmacnianiu konkurencyjności gminy, stanowią podstawę dla działań rewitalizacyjnych, które mają na celu przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, gospodarczym, środowiskowym, technicznym i przestrzennym. Cele strategiczne i operacyjne zawarte w strategii – takie jak rozwój kapitału społecznego, modernizacja infrastruktury, ochrona środowiska, poprawa bezpieczeństwa, ład przestrzenny oraz wspieranie budownictwa – tworzą spójne ramy dla planowania i realizacji działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji. Tym samym GPR stanowi narzędzie wdrażania strategii rozwoju w obszarach szczególnie wymagających wsparcia i interwencji.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciechanów

Dokument został przyjęty uchwałą nr VI/40/19 Rady Gminy Ciechanów z dnia 28 maja 2019 r.

We wskazanym dokumencie określono następujące cele polityki przestrzennej:

1. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy, poprzez zagospodarowanie przestrzenne równoważnie uwzględniające m.in.:
 - rozwój terenów inwestycyjnych, w tym poprzez podniesienie standardów technicznych istniejącej zabudowy i zagospodarowania,
 - sprawne funkcjonowanie systemu komunikacji i infrastruktury technicznej,
 - ochronę przyrody, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego.

2. Zachowanie wartości obecnego zainwestowania gminy, wykorzystania jego rezerw terenowych, podnoszenia standardu struktur zabudowy, humanizacji warunków życia, realizowanych głównie poprzez:
 - określenie zróżnicowanych terenów zabudowy mieszkaniowej, zespołów usługowych z zielenią, rejonów intensywnego rozwoju usług i produkcji, infrastruktury technicznej itd., których realizacja stworzy warunki wyboru miejsca i różnych form zabudowy i zagospodarowania,
 - zachowanie ciągów aktywności przyrodniczej – zieleni urządzonej i nieurządzonej wprowadzonych do rejonów zabudowanych i wymagających zagospodarowania,
 - umożliwienie wprowadzenia obiektów i zespołów odpowiadających funkcją i standardem współczesnym założeniom, przy jednoczesnym respektowaniu ustaleń konserwatorskich.
3. Wykorzystywanie szans rozwojowych gminy wynikających z:
 - administracyjnego (sąsiedztwo miasta Ciechanów, położenie w zasięgu oddziaływania aglomeracji warszawskiej) i komunikacyjnego położenia gminy, poprzez zabezpieczenie terenów dla rozwoju przedsiębiorczości, mieszkalnictwa oraz rekreacji, turystyki i wypoczynku,
 - wysokich walorów przyrodniczo-krajobrazowych, w tym przede wszystkim objętych ochroną na podstawie przepisów odrębnych, w ramach Obszarów Chronionego Krajobrazu.
4. Ograniczenie lub zniesienie barier rozwoju gminy oraz sytuacji konfliktowych i problemowych, m.in. poprzez:
 - uporządkowanie funkcjonalno-przestrzenne i estetyczne zabudowy – m.in. poprzez strefowanie funkcji z jednoczesną eliminacją współlistnienia (w tym sąsiedztwa) funkcji wzajemnie wykluczających się i/lub stworzenie podstaw do eliminacji ewentualnych uciążliwości i zagrożeń,
 - rozbudowę infrastruktury technicznej, w tym systemów uzbrojenia komunalnego,
 - podnoszenie poziomu warunków życia mieszkańców poprzez kształtowanie obszarów: koncentracji usług, w tym publicznych i komercyjnych (programowanie), zieleni publicznej i innej, przestrzeni publicznej.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Ciechanów jest powiązany ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, ponieważ realizacja jego celów opiera się na założeniach i kierunkach wynikających z polityki przestrzennej określonej w Studium. Studium promuje zrównoważony rozwój, integrując potrzeby inwestycyjne, infrastrukturę techniczną i ochronę środowiska, co stanowi fundament dla skutecznej poprawy jakości przestrzeni problemowych. Zawarte w nim wytyczne, takie jak podnoszenie standardów

zabudowy, humanizacja warunków życia, ochrona terenów zielonych oraz rozwój usług i infrastruktury, wspierają cele GPR w zakresie przeciwdziałania degradacji i poprawy jakości życia mieszkańców.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ciechanów na lata 2024-2030

Dokument został przyjęty uchwałą nr LXVI/384/24 Rady Gminy Ciechanów z dnia 31 stycznia 2024 r.

Przed przystąpieniem do sporządzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przeprowadzono Diagnozę Problemów Społecznych, po której sformułowano następującą wizję: „Ciechanów – gmina dążąca do zapewnienia bezpieczeństwa i wysokiego standardu życia mieszkańców, dostosowana do bieżących potrzeb społecznych”. Misją Gminy Ciechanów, wobec przedstawionej wizji jest: „Ciechanów gmina bezpieczna i otwarta dla mieszkańców, która:

- zapewnia profesjonalną pomoc społeczną, efektywnie rozwiązuje problemy społeczne oraz bytowe mieszkańców, wspiera osoby potrzebujące pomocy i sprzyja ich rozwojowi,
- prowadzi aktywną i efektywną politykę prozdrowotną, zwłaszcza dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami (a także ich opiekunów),
- umożliwia i sprzyja integracji społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem integracji międzypokoleniowej”.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Ciechanów na lata 2024–2030 jest ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych, czerpiąc z jej założeń i kierunków działań w obszarze integracji społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu. Strategia ta, skoncentrowana na budowaniu bezpiecznej, zintegrowanej i otwartej na potrzeby mieszkańców gminy, stanowi ważne zaplecze merytoryczne dla realizacji celów rewitalizacji, zwłaszcza w kontekście trwałej odnowy obszarów zdegradowanych. Zawarte w niej priorytety – takie jak profesjonalna pomoc społeczna, wsparcie osób w trudnej sytuacji życiowej, działania prozdrowotne skierowane do seniorów i osób z niepełnosprawnościami oraz promocja integracji międzypokoleniowej – odpowiadają potrzebom grup szczególnie narażonych na skutki degradacji społecznej. Wzmacnianie kapitału społecznego i odbudowa więzi międzyludzkich, na które strategia kładzie nacisk, są kluczowe dla powodzenia działań rewitalizacyjnych. GPR, uwzględniając diagnozy i kierunki określone w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, realizuje jej założenia równolegle z działaniami infrastrukturalnymi i przestrzennymi, zapewniając tym samym kompleksowe i spójne podejście do odnowy obszarów kryzysowych.

3. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja zawiera opis docelowego w wyniku przeprowadzania rewitalizacji w wyznaczonym obszarze rewitalizacji w aspekcie społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym. Wizja stanowi podstawę określenia celów i kierunków działań, w ramach których realizowane będą przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Wizja obszaru rewitalizacji po realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji brzmi:

Obszar rewitalizacji Gminy Ciechanów przekształcił się w spójną i funkcjonalną przestrzeń, w której mieszkańcy stali się aktywnymi uczestnikami życia lokalnego. Dzięki kompleksowym działaniom poprawie uległy zarówno warunki techniczne i estetyczne, jak i jakość życia społecznego. Mieszkańcy rozwinęli swoje umiejętności, podnieśli kwalifikacje i włączyli się w różnorodne inicjatywy, co przyczyniło się do wzrostu ich zaangażowania i poczucia wspólnoty. Utworzone zostały nowe miejsca spotkań, które stały się centrami integracji i aktywizacji społecznej, wzmacniając więzi międzyludzkie i kapitał społeczny. Znaczącej poprawie uległa infrastruktura techniczna oraz przestrzeń publiczne, które zostały dostosowane do codziennych potrzeb mieszkańców i stały się bardziej dostępne i funkcjonalne. W ramach działań rewitalizacyjnych powstały również nowe mieszkania komunalne, które zapewniły bezpieczne i godne warunki zamieszkania osobom w trudniejszej sytuacji życiowej, wspierając ich stabilizację i integrację społeczną. W efekcie obszar rewitalizacji stał się przestrzenią otwartą, zintegrowaną i przyjazną, w której lokalna społeczność rozwija się w sposób zrównoważony, trwały i odpowiedzialny.

4. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań

Sformułowana w rozdziale powyżej wizja stanu obszaru rewitalizacji będzie możliwa do osiągnięcia dzięki realizacji celów oraz odpowiadających im kierunków działań. Głównym zamierzeniem do rewitalizacji jest ograniczenie zdiagnozowanych problemów przy jednoczesnym wykorzystaniu potencjału obszaru rewitalizacji, co wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

W ramach celów rewitalizacyjnych określono kierunki działań, jakie należy podjąć, aby wyprowadzić obszar rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Każdemu z celów przypisano zjawiska problemowe, którym odpowiada dany cel oraz jednostki osadnicze w ramach obszaru rewitalizacji, dla których cel ma priorytetowe znaczenie. Ponadto określono mierniki

osiągnięcia celu, które powinny być mierzone podczas okresowej oceny realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów oraz po zakończeniu wdrażania Programu.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane w ramach następujących celów:

1. Wzmocnienie kapitału społecznego poprzez integrację, przeciwdziałanie wykluczeniu i rozwój kompetencji mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Celem społecznym działań rewitalizacyjnych jest stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi osobistemu i zawodowemu mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W ramach tego celu przewiduje się realizację programów edukacyjnych, aktywizujących i integracyjnych, takich jak kursy zawodowe, szkolenia komputerowe, warsztaty językowe oraz doradztwo zawodowe, które umożliwią podniesienie kwalifikacji i zwiększą szanse na rynku pracy. Organizowane będą także działania integrujące społeczność lokalną – warsztaty tematyczne, wydarzenia kulturalne, spotkania międzypokoleniowe – mające na celu budowanie relacji, wzajemne wsparcie i odbudowę poczucia wspólnoty. Ważnym elementem są również inicjatywy profilaktyczne, skierowane głównie do dzieci i młodzieży, obejmujące zajęcia dotyczące przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom oraz promujące postawy prospołeczne i obywatelskie. W działania te włączone będą lokalne instytucje, w tym dzielnicowy i OSP, poprzez organizację patroli społecznych, pogadanek oraz wspólnych akcji edukacyjnych. Realizacja tego celu ma prowadzić do ograniczenia izolacji społecznej, poprawy samodzielności i aktywności mieszkańców oraz zwiększenia ich udziału w życiu lokalnym, przy jednoczesnym zapewnieniu wsparcia i dostosowania działań do potrzeb różnych grup społecznych.

Wskazany wyżej cel będzie realizowany poprzez 3 kierunki działań:

- zwiększenie dostępności warsztatów i szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców,
- poprawa jakości życia osób ze szczególnymi potrzebami, w tym zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.

2. Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Ciechanów poprzez rozwój infrastruktury, przestrzeni publicznych i usług społecznych.

Realizacja tego celu zakłada wdrożenie zintegrowanych działań inwestycyjnych i przestrzennych, które znacząco wpłyną na poprawę warunków życia mieszkańców oraz atrakcyjność obszaru objętego rewitalizacją. W ramach przedsięwzięć zaplanowano m.in. modernizację i budowę dróg lokalnych, chodników, infrastruktury kanalizacyjnej i wodnej, co przełoży się na lepszą komunikację, bezpieczeństwo i komfort codziennego funkcjonowania.

Powstaną również nowe miejsca spotkań – świetlice, odnowione parki i przestrzenie publiczne – które staną się ośrodkami integracji międzypokoleniowej oraz lokalnych inicjatyw. Rozbudowa budownictwa komunalnego poprawi dostępność mieszkań o odpowiednim standardzie dla osób o niższych dochodach. Odnowione tereny rekreacyjne i obiekty o znaczeniu kulturowym zwiększą atrakcyjność turystyczną gminy, a równoczesne działania na rzecz środowiska – takie jak rozwój zieleni urządzonej czy modernizacja infrastruktury pod kątem ekologii – pozwolą na podniesienie jakości przestrzeni publicznej i stanu środowiska naturalnego. Całość działań przyczyni się do ograniczenia zjawisk społecznej i przestrzennej degradacji, a także do tworzenia nowoczesnej, zrównoważonej i dobrze skomunikowanej gminy.

Wskazany wyżej cel będzie realizowany poprzez 2 kierunki działań:

- zapewnienie odpowiednich warunków życia na terenie gminy poprzez wzrost dostępności obiektów i infrastruktury technicznej wysokiej jakości,
- stworzenie miejsc aktywności społecznej i rekreacji, odpowiadających potrzebom mieszkańców.

Tabela 106. Cele rewitalizacji

Cel	Kierunek działania	Zdiagnozowany problem, któremu odpowiada cel	Jednostka osadnicza w obszarze rewitalizacji, dla której cel ma priorytetowe znaczenie	Mierniki osiągnięcia
Wzmocnienie kapitału społecznego poprzez integrację, przeciwdziałanie wykluczeniu i rozwój kompetencji mieszkańców obszaru rewitalizacji	Zwiększenie dostępności warsztatów i szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców	Bezrobocie, Edukacja, Niski stopień przedsiębiorczości	Chruszczewo, Gorysze, Grędzice, Modelka, Modła, Niestum, Rykaczewo, Rzeczki, Sokołówek, Wólka Rydzewska	Udział liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców ogółem, Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze, Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze
	Poprawa jakości życia osób ze szczególnymi potrzebami, w tym zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji	Szczególne potrzeby, Ubóstwo, Przestępczość	Chruszczewo, Gorysze, Grędzice, Modelka, Modła, Rykaczewo, Rzeczki, Sokołówek, Wólka Rydzewska	Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do liczby ludności ogółem na danym obszarze, Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze, Liczba popełnionych przestępstw przypadająca na 100 mieszkańców na danym obszarze
	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców	Przekroczenie standardów jakości powietrza, Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi	Gorysze, Grędzice, Modelka, Modła,	Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze,

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Cel	Kierunek działania	Zdiagnozowany problem, któremu odpowiada cel	Jednostka osadnicza w obszarze rewitalizacji, dla której cel ma priorytetowe znaczenie	Mierniki osiągnięcia
			Niestum, Rykaczewo, Rzeczki, Sokołówek, Wólka Rydzewska	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze
Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Ciechanów poprzez rozwój infrastruktury, przestrzeni publicznych i usług społecznych	Zapewnienie odpowiednich warunków życia na terenie gminy poprzez wzrost dostępności obiektów i infrastruktury technicznej wysokiej jakości	Niewystarczający stopień skanalizowania, Zły stan techniczny budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny, Zły stan techniczny zabytków należących do Gminy	Chruszczewo, Gorysze, Grędzice, Modelka, Modła, Niestum, Rykaczewo, Rzeczki, Sokołówek, Wólka Rydzewska	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do liczby budynków mieszkalnych ogółem na danym obszarze, Udział liczby budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy, które są w złym stanie technicznym na danym obszarze, Udział liczby zabytków będących w złym stanie technicznym w stosunku do ogólnej liczby zabytków należących do Gminy znajdujących się na danym obszarze
	Stworzenie miejsc aktywności społecznej i rekreacji, odpowiadających potrzebom mieszkańców	Brak przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami	Grędzice, Modła, Rzeczki, Sokołówek	Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością w stosunku do ogólnej liczby budynków użyteczności publicznej na danym obszarze

Źródło: Opracowanie własne

5. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne podejmowane będą bezpośrednio w celu eliminacji lub ograniczenia niepożądanych zjawisk zdiagnozowanych w obszarze rewitalizacji. Działania mogą być realizowane przez Gminę Ciechanów, ale także przez innych interesariuszy procesu rewitalizacji, niezależnie lub w porozumieniu z Gminą Ciechanów.

W ramach planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych uwzględniono działania, które będą realizowane głównie przez Gminę Ciechanów lub jej jednostki organizacyjne.

5.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji na terenie gminy Ciechanów zostały przedstawiono w tabeli poniżej. Inwestycje zostały określone w celu rozwiązania zidentyfikowanych problemów.

Szczegółowe powiązania i komplementarność pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami omówiono w rozdziale 6. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 107. Planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Cel rewitalizacji: Wzmocnienie kapitału społecznego poprzez integrację, przeciwdziałanie wykluczeniu i rozwój kompetencji mieszkańców obszaru rewitalizacji								
Kierunek działania: Zwiększenie dostępności warsztatów i szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców								
1. Wsparcie mieszkańców w rozwoju kompetencji zawodowych i edukacyjnych na różnych etapach życia	Gmina Ciechanów i jej jednostki organizacyjne	Zadanie zakłada kompleksowe wsparcie mieszkańców obszaru rewitalizacji w rozwijaniu kompetencji niezbędnych do aktywnego uczestnictwa w rynku pracy, dostosowane do potrzeb różnych grup wiekowych. W jego ramach realizowane będą kursy i szkolenia zawodowe skierowane głównie do osób dorosłych, których tematyka odpowiada aktualnym wymaganiom lokalnego rynku pracy, co pozwoli uczestnikom na podniesienie kwalifikacji i zwiększenie szans na zatrudnienie. Równocześnie prowadzone będą działania edukacyjne dla młodzieży, obejmujące doradztwo zawodowe oraz warsztaty z pisania CV, wspierające ich w planowaniu ścieżki kariery i przygotowaniu	<u>Podobszary:</u> Chruszczewo, Gorysze, Grędzice, Modelka, Modła, Niestum, Rykaczewo, Rzeczki, Sokołówek, Wólka Rydzewska	50 000,00	Rezultaty: Ograniczenie negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji poprzez działania w sferze społecznej i gospodarczej Wzrost kompetencji zawodowych i społecznych mieszkańców Wskaźniki: Liczba zorganizowanych kursów i szkoleń zawodowych Liczba osób uczestnicząca w kursach i szkoleniach Liczba przeprowadzonych warsztatów Liczba młodzieży objętej doradztwem i warsztatami: Liczba osób objętych wsparciem psychologicznym	Działania w swoim zamierzeniu skierowane są do osób ze szczególnymi potrzebami, Przygotowanie materiałów edukacyjnych dla osób ze szczególnymi problemami, Organizacja działań w obiektach dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami	2025-2030	Konflikty i napięcia między różnymi grupami lub mieszkańcami, Brak chętnych do uczestnictwa w zajęciach

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		do wejścia na rynek pracy. Uzupełnieniem działań będą warsztaty rozwijające kompetencje społeczne, takie jak komunikacja i integracja, które wzmocnią pewność siebie uczestników i ułatwią im funkcjonowanie w środowisku zawodowym. Dodatkowo zaplanowano spotkania ze specjalistą – psychologiem, które umożliwią mieszkańcom lepsze radzenie sobie ze stresem oraz pokonywanie barier psychologicznych związanych z aktywizacją zawodową. Całość przedsięwzięcia zostanie dostosowana do specyfiki lokalnej społeczności i jej realnych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych.			Wskaźniki z FEMA: WLWK-PLGCO01 - Liczba osób dorosłych objętych usługami rozwojowymi, WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie, WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu Sposób oceny: Listy obecności, Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Ciechanów			
Kierunek działania: Poprawa jakości życia osób ze szczególnymi potrzebami, w tym zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji								
2. Prowadzenie działań aktywizujących i integrujących osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	Gmina Ciechanów i jej jednostki organizacyjne	Realizacja zadania ma na celu organizację różnorodnych form wsparcia skierowanych do osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,	<u>Podobszary:</u> Gorysze, Grędzice, Modęka, Modła,	50 000,00	Rezultaty: Ograniczenie negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji poprzez działania w sferze społecznej	Przygotowanie materiałów edukacyjnych dla osób ze szczególnymi problemami, Organizacja działań w obiektach	2025-2030	Konflikty i napięcia między różnymi grupami lub mieszkańcami,

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		w szczególności do osób ze szczególnymi potrzebami, w tym dotkniętych ubóstwem. Działania te obejmować będą m.in. warsztaty rozwijające umiejętności społeczne, zajęcia rękodzielnicze, spotkania tematyczne, wydarzenia kulturalne oraz wspólne inicjatywy lokalne sprzyjające budowaniu więzi międzyludzkich i poczucia przynależności do społeczności. Celem podejmowania działań jest nie tylko przeciwdziałanie izolacji społecznej, ale także stworzenie uczestnikom przestrzeni do aktywnego i wartościowego spędzania czasu wolnego, co sprzyja ich integracji oraz wzmacnianiu samooceny i motywacji do podejmowania aktywności społecznej i zawodowej.	Rykaczewo, Rzeczek, Sokołówek, Wólka Rydzewska		Wzrost aktywności społecznej i integracja uczestników Wzmocnienie poczucia przynależności do wspólnoty lokalnej Rozwój kompetencji społecznych i emocjonalnych Wskaźniki: Liczba osób objętych działaniami aktywizującymi i integrującymi Liczba zorganizowanych warsztatów, wydarzeń i zajęć Wskaźniki FEMA: WLWK-PLGCO01 - Liczba osób dorosłych objętych usługami rozwojowymi, WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie Sposób oceny: Listy obecności, Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Ciechanów	dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami		Brak chętnych do uczestnictwa w zajęciach
3. Organizacja działań edukacyjnych	Gmina Ciechanów	Zadanie zakładu przeprowadzenie	<u>Podobszary:</u>	10 000,00	Rezultaty:	Przygotowanie materiałów edukacyjnych	2025-2030	Konflikty i napięcia między

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
i prewencyjnych obejmujących zajęcia profilaktyczne dla dzieci i młodzieży	i jej jednostki organizacyjne	szeregu inicjatyw mających na celu zwiększenie świadomości młodych mieszkańców gminy w zakresie zagrożeń społecznych oraz promowanie postaw odpowiedzialnych i zgodnych z prawem. W ramach działań realizowane będą zajęcia profilaktyczne, obejmujące m.in. pogadanki tematyczne, warsztaty oraz spotkania z przedstawicielami służb mundurowych. Istotnym elementem przedsięwzięcia będzie współpraca z dzielnicowym oraz lokalną jednostką Ochotniczej Straży Pożarnej, którzy wspólnie zaangażują się w realizację programu – zarówno poprzez prowadzenie prelekcji i spotkań edukacyjnych, jak i udział w społecznych patrolach prewencyjnych. Celem podejmowanych działań jest ograniczenie skali zjawisk przestępczych na terenie gminy poprzez wczesną interwencję, edukację oraz budowanie	Chruszczewo, Modelka, Modła, Sokółówek		Ograniczenie negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji poprzez działania w sferze społecznej Zwiększenie świadomości w zakresie bezpieczeństwa i zagrożeń społecznych Zmniejszenie skali zjawisk ryzykownych wśród młodzieży Wskaźniki: Liczba zorganizowanych zajęć Liczba uczestników zajęć Wskaźniki FEMA: WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie, WLWK-PLFCO07 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem Sposób oceny: Listy obecności, Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów	dla osób ze szczególnymi problemami, Organizacja działań w obiektach dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami		różnymi grupami lub mieszkańcami, Brak chętnych do uczestnictwa w zajęciach

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		pozytywnych relacji między młodzieżą a służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo.						
Kierunek działania: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców								
4. Organizacja spotkań edukacyjnych zwiększających wiedzę mieszkańców w zakresie paliw węglowych i wyrobów azbestowych	Gmina Ciechanów i jej jednostki organizacyjne	W ramach inicjatywy organizowane będą spotkania, prelekcje oraz warsztaty informacyjne, podczas których mieszkańcy zapoznają się z negatywnym wpływem stosowania pieców opalanych węglem na jakość powietrza oraz z zagrożeniami zdrowotnymi i środowiskowymi wynikającymi z obecności wyrobów azbestowych w otoczeniu. Szczególny nacisk zostanie położony na promowanie alternatywnych, ekologicznych źródeł ciepła oraz na zasady bezpiecznego usuwania i unieszkodliwiania azbestu. Działania te będą miały na celu nie tylko zwiększenie wiedzy, ale również zachęcenie mieszkańców do podejmowania proekologicznych	<u>Podobszary:</u> Gorysze, Grędzice, Modelka, Modła, Niestum, Rykaczewo, Rzeczki, Sokołówek, Wólka Rydzewska	5 000,00	Rezultaty: Ograniczenie negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji poprzez działania w sferze środowiskowej Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców Zachęcenie mieszkańców do działań proekologicznych: wymiany źródeł ciepła, unieszkodliwiania wyrobów azbestowych Wskaźniki: Liczba zorganizowanych spotkań edukacyjnych Liczba mieszkańców uczestniczących w spotkaniach Wskaźniki FEMA: WLWK-PLRO073 - Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych	Przygotowanie materiałów edukacyjnych dla osób ze szczególnymi problemami, Organizacja działań w obiektach dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami	2025-2030	Konflikty i napięcia między różnymi grupami lub mieszkańcami, Brak chętnych do uczestnictwa w zajęciach

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		decyzji, co w dłuższej perspektywie przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń i poprawy stanu środowiska naturalnego w gminie.			kształtujących świadomość ekologiczną Sposób oceny: Listy obecności, Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów			
Cel rewitalizacji: Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Ciechanów poprzez rozwój infrastruktury, przestrzeni publicznych i usług społecznych								
Kierunek działania: Zapewnienie odpowiednich warunków życia na terenie gminy poprzez wzrost dostępności obiektów i infrastruktury technicznej wysokiej jakości								
5. Rewaloryzacja Zabytkowego Parku Podworskiego w Sokołówku oraz stworzenia miejsca integracji	Gmina Ciechanów i jej jednostki organizacyjne	Celem realizacji zadania jest przywrócenie dawnej świetności parku, odtworzenie jego dawnego wyglądu. Przedmiotowy Park Podworski charakteryzuje się ogromnym potencjałem historycznym, kulturowym i środowiskowym, który można wykorzystać w celach edukacyjnych i promocyjnych Gminy Ciechanów. Park aktualnie jest w złym stanie. W ramach projektu planowane jest działanie mające na celu: porządkowanie zieleni na terenie parku, montaż niezbędnej infrastruktury rekreacyjnej, np. siłowni na świeżym powietrzu, ogródka	Sokołówek (dz. nr 179/3) Poza obszarem rewitalizacji	13 050 00,00	Rezultaty: Integracja społeczna mieszkańców, Poprawa zadowolenia mieszkańców z jakości życia, Zwiększenie inicjatywy społecznej, Stworzenie miejsca spotkań i integracji Rewaloryzacja i zachodnie dziedzictwa kulturowego Wskaźniki: Powierzchnia odnowionego parku Liczba zorganizowanych wydarzeń plenerowych: Liczba utworzonych miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych Wskaźniki FEMA:	Równe, twarde nawierzchnie alejek (bez wysokich krawężników, zjazdowe krawędzie) – ułatwiają poruszanie się osobom na wózkach, z chodzikami, rodzicom z wózkami dziecięcymi. Szerokie przejścia i ciągi komunikacyjne, miejsca manewrowe – pozwolą na swobodne wjazdy/wysiadki w wózku. Podjazdy i rampy w miejscach, gdzie zachodzi różnica poziomów – zamiast tylko schodów. Ławki z oparciem i poręczami rozmieszczone wzdłuż tras – ważne dla osób z ograniczoną mobilnością lub starszych.	2025-2030	Zakłócenia w życiu codziennym spowodowane pracami rewaloryzacyjnymi

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		jordanowskiego, mini tężni, boiska, utworzenie ścieżki historycznej. Zostanie wykorzystany potencjał Zabytkowego Parku Podworskiego w Sokołównku do minimalizacji problemu wykluczenia społecznego: organizacja zajęć edukacyjnych dla mieszkańców o różnorodnej tematyce, utworzenie miejsc pracy poprzez udział w pracach interwencyjnych przy porządkowaniu terenu parku, spotkania integracyjne, organizacja wolnego czasu, organizacja imprez plenerowych o charakterze kulturalnym.			WLWK-PLRO148 - Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach, WLWK-PLRO139 - Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem, WLWK-PLRO146 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją Sposób oceny: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów	Toalety dostępne (adaptowane) – odpowiednia wielkość przestrzeni, uchwyty, niski poziom wejścia. Oświetlenie i kontrasty kolorystyczne – ułatwiają orientację osobom słabowidzącym. Nawierzchnie i miejsca odpoczynku w spokojniejszych częściach parku – ważne zwłaszcza dla osób w spektrum autyzmu albo z nadwrażliwością sensoryczną (mniej bodźców, cisza, zielone otoczenie). Miejsce wielofunkcyjne – scena plenerowa lub plac spotkań, który może być wykorzystywany do wydarzeń, warsztatów dostępnych także dla osób z niepełnosprawnościami. Wskazane miejsca postojowe dla osób z niepełnosprawnością blisko wejścia, z odpowiednimi oznaczeniami i drogą wjazdową		
6. Budowa mieszkań komunalnych i socjalnych w Gminie Ciechanów	Gmina Ciechanów i jej jednostki organizacyjne	W ramach projektu przewiduje się budowę budynku komunalnego, w którym będą	<u>Podobszar:</u> Chruszczewo	11 100 000,00	Rezultaty: Poprawa jakości życia mieszkańców,	Wejścia do budynków bez progów i schodów Szerokie drzwi i korytarze (min. 90 cm i	2025-2028	Zakłócenia w życiu codziennym spowodowane

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		znajdowały się mieszkania komunalne, zaspokajające potrzeby mieszkaniowe najuboższych mieszkańców Gminy. Konieczność budowy wynika z faktu, iż duży udział budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny jest w złym stanie technicznym, co znacząco obniża jakość życia mieszkańców, co prowadzi do problemów zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych. Dodatkowo zły stan techniczny budynków może obniżać atrakcyjność gminy jako miejsca do życia i inwestowania, hamując rozwój gospodarczy i pogłębiając wykluczenie społeczne wśród jej mieszkańców.			Wzrost atrakcyjności osiedleńczej gminy Zwiększenie zasobu mieszkaniowego gminy Ograniczenie zjawisk wykluczenia społecznego Wskaźniki: Liczba nowo wybudowanych mieszkań komunalnych/socjalnych Wskaźniki FEMA: WLWK-PLRO147 - Liczba wspartych budynków mieszkalnych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach Sposób oceny: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów	120 cm) umożliwiające manewrowanie wózkiem Mieszkania na parterze przystosowane dla osób z ograniczoną mobilnością Miejsca postojowe dla osób z niepełnosprawnością blisko wejścia, z oznaczeniem i bezpośrednim dojściem.		pracami budowlanymi
Kierunek działania: Stworzenie miejsc aktywności społecznej i rekreacji, odpowiadających potrzebom mieszkańców								
7. Zagospodarowanie terenu po spółdzielni rolniczej w Rykaczewie	Gmina Ciechanów i jej jednostki organizacyjne	Projekt obejmuje zagospodarowanie terenu pod kątem zabezpieczenia warunków technicznych w zakresie spraw komunalnych m.in. budowę farmy fotowoltaicznej,	<u>Podobszar:</u> Rykaczewo (dz. nr 129/10)	1 950 000,00	Rezultaty: Poprawa jakości życia społecznego, Zmniejszenie wykluczenia społecznego,	Miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnością Miejsca wypoczynku z cieniem (zadaszenia,	2025-2027	Zakłócenia w życiu codziennym spowodowane pracami budowlanymi

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		adaptację istniejącego budynku na świetlice wiejską i nadanie mu nowej funkcji. Wdrożenie projektu jest konieczne, ze względu na to, iż teren po byłej spółdzielni rolniczej jest zdegradowany i zdewastowany, w związku z czym wymaga podjęcia działań mających na celu przekształcenie całego terenu na potrzeby lokalnej społeczności, stworzeniu przestrzeni, która będzie sprzyjać integracji społecznej.			Wzrost wykorzystywania OZE do produkcji energii Utworzenie nowej przestrzeni społeczno-kulturalnej Odnowienie zaniedbanego obszaru Wskaźniki: Powierzchnia zagospodarowanego obszaru Liczba nowo powstałych miejsc indagacji Moc zainstalowanej farmy fotowoltaicznej Liczba zaadaptowanych obiektów Wskaźniki FEMA: WLWK-PLRO146 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją WLWK-PLRO140 - Liczba wspartych obiektów o charakterze niezabytkowym Sposób oceny: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów	pergole) – dla seniorów, osób z chorobami serca. Brak krawężników i różnic poziomów – dojścia do budynków i stref rekreacji z łagodnym spadkiem. Prosty układ przestrzenny – brak labiryntowych ciągów, widoczność punktów orientacyjnych		
8. Modernizacja dawnego młyna wraz z zagospodarowaniem	Gmina Ciechanów i jej jednostki organizacyjne	W ramach zadania przewiduje się zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele integracji i	<u>Podobszar:</u> Niestum (dz. nr 85)	5 040 000,00	Rezultaty: Utworzenie nowego miejsca integracji,	Wejście główne: bez progów, rampa o łagodnym spadku	2025-2030	Zakłócenia w życiu codziennym spowodowane

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
terenu w miejscowości Niestum		aktywizacji społecznej poprzez: uporządkowanie terenu, zagospodarowanie terenu zielenią, budowę infrastruktury rekreacyjnej, tj. plac zabaw, zewnętrzna siłownia, ławki i kosze na śmieci, altana i inne, budowę parkingu wraz z rewitalizacją budynku po dawnym młynie nadając mu nowe funkcje użytkowe i społeczne. Takie działania przyczynią się do podniesienia atrakcyjności obszaru, a także zapewni bezpieczeństwo i wygodę aktywnego wypoczynku. Mieszkańcy otrzymają miejsce, w którym będą mogli spędzać czas, integrując się.			Zwiększenie inicjatywy społecznej, Poprawa jakości życia społecznego Nadanie nowych funkcji obiektowi Wzmocnienie integracji i aktywności społecznej Wskaźniki: Powierzchnia zagospodarowanego terenu Powierzchnia zmodernizowanego budynku Wskaźniki FEMA: WLWK-PLRO148 - Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach, WLWK-PLRO146 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją Sposób oceny: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów	poręcze po obu stronach wejścia. Drzwi szerokie - wjazd wózkiem. Automatyczne lub łatwe w obsłudze. Korytarze i przejścia wewnątrz budynku dostosowane: szerokie, minimalne przeszkody, dobre oświetlenie i kontrasty kolorystyczne (dla osób słabowidzących) Toaleta dla osób niepełnosprawnych. Oznaczenia w budynku: duże litery, kontrastowe kolory, tablice z piktogramami umożliwiające orientację osobom z niepełnosprawnościami wzroku. Ścieżki utwardzone, równe, bez dużych pęknięć, bezprogowe przejścia — umożliwiają poruszanie się wózkiem, z chodzikiem, wózkiem dziecięcym.		pracami budowlanymi

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
						Szerokie alejki, umożliwiające dwukierunkowy ruch wózka i osoby chodzącej obok. Ławki z oparciami i podłokietnikami co pewien odstęp – przyjazne seniorom i osobom z ograniczoną mobilnością. Miejsca parkowania dla osób z niepełnosprawnością — blisko wejścia do budynku, oznaczone, dobre dojście. Strefa relaksu/placu spotkań: miejsce integracyjne, zadaszenia, miejsca dla wózków obok stolików, zapewniona przestrzeń manewrowa. Strefa cicha – w budynku lub w terenie (np. ogród za budynkiem), gdzie osoby mogą odpocząć od bodźców		
9. Stworzenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Rykaczewo	Gmina Ciechanów i jej jednostki organizacyjne	W ramach zadania przewiduje się sporządzenie dokumentacji i budowę świetlicy wiejskiej dla 50	Rykaczewo (dz. nr 182/1)	130 000,00	Rezultaty: Utworzenie nowego miejsca integracji,	Wejścia bez barier: brak progów, podjazd, poręcze po obu stronach.	2025	Zakłócenia w życiu codziennym spowodowane

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		osób wraz z zagospodarowaniem przestrzeni wokół i infrastrukturą towarzyszącą. Ponadto przewiduje się również na obszarze wokół budowę 10 miejsc postojowych i boiska trawiastego. Projekt jest odpowiedzią na problem związany z brakiem budynku pełniącego funkcję świetlicy wiejskiej w miejscowości Rykaczewo. W związku z tym lokalna społeczność nie posiada organizacji spotkań, szkoleń, zajęć, warsztatów mających na celu integrację lokalnej społeczności.	Poza obszarem rewitalizacji		Zwiększenie inicjatywy społecznej, Poprawa jakości życia społecznego Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy Wskaźniki: Liczba wspartych obiektów społecznych Powierzchnia zagospodarowanego terenu wokół świetlicy Wskaźniki FEMA: WLWK-PLRO148 - Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach, WLWK-PLRO140 - Liczba wspartych obiektów o charakterze nie zabytkowym, WLWK-PLRO146 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją Sposób oceny: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów	Drzwi szerokie (min. 90–120 cm) Korytarze i ciągi komunikacyjne: szerokie, bez przeszkód, dobre oświetlenie, kontrastowe kolory – ułatwiają orientację. Chodniki i alejki utwardzone: równe, bez progów i nierówności, umożliwiające wjazd wózkami lub wózkami dziecięcymi. Ławki z oparciem i podłokietnikami, miejsca cienia (altany, pergole) dla osób starszych lub z problemami zdrowotnymi. Parking dla osób z niepełnosprawnościami.		pracami budowlanymi
10. Remont i przebudowa	Gmina Ciechanów	Projekt obejmuje dobudowę zaplecza kuchennego i	<u>Podobszar:</u>	400 000,00 zł	Rezultaty:	Wejścia bez barier: brak progów, podjazd,	2026-2029	Zakłócenia w życiu codziennym spowodowane

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
świetlicy wiejskiej we wsi Sokołówek	i jej jednostki organizacyjne	sanitarnego, wykonanie kanalizacji, termomodernizację budynku. Przewiduje się także zakup wyposażenia świetlicy (stoły, krzesła, zaplecze kuchenne). Wynika to z faktu, iż budynek świetlicy jest przestarzały i nieocieplony, bez odpowiedniego zaplecza sanitarnego i kuchennego, co wyklucza możliwość organizacji wydarzeń dla lokalnej społeczności. Brakuje dostępu do kanalizacji, a wewnątrz wymaga gruntownego remontu i doposażenia. Brak odpowiednich warunków lokalowych negatywnie wpływa na aktywizację mieszkańców i ogranicza rozwój lokalnych inicjatyw społecznych, kulturalnych i edukacyjnych. Projekt odpowiada na realne potrzeby społeczności Sokołówka, przyczyniając się do przeciwdziałania izolacji społecznej, wspierając rozwój kapitału społecznego i kulturowego oraz	Sokołówek (ul. Parkowa 6)		Zwiększenie inicjatywy społecznej, Poprawa jakości życia społecznego Przywrócenie funkcjonalności świetlicy Zwiększenie aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców Wskaźniki: Liczba zmodernizowanych świetlic wiejskich Wskaźniki FEMA: WLWK-PLRO148 - Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach, WLWK-PLRO140 - Liczba wspartych obiektów o charakterze nie zabytkowym Sposób oceny: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów	poręcze po obu stronach. Drzwi szerokie (min. 90–120 cm) Korytarze i ciągi komunikacyjne: szerokie, bez przeszkód, dobre oświetlenie, kontrastowe kolory – ułatwiają orientację. Chodniki i alejki utwardzone: równe, bez progów i nierówności, umożliwiające wjazd wózkiem lub wózkiem dziecięcym. Ławki z oparciem i podłokietnikami, miejsca cienia (altany, pergole) dla osób starszych lub z problemami zdrowotnymi. Parking dla osób z niepełnosprawnościami.		pracami remontowymi

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		zwiększając atrakcyjność wsi jako miejsca do życia. Realizacja przedsięwzięcia wpisuje się w cele rewitalizacyjne poprzez poprawę jakości przestrzeni publicznej i wzmocnienie funkcji społecznych obszaru rewitalizacji.						

Źródło: Opracowanie własne

Przedsięwzięcia „Rewaloryzacja Zabytkowego Parku Podworskiego w Sokołówku” oraz „Stworzenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Rykaczewo” zostały zlokalizowane poza granicami wyznaczonych podobszarów rewitalizacji. Proces przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji przebiegał zgodnie z wymaganiami ustawy o rewitalizacji oraz przyjętymi zasadami metodycznymi. W pierwszej kolejności dokonano delimitacji i wyznaczono obszar rewitalizacji, opierając się na diagnozie wskaźnikowej, danych przestrzennych oraz analizie występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych i współwystępujących z nimi problemów, zgodnie z art. 9 i 10 ustawy. Na tym etapie – zgodnie z obowiązującym trybem – nie prowadzi się jeszcze naboru ani selekcji przedsięwzięć, ponieważ ich identyfikacja i doprecyzowanie następują dopiero po wyznaczeniu obszaru rewitalizacji.

Dopiero po przyjęciu uchwały o wyznaczeniu obszaru rewitalizacji oraz po opracowaniu diagnozy szczegółowej, o której mowa w art. 14 ust. 2 i art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy, rozpoczęto proces zbierania, konsultowania i opracowywania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W konsekwencji część projektów została zgłoszona już po wyznaczeniu obszaru rewitalizacji, a więc ich lokalizacja nie mogła zostać uwzględniona na etapie delimitacji i nie miała wpływu na przebieg granic obszaru. Fakt, że niektóre z tych przedsięwzięć znajdują się poza obszarem rewitalizacji, wynika z harmonogramu prac, kolejności czynności przewidzianych ustawą oraz przebiegu konsultacji społecznych, a nie z błędu delimitacyjnego. Projekty te zostały jednak ocenione pod kątem zgodności z diagnozą szczegółową oraz celami programu i, zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy, mogą być realizowane poza obszarem rewitalizacji, o ile przyczyniają się do osiągnięcia zakładanych rezultatów procesu rewitalizacji

Zarówno teren zabytkowego parku, jak i miejsce planowanej świetlicy wiejskiej znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie podobszarów rewitalizacji, które były objęte diagnozą i w ramach których wyznaczano obszar rewitalizacji. W związku z tym dostęp do tych przestrzeni jest naturalny dla mieszkańców podobszarów rewitalizowanych, a same działania – choć formalnie zlokalizowane poza OR – są integralną częścią procesu rewitalizacyjnego i służą w pierwszej kolejności społeczności obszaru rewitalizacji.

Rewaloryzacja Parku Podworskiego w Sokołówku ma bezpośredni wpływ na jakość przestrzeni publicznych dostępnych mieszkańcom obszaru rewitalizacji. Park ten pełni funkcję rekreacyjną i integracyjną dla mieszkańców okolicznych terenów, w tym osób zamieszkujących podobszary rewitalizacji. Brak miejsc spotkań wpływa na niską aktywność społeczną oraz niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego. Park stanie się dostępną i atrakcyjną przestrzenią dla realizowania projektów rewitalizacyjnych, miejscem integracji oraz rekreacji, co bezpośrednio wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców, aktywizację mieszkańców obszaru rewitalizacji i realizację celów społecznych programu.

Podobnie świetlica wiejska w Rykaczewie, choć ulokowana poza wyznaczonym obszarem, odpowiada na potrzeby zdiagnozowane na podobszarach rewitalizacji, w tym na brak infrastruktury społecznej, miejsc spotkań, działań animacyjnych i integracyjnych. Mimo lokalizacji poza OR, świetlica pozostaje funkcjonalnie i społecznie powiązana z obszarem rewitalizacji, a jej oferta będzie kierowana w pierwszej kolejności do mieszkańców tych terenów. Jej powstanie wypełnia lukę w infrastrukturze społecznej i umożliwia prowadzenie działań edukacyjnych, kulturalnych i integracyjnych.

Realizacja obu przedsięwzięć poza podobszarami rewitalizacji jest również uzasadniona przepisami ustawy. Zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy o rewitalizacji, projekty rewitalizacyjne mogą być umieszczane i realizowane poza obszarem rewitalizacji, jeżeli służą realizacji celów i kierunków działań programu rewitalizacji. W przypadku analizowanych przedsięwzięć warunek ten jest w pełni spełniony: działania prowadzone w Sokołówku i Rykaczewie wpływają na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, wzmacniają integrację społeczną, zwiększają dostępność przestrzeni publicznych, a także tworzą miejsca aktywności, rekreacji i działań prospołecznych, co przyczynia się do minimalizowania negatywnych zjawisk wskazanych w diagnozie.

Z uwagi na bliskość przestrzenną, funkcjonalne powiązanie, charakter społeczny oraz kierowanie oferty przedsięwzięć do społeczności podobszarów rewitalizacji, realizacja projektów w Sokołówku i Rykaczewie stanowi logiczny i niezbędny element procesu rewitalizacyjnego. Przedsięwzięcia te w sposób bezpośredni przyczyniają się do osiągnięcia celów programu, mimo że ich lokalizacja znajduje się poza granicami obszaru rewitalizacji.

5.2. Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025–2030, obok przedsięwzięć podstawowych, przewiduje się realizację działań uzupełniających, które będą wzmacniały efekty procesu rewitalizacji oraz wspierały eliminację lub ograniczanie negatywnych zjawisk zdiagnozowanych w obszarze rewitalizacji. Mając na uwadze, że rewitalizacja jest procesem dynamicznym, a potrzeby mieszkańców oraz inicjatywy interesariuszy mogą ulegać zmianie w trakcie obowiązywania programu, katalog przedsięwzięć uzupełniających ma charakter otwarty i typologiczny. Oznacza to, że obejmuje on zarówno zadania już planowane, jak i możliwe do realizacji w przyszłości, pod warunkiem ich zgodności z celami i kierunkami działań GPR.

Charakterystyka innych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

Poniżej przedstawiono zakresy przyszłych przedsięwzięć istotnych z punktu Gminnego Programu Rewitalizacji:

- działania związane z modernizacją i adaptacją infrastruktury społecznej, kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej, w tym dostosowaniem obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zasad projektowania uniwersalnego,
- inicjatywy służące rozwojowi oferty kulturalnej, edukacyjnej i turystycznej, w tym tworzenie i rozwój produktów turystycznych, szlaków tematycznych i miejsc o znaczeniu lokalnym lub regionalnym,
- przedsięwzięcia ukierunkowane na ochronę i promowanie dziedzictwa kulturowego oraz zachowanie lub nadanie nowych funkcji użytkowych obiektom o wartości historycznej lub społecznej,
- projekty wspierające odnowę i zagospodarowanie przestrzeni publicznych, w tym rozwój terenów zielonych, obszarów rekreacyjnych oraz przestrzeni integracji społecznej,
- działania przyczyniające się do poprawy efektywności energetycznej, ekologizacji obiektów publicznych oraz ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko,
- inicjatywy z zakresu cyfryzacji i rozwoju usług teleinformatycznych wspierających działalność kulturalną, edukacyjną lub turystyczną,
- przedsięwzięcia sprzyjające włączeniu społecznemu i aktywizacji mieszkańców, w tym angażujące podmioty ekonomii społecznej oraz lokalnych interesariuszy,
- działania integrujące aspekty społeczne, gospodarcze i środowiskowe w duchu zrównoważonego rozwoju i gospodarki obiegu zamkniętego.

Tego rodzaju przedsięwzięcia będą wspierały osiągnięcie celów GPR oraz wzmacniały trwałość efektów rewitalizacji, umożliwiając elastyczne reagowanie na pojawiające się potrzeby i inicjatywy lokalne.

Przedsięwzięcia uzupełniające zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji stanowią odpowiedź na problemy zidentyfikowane w diagnozie obszarów zdegradowanych, w szczególności dotyczące niedostatecznego poziomu wyposażenia technicznego, ograniczonej dostępności komunikacyjnej, niedoboru miejsc integracji i rekreacji, niskiej jakości przestrzeni publicznych oraz pogarszającego się stanu środowiska. Realizacja tych działań wspiera również osiągnięcie celów rewitalizacji oraz kierunków działań określonych w GPR.

Cele:

Cel 1: Wzmocnienie kapitału społecznego poprzez integrację, przeciwdziałanie wykluczeniu i rozwój kompetencji mieszkańców obszaru rewitalizacji;

Cel 2: Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Ciechanów poprzez rozwój infrastruktury, przestrzeni publicznych i usług społecznych.

Kierunki działań:

- Zapewnienie odpowiednich warunków życia na terenie gminy poprzez wzrost dostępności obiektów i infrastruktury technicznej wysokiej jakości
- Zwiększenie dostępności warsztatów i szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców,
- Poprawa jakości życia osób ze szczególnymi potrzebami, w tym zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców,
- Stworzenie miejsc aktywności społecznej i rekreacji, odpowiadających potrzebom mieszkańców.

Jedną z kluczowych grup działań uzupełniających są inwestycje drogowe, obejmujące rozbudowę, przebudowę i budowę dróg w podobszarach Niestum, Chruszczewo, Sokołówek i Gorysze (U.1). Inwestycje drogowe obejmują również uzupełnienie istniejącej sieci o chodniki, ścieżki rowerowe i ciągi pieszo-rowerowe (U.2), zlokalizowane m.in. wzdłuż drogi krajowej nr 50 w Sokołówku, drogi wojewódzkiej 616 w Niestumiu oraz w miejscowości Gorysze. Działania te odpowiadają na wskazane w diagnozie problemy dotyczące ograniczonej mobilności mieszkańców, niskiego poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz trudności w dostępie do usług publicznych, szkół, placówek zdrowia i miejsc aktywności społecznej. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej wpisuje się bezpośrednio w cel poprawy jakości życia mieszkańców oraz w kierunek działań dotyczący zapewnienia odpowiednich warunków życia poprzez rozwój infrastruktury technicznej wysokiej jakości. Jednocześnie sprzyja integracji społecznej i zwiększeniu udziału mieszkańców w inicjatywach rewitalizacyjnych.

Istotną odpowiedzią na problemy zdiagnozowane w zakresie niskiej jakości przestrzeni publicznych, braku miejsc rekreacji oraz niewykorzystanego potencjału przyrodniczego są inwestycje polegające na odtworzeniu funkcji przyrodniczo-rekreacyjnych stawów oraz zagospodarowanie ich otoczenia w miejscowościach Modelka, Sokołówek, Modła i Gorysze (U.3), a także rewaloryzacja Zabytkowego Parku Dworskiego w Niestumiu połączona z utworzeniem zielonej sfery edukacyjno-rekreacyjnej (U.4). W diagnozie wskazano na niski poziom wykorzystania potencjału przestrzeni publicznych. Zrealizowane projekty przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności lokalnej przestrzeni publicznej, stworzenia bezpiecznych i przyjaznych miejsc spotkań oraz wzmocnienia działań ekologicznych i edukacyjnych. Inwestycje te wspierają cele rewitalizacji związane ze wzmacnianiem kapitału społecznego oraz poprawą jakości życia, a także kierunki działań dotyczące tworzenia miejsc aktywności społecznej i rekreacji oraz zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców.

Kolejną grupą działań wynikającą bezpośrednio z diagnozy jest modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. W diagnozie wskazano niski poziom skanalizowania oraz zwodociągowania niektórych części obszaru rewitalizacji oraz jakość infrastruktury

technicznej. Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej (U.5) m.in. w podobszarach Chruszczewo, Modła i Gorysze, a także modernizacja istniejącej sieci wodociągowej (U.6), szczególnie na obszarze Sokołówka odpowiadają na te problemy, prowadząc do poprawy warunków sanitarnych, ograniczenia zanieczyszczenia środowiska oraz poprawy jakości życia mieszkańców. Działania te realizują cele rewitalizacji w zakresie poprawy warunków życia poprzez rozwój nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury komunalnej oraz wpisują się w kierunek działań dotyczący zapewnienia wysokiej jakości infrastruktury technicznej i sanitarnej.

Działania uzupełniające obejmują również inwestycje dotyczące infrastruktury społecznej, które w diagnozie zostały wskazane jako obszar wymagający poprawy ze względu na brak odpowiednich miejsc spotkań, ograniczoną ofertę aktywności dla mieszkańców oraz niewystarczające zaplecze integracyjne. Należy do niej stworzenie miejsca integracji i szkoleń w miejscowości Modła (U.7), zagospodarowanie przestrzeni publicznej w Goryszach (U.8), a także rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej – budowa wielofunkcyjnego boiska (U.9), siłowni zewnętrznej i strefy rekreacji dla dzieci (U.10) oraz budowa boiska do siatkówki (U.11). Wszystkie te projekty sprzyjają integracji lokalnej społeczności, wzmacniają kapitał społeczny, tworzą warunki do rozwoju kompetencji i aktywności mieszkańców oraz poprawiają dostęp do oferty rekreacyjnej i sportowej.

Wszystkie przedsięwzięcia uzupełniające, dzięki szerokiemu zakresowi oraz elastycznemu charakterowi, umożliwiają kompleksowe wzmacnianie efektów rewitalizacji. Odpowiadają one zarówno na aktualne wyzwania przedstawione w diagnozie, jak i na przyszłe potrzeby mieszkańców podobszarów rewitalizacji. Jednocześnie pozostają otwarte na dalszy rozwój i dostosowanie do zmieniających się warunków, możliwości finansowych oraz zaangażowania lokalnych interesariuszy, wspierając tym samym trwałość efektów i skuteczność procesów rewitalizacyjnych w gminie.

6. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały zaplanowane tak, aby realizować cele oraz kierunki działań rewitalizacyjnych i przyczynić się do osiągnięcia założonej wizji. Przedsięwzięcia zawarte w niniejszym Programie zaplanowane zostały z uwzględnieniem wzajemnych powiązań. Przewiduje się realizację działań infrastrukturalnych, które są niezbędne do przeprowadzenia procesu rewitalizacji, gdyż obecna infrastruktura i jej stan nie są w stanie posłużyć jako miejsce organizacji działań społecznych. Przedsięwzięcia dotyczące sfery społecznej, tj. przedsięwzięcia nr 1, 2, 3 i 4 są priorytetowe, ponieważ to one w głównej mierze rozwiązują problemy społeczne zidentyfikowane podczas wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

W tabeli poniżej przedstawiono przedsięwzięcia rewitalizacyjne w podziale na cele i kierunki działań, które będą w sposób bezpośredni realizować.

Tabela 108. Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zintegrowanie projektów		Wzajemny wpływ projektów	Strefa oddziaływania projektu
Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny		
1. Wsparcie mieszkańców w rozwoju kompetencji zawodowych i edukacyjnych na różnych etapach życia	5. Rewaloryzacja Zabytkowego Parku Podworskiego w Sokołówku oraz stworzenia miejsca integracji	Projekty społeczne, skupiające się na wspieraniu rozwoju kompetencji mieszkańców, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz profilaktyce wśród dzieci i młodzieży, są ściśle powiązane z działaniami infrastrukturalnymi i uzupełniającymi, tworząc spójny system wspierający rozwój lokalnej społeczności. Inicjatywy w zakresie odnowy, zagospodarowania przestrzeni, budowy mieszkań i świetlic wiejskich czy przekształcania zdegradowanych obiektów w funkcjonalne ośrodki integracji umożliwiają nie tylko fizyczne zakorzenienie działań społecznych, ale również zapewniają warunki sprzyjające ich skutecznej realizacji. Przestrzenie te stają się miejscem aktywizacji zawodowej, integracji społecznej oraz działań edukacyjnych i profilaktycznych, co zwiększa ich dostępność i trwałość efektów społecznych. Komplementarne wobec tego działania uzupełniające, jak rozbudowa dróg, tworzenie ciągów pieszo-rowerowych, infrastruktury sportowej i rekreacyjnej czy poprawa dostępu do mediów technicznych, wspierają mobilność, bezpieczeństwo i komfort życia mieszkańców, wpływając jednocześnie pozytywnie na poziom uczestnictwa w oferowanych działaniach społecznych. Sfera społeczna oddziałuje również na sferę gospodarczą poprzez zwiększanie aktywności zawodowej i poprawę kwalifikacji mieszkańców, co sprzyja lokalnemu rynkowi pracy, natomiast w sferze środowiskowej podejmowane działania przyczyniają się do podnoszenia świadomości ekologicznej, np. poprzez edukację o szkodliwych materiałach i przekształcanie terenów zdegradowanych w przestrzenie zielone. Równocześnie funkcjonalna przebudowa i uporządkowanie przestrzeni publicznej wzmacniają integrację społeczną, umożliwiają realizację działań międzypokoleniowych, a dzięki rozwiązaniom technicznym, jak budowa sieci wodociągowej czy kanalizacyjnej, poprawia się jakość życia i higiena, co stanowi wsparcie dla trwałego rozwoju społecznego. Wzajemne zależności między tymi sferami wzmacniają efektywność zaplanowanych działań, tworząc kompleksowe podejście do problemów i potrzeb społeczności lokalnej.	Spółeczna, Gospodarcza, Techniczna
2. Prowadzenie działań aktywizujących i integrujących osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	7. Zagospodarowanie terenu po spółdzielni rolniczej w Rykaczewie		Spółeczna, Techniczna
3. Organizacja działań edukacyjnych i prewencyjnych obejmujących zajęcia profilaktyczne dla dzieci i młodzieży	8. Modernizacja dawnego młyna wraz z zagospodarowaniem terenu w miejscowości Niestum		Spółeczna, Techniczna
4. Organizacja spotkań edukacyjnych zwiększających wiedzę mieszkańców w zakresie paliw węglowych i wyrobów azbestowych	9. Stworzenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Rykaczewo 10. Remont i przebudowa świetlicy wiejskiej we wsi Sokołówek U.1. Rozbudowa, przebudowa oraz budowa dróg na terenie gminy Ciechanów U.2. Uzupełnienie istniejącej sieci drogowej o chodniki, ścieżki rowerowe oraz ciągi pieszo-rowerowe U.3. Odtworzenie funkcji przyrodniczo-rekreacyjnych stawów i zagospodarowanie terenów wokół nich w miejscowościach: Modelka, Sokołówek, Modła i Gorysze U.4. Rewaloryzacja Zabytkowego Parku Dworskiego w Niestumiu wraz z utworzeniem zielonej sfery edukacyjno-rekreacyjnej, U.5. Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy Ciechanów, U.6. Modernizacja istniejącej sieci		Spółeczna, Środowiskowa, Techniczna

Zintegrowanie projektów		Wzajemny wpływ projektów	Strefa oddziaływania projektu
Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny		
	wodociągowej na terenie gminy, U.7. Stworzenie miejsca integracji społecznej i szkoleń w miejscowości Modła, U.8. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w miejscowości Gorysze, U.9. Projekt i budowa wielofunkcyjnego boiska w miejscowości Gorysze, U.10. Budowa siłowni zewnętrznej oraz strefy rekreacji dla dzieci we wsi Gorysze, U.11. Budowa boiska do siatkówki w Goyszach.		

Źródło: Opracowanie własne

Projekty rewitalizacyjne uzupełniają się wzajemnie pod względem przestrzennym. W ramach obszaru rewitalizacji realizowane będą projekty infrastrukturalne, które będą obejmować również działania społeczne. Celem rewitalizacji jest poprawa dostępności przestrzeni publicznych, co sprawi, że staną się one bardziej atrakcyjne. Będą one miejscem spotkań nie tylko dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, którzy są zagrożeni wykluczeniem społecznym, ale także dla osób z pozostałych części gminy, które nie zostaną objęte procesem rewitalizacji. Dzięki temu lokalna społeczność będzie mogła się naprawdę zintegrować.

Projekty społeczne skoncentrowane na grupach narażonych na wykluczenie społeczne pomogą ożywić życie społeczne w zdegradowanych obszarach oraz zmniejszyć liczbę osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Organizacja warsztatów, szkoleń, kursów i zajęć edukacyjnych zwiększy szanse bezrobotnych i biernych zawodowo osób na zdobycie pracy, co w efekcie przyczyni się do obniżenia stopy bezrobocia na obszarze rewitalizacji. Te pozytywne zmiany będą miały wpływ na całą gminę, ponieważ poprawa warunków materialnych grup zagrożonych wykluczeniem zmniejszy liczbę osób korzystających z pomocy społecznej i ograniczy występowanie negatywnych zjawisk społecznych.

Każde z przedsięwzięć wpłynie na realizację innego celu, ale należy podkreślić, że pośrednio efekty wpłyną na osiągnięcie więcej niż jednego celu. Przedsięwzięcia infrastrukturalne w ramach celu: „Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Ciechanów poprzez rozwój infrastruktury, przestrzeni publicznych i usług społecznych” są niezbędne do zorganizowania

działań z zakresu aktywizacji i integracji społecznej, a także stworzenia zróżnicowanej oferty społecznej, kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, zatem wpłyną na realizację celu: „Wzmocnienie kapitału społecznego poprzez integrację, przeciwdziałanie wykluczeniu i rozwój kompetencji mieszkańców obszaru rewitalizacji”.

Komplementarność przestrzenna

Zaplanowane do realizacji projekty w Gminnym Programie Rewitalizacji dla gminy Ciechanów na lata 2025-2030 wzajemnie się dopełniają pod względem przestrzennym, nie powodując przenoszenia problemów na inne tereny. Ponadto, w wyniku ciągłej analizy następstw do podejmowania decyzji dla polityki przestrzennej gminy okresowo, realizacja założeń Programu nie prowadzi do niepożądanych efektów. Zaplanowane uzupełniające projekty rewitalizacyjne spowodują wzmocnienie efektów osiągniętych w wyniku realizacji głównych projektów rewitalizacyjnych i tym samym spowodują tzw. efekt synergii. Należy zauważyć, że realizacja zaplanowanych zadań zapewni efektywne oddziaływanie na cały obszar dotknięty kryzysem, nie tylko w pojedynczych miejscach.

Komplementarność przestrzenna w niniejszym GRP polega na realizacji zarówno działań miękkich, jak i infrastrukturalnych na tych samych podobszarach – np. na terenach, na których zidentyfikowano problem bezrobocia, planowane są działania mające na celu modernizację lub budowę budynków, które posłużą jako miejsca prowadzenia warsztatów w zakresie zdobywania odpowiednich kwalifikacji. Taka strategia pozwala na równoczesne wsparcie rozwoju umiejętności mieszkańców oraz poprawę infrastruktury, co przyczynia się do zwiększenia atrakcyjności i funkcjonalności tych obszarów, a także do skuteczniejszego rozwiązywania problemów zarówno społecznych, jak i zidentyfikowanych na innych płaszczyznach.

Komplementarność problemowa

W Gminnym Programie Rewitalizacji zaplanowano realizację projektów dopełniających się wzajemnie tematycznie, które są odpowiedzią na zidentyfikowane w obszarze rewitalizacji problemy. Celują one w ograniczenie negatywnego rezultatu, ale także w przyczynę zjawisk kryzysowych, by zapobiegać ich powielaniu i utrwalaniu.

Komplementarność problemowa w niniejszym GPR opiera się na spójności tematycznej zarówno działań miękkich, jak i zadań infrastrukturalnych. Działania miękkie zostały zaplanowane w taki sposób, aby w jak największym stopniu zminimalizować występowanie problemów społecznych na obszarze rewitalizacji, koncentrując się na zapobieganiu wykluczeniu społecznemu z powodu wieku, ubóstwa, przestępczości lub bezrobocia. Wszystkie zaplanowane działania, zarówno miękkie, jak i infrastrukturalne, mają na celu wsparcie społeczności zmagającej się z tymi problemami. Istotnym elementem jest również

edukacja w zakresie ochrony środowiska. Wszystkie działania miękkie zaplanowane w ramach niniejszego GPR są uzupełnione przez konkretne zadania infrastrukturalne, co zapewnia kompleksowe podjęcie do rozwiązywania problemów społeczno-ekonomicznych i technicznych na danym obszarze.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Struktura i system zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji, pozwala na efektywne współdziałanie ze sobą różnych instytucji, co wpływa na skuteczniejsze rozwiązywanie występujących na tym terenie negatywnych zjawisk i zagrożeń.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna opierać się będzie na:

- efektywnym systemie zarządzania rewitalizacją (w oparciu o system terytorialny),
- spójności działań proceduralnych (monitorowanie, czy proceduralność działań nie wpływa na ich skuteczność),
- wypracowaniu trwałych standardów.

Osobami odpowiedzialnymi za monitorowanie oraz koordynowanie działań określonych w Gminnym Programie Rewitalizacji, a także za sprawozdawczość i ocenę, będą pracownicy Urzędu Gminy Ciechanów oraz jednostki organizacyjne gminy, posiadające wiedzę i doświadczenie w zakresie zagadnień istotnych z punktu widzenia rewitalizacji. Poszczególne zadania będą wykonywane przez pracowników Urzędu Gminy zgodnie z ich kompetencjami i zakresem obowiązków. Ponadto utworzony zostanie Komitet Rewitalizacji pełniący funkcję opiniodawczo-doradczą w ramach prowadzenia procesu rewitalizacji na terenie gminy.

Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Ciechanów w części swoich działań jest uzupełnieniem przedsięwzięć w ramach poprzednich perspektyw finansowych, w związku z czym nawiązuje do zachowania ciągłości programowej. Doświadczenie z poprzednich okresów finansowania wpłynęło na wsparcie planowanych projektów w ramach obecnej perspektywy finansowej.

Komplementarność międzyokresowa opierać się będzie na:

- analizie dotychczasowych działań gminy, ocenie skuteczności osiągnięć, efektywności,
- wykorzystaniu wniosków z dotychczasowych działań ewaluacyjnych.

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz dotychczas zrealizowanych projektów w ramach dofinansowania.

Tabela 109. Projekty realizowane w ramach poprzednich perspektyw

Lp.	Beneficjent	Program	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (zł)	Kwota dofinansowania (zł)
1.	Gmina Ciechanów	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020	Rozwój usług społecznych w Gminie Ciechanów	962 325,51	769 860,41
2.	Gmina Ciechanów	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego	Modernizacja drogi Ujazdówek – Gorysze	3 043 152,13	2 403 900,69
3.	Gmina Ciechanów	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	Patrz przed siebie, mierz wysoko	724 760,16	616 046,14
4.	Gmina Ciechanów	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	Wczesny start przedszkolny gwarancją dobrego rozwoju	120 117,00	102 099,45
5.	Gmina Ciechanów	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	Indywidualizacja w Gminie Ciechanów – „Chcemy i możemy więcej”	60 000,00	51 000,00
6.	Gmina Ciechanów	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego	Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Rutki Głowice, Rutki Borki, Rutki Begny	625 112,30	312 571,28
7.	Gmina Ciechanów	Rekultywacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich	Wyposażenie i wykończenie części świetlicowej remizy strażackiej w Modle, gm. Ciechanów	144 816,00	12 772,00
8.	Gmina Ciechanów	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Zakup nowego ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego wraz z pełnym wyposażeniem dla jednostki OSP w Rydzewie	1 811 069,22	1 316 284,50

Źródło: Opracowanie własne

Reasumując, część przedsięwzięć realizowanych na terenie gminy Ciechanów jest komplementarna z dotychczas wdrażanymi projektami oraz ma swoją kontynuację pod względem:

- przedmiotowym – przyczyniają się do skuteczniejszej i efektywniejszej realizacji zadań własnych gminy i jej jednostek organizacyjnych,
- geograficznym – realizowane były, są i będą na terenie gminy,
- funkcjonalnym – przyczyniają się do poprawy życia społecznego mieszkańców oraz jakości infrastruktury technicznej na terenie gminy, zwiększenia komfortu zamieszkania oraz poprawy skuteczności zarządzania gminy w zakresie wykorzystania środków pozabudżetowych.

Komplementarność źródeł finansowania

Źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych będą środki pochodzące z funduszy unijnych. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne opierać się będą na uzupełnieniu i łączeniu wsparcia

środków pochodzących z EFRR, EFS i FS. Ponadto projekty uzupełniane będą wkładem własnym – publicznym i prywatnym oraz innymi środkami zewnętrznymi. Dzięki zapewnieniu komplementarności z zakresu źródeł finansowania uzyskane zostaną korzystniejsze efekty dla obszarów podlegających rewitalizacji.

Komplementarność źródeł finansowania opierać się będzie na:

- uzupełnianiu i łączeniu form wsparcia (EFRR, EFS, FS, publicznych środków krajowych),
- tworzeniu warunków do włączenia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji.

Za większość działań odpowiedzialna będzie Gmina Ciechanów, jednak zaplanowane zostały też zadania, do realizacji których wymagana będzie współpraca z pozostałymi interesariuszami, np. instytucjami kultury czy jednostkami organizacyjnymi Gminy. W związku z tym, że działania podejmowane będą przez różne podmioty, będą one zdywersyfikowane pod kątem źródeł finansowania. Najwyższy wkład w realizację procesu rewitalizacji wniesie Gmina Ciechanów, przy czym szacowane środki finansowe będą pochodziły nie tylko z budżetu własnego, ale i ze źródeł zewnętrznych, w tym środków krajowych i europejskich. Pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych również będą mogły ubiegać się o dofinansowanie zewnętrzne na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030.

7. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych

Na realizację przedsięwzięć Gmina, jak i pozostałe podmioty odpowiedzialne za wdrożenie zadań będą ubiegały się o dofinansowania ze środków krajowych i zagranicznych, które będą podstawowym źródłem finansowania Gminnego Programu Rewitalizacji. W związku z tym, że dla większości zaplanowanych zadań podmiotem realizującym będzie Gmina Ciechanów, źródłem finansowania Gminnego Programu Rewitalizacji będzie budżet Gminy, w tym dochody własne samorządu. Dodatkowe podmioty i instytucje zaangażowane w realizację działań będą również pokrywać koszty z własnych środków. W proces rewitalizacji będą mogli włączyć się także interesariusze prywatni.

W poniższej tabeli zaprezentowano szacunkowe wartości poszczególnych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz źródła finansowania tych projektów.

Tabela 110. Szacunkowe źródła finansowania planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nazwa	Podmiot realizujący	Szacunkowe wartości poszczególnych projektów	Środki finansowe ze źródeł publicznych	Środki finansowe ze źródeł prywatnych	Szacunkowe źródła finansowania
Główne przedsięwzięcia rewitalizacyjne					
1. Wsparcie mieszkańców w rozwoju kompetencji zawodowych i edukacyjnych na różnych etapach życia	Gmina Ciechanów i jej jednostki organizacyjne	50 000,00 zł	50 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Ciechanów Fundusze Europejskie, tj. Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027
2. Prowadzenie działań aktywizujących i integrujących osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	Gmina Ciechanów i jej jednostki organizacyjne	50 000,00 zł	50 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Ciechanów, Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027, Europejski Fundusz Społeczny, krajowe środki publiczne Senior+, dotacje samorządu województwa z zakresu pomocy społecznej lub zdrowotnej
3. Organizacja działań edukacyjnych i prewencyjnych obejmujących zajęcia profilaktyczne dla dzieci i młodzieży	Gmina Ciechanów i jej jednostki organizacyjne	10 000,00 zł	10 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Ciechanów, Europejski Fundusz Społeczny, dotacje samorządu województwa z zakresu pomocy społecznej lub zdrowotnej, inne środki krajowe
4. Organizacja spotkań edukacyjnych zwiększających wiedzę mieszkańców w zakresie paliw węglowych i wyrobów azbestowych	Gmina Ciechanów i jej jednostki organizacyjne	5 000,00 zł	5 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Ciechanów, Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska Gospodarki Wodnej
5. Rewaloryzacja Zabytkowego Parku Podworskiego w Sokółówku oraz stworzenia miejsca integracji	Gmina Ciechanów i jej jednostki organizacyjne	13 050 00,00 zł	13 050 00,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Ciechanów, Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Szacunkowe wartości poszczególnych projektów	Środki finansowe ze źródeł publicznych	Środki finansowe ze źródeł prywatnych	Szacunkowe źródła finansowania
					Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko
6. Budowa mieszkań komunalnych i socjalnych w Gminie Ciechanów	Gmina Ciechanów i jej jednostki organizacyjne	11 100 000,00 zł	11 100 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Ciechanów, Rządowy Fundusz Rozwoju Mieszkalnictwa Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych
7. Zagospodarowanie terenu po spółdzielni rolniczej w Rykaczewie	Gmina Ciechanów i jej jednostki organizacyjne	1 950 000,00 zł	1 950 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Ciechanów, Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko
8. Modernizacja dawnego młyna wraz z zagospodarowanie terenu w miejscowości Niestum	Gmina Ciechanów i jej jednostki organizacyjne	5 040 000,00 zł	5 040 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Ciechanów, Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)
9. Stworzenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Rykaczewo	Gmina Ciechanów i jej jednostki organizacyjne	130 000,00 zł	130 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Ciechanów, Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)
10. Remont i przebudowa świetlicy wiejskiej we wsi Sokołówek	Gmina Ciechanów i jej jednostki organizacyjne	400 000,00 zł	400 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Ciechanów, Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Szacunkowe wartości poszczególnych projektów	Środki finansowe ze źródeł publicznych	Środki finansowe ze źródeł prywatnych	Szacunkowe źródła finansowania
					Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto Rada Gminy wprowadzi przedsięwzięcia rewitalizacyjne ujęte w programie rewitalizacji, służące realizacji zadań własnych gminy do wieloletniej prognozy finansowej.

8. Struktura zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, koszty i harmonogram realizacji programu

System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji ma zapewnić skuteczną realizację, monitorowanie i aktualizację działań rewitalizacyjnych. Celem jest sprawne koordynowanie działań różnych podmiotów oraz zapewnienie przejrzystości decyzji i odpowiedzialności.

Poniżej przedstawiono główne podmioty wraz z zakresem działań wchodzące w strukturę organizacyjną zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030.

Tabela 111. Struktura zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Podmiot	Zadania
Wójt Gminy Ciechanów	— nadzór nad realizacją GPR, — przeprowadzanie konsultacji społecznych projektu GPR i jego zmian, — ogłoszenie naboru kandydatów do Komitetu Rewitalizacji, — obsługa działania Komitetu Rewitalizacji, — zatwierdzanie wyników oceny aktualności i stopnia realizacji GPR — podejmowanie decyzji w sprawie aktualizacji GPR.
Rada Gminy Ciechanów	— uchwalenie GPR oraz jego aktualizacji — podjęcie uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad — działania Komitetu Rewitalizacji — zabezpieczenie środków finansowych w WPF na realizację zadań wynikających z GPR
Komitet Rewitalizacji	— konsultowanie raportów z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR, — pełnienie roli opiniodawczo-doradczej we wszystkich innych sprawach dotyczących procesu rewitalizacji, — zgłaszanie rekomendacji działań.
Zastępca/Sekretarz Gminy Ciechanów	— weryfikacja i nadzór nad realizacją GPR, — przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji w zakresie możliwości gminy oraz monitorowanie procesu — koordynowanie współpracy pomiędzy pracownikami Urzędu Gminy oraz jednostkami organizacyjnymi Gminy oraz pozostałymi interesariuszami rewitalizacji w zakresie realizacji GPR
Skarbnik Gminy	— odpowiada za obsługę finansową GPR,

Podmiot	Zadania
	— kontroluje realizację budżetu projektów, — monitoruje wydatkowanie środków i przygotowuje sprawozdania finansowe.
Kierownicy referatów, pracownicy, Urzędu Gminy Ciechanów oraz jednostek organizacyjnych Gminy	— realizacja projektów służących osiągnięciu celów i wskaźników GPR, — przygotowywanie informacji, zbieranie danych na temat stopnia realizacji projektów wynikających z GPR, — współpraca w sprawach dotyczących przygotowania raportu z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR, — współpraca w przygotowywaniu aktualizacji GPR, — wydawanie zaświadczeń o położeniu nieruchomości na obszarze rewitalizacji.
Partnerzy zewnętrzni (jeśli wystąpią)	— udział w projektach rewitalizacyjnych, — współfinansowanie i realizacja działań, , — udział w konsultacjach i spotkaniach roboczych. — współpraca w sprawach dotyczących przygotowania raportu z oceny aktualności i stopnia realizacji.

Źródło: Opracowanie własne

System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Ciechanów opiera się na współpracy wszystkich komórek organizacyjnych urzędu, jednostek gminnych oraz ewentualnych partnerów społecznych. Jasny podział zadań, odpowiedzialności i kompetencji zapewnia skuteczne wdrażanie programu, monitorowanie efektów oraz elastyczne reagowanie na potrzeby społeczności lokalnej.

Ponadto na każdym etapie prac i wdrażania dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji zapewniony zostanie dostęp do uczestnictwa podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, działających na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem GPR.

Prace nad sporządzeniem Gminnego Programu Rewitalizacji rozpoczęły się w 2025 roku. Harmonogram realizacji Programu obejmuje okres od 2025 roku, kiedy przeprowadzono konsultacje wyznaczonego obszaru rewitalizacji, a następnie zebrano propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych, do 2030 r., tj. planowanego zakończenia wdrażania poszczególnych projektów i ocenę założonej wizji oraz celów.

Tabela 112. Harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji					
		2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.	Rozpoczęcie prac diagnostycznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji						
2.	Przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji ³						
3.	Przyjęcie uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji ⁴						
4.	Zbieranie propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych ⁵						
5.	Przyjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji ⁶						
6.	Przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji ⁷						
7.	Przeprowadzenie konsultacji społecznych i opiniowanie Gminnego Programu Rewitalizacji ⁸						
8.	Przyjęcie uchwały w sprawie w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji ⁹						

³ Przeprowadzono w dniach 16 stycznia 2025 r. – 19 luty 2025 r.

⁴ Uchwała nr XIV/82/25 Rady Gminy Ciechanów z dnia 28 marca 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Ciechanów

⁵ Przeprowadzono w dniach 4 kwietnia 2025 r. – 17 kwietnia 2025 r.

⁶ Uchwała Nr XVI/94/25 Rady Gminy Ciechanów z dnia 27 maja 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

⁷ Konsultacje trwały od 26.06.2025 r. do 30.07.2025 r.

⁸ Konsultacje trwały od 26.06.2025 r. do 30.07.2025 r.

⁹ Uchwała nr XX/115/25 Rady Gminy Ciechanów z dnia 29 września 2025 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Ciechanów

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji					
		2025	2026	2027	2028	2029	2030
9.	Przyjęcie uchwałą Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030 ¹⁰						
10.	Aktualizacja i przyjęcie uchwałą zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030 ¹¹						
10.	Prace nad powołaniem, powołanie i działalność Komitetu Rewitalizacji						
11.	Wprowadzenie i aktualizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Wieloletniej Prognozy Finansowej						
12.	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych						
13.	Prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych w zakresie rewitalizacji						
14.	Monitorowanie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji						
15.	Podsumowanie działań realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji						

Źródło: Opracowanie własne

¹⁰ Uchwała nr XX/116/25 Rady Gminy Ciechanów z dnia 29 września 2025 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

¹¹ Uchwała Nr XXIV/145/25 Rady Gminy Ciechanów z dnia 29 grudnia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Konsultacje społeczne: 05.01.2026 r. – 09.02.2026 r.

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji będzie obejmować następujące główne czynności:

- poszukiwanie i ubieganie się o środki zewnętrzne na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- przygotowanie do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym określenie zasobów ludzkich, rzeczowych i finansowych niezbędnych do prawidłowego przebiegu prac,
- monitorowanie postępów realizowanych działań,
- informowanie interesariuszy rewitalizacji o rozpoczęciu przedsięwzięć, etapach ich realizacji i zakończeniu wraz z określeniem uzyskanych efektów,
- promocję procesu rewitalizacji,
- okresową ocenę poziomu osiągnięcia celów i wizji stanu obszaru rewitalizacji,
- przygotowanie aktualizacji w zależności od zidentyfikowanych potrzeb.

Koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji

Zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji będzie generować koszty związane z koniecznością przygotowania szczegółowej dokumentacji technicznej dla poszczególnych przedsięwzięć infrastrukturalnych, opracowania ewentualnych analiz wykonalności lub przygotowania dokumentacji aplikacyjnej w celu ubiegania się o zewnątrz dofinansowanie ich realizacji. Dodatkowym kosztem związanym z wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji będzie promocja w mediach i przygotowanie materiałów informacyjnych dla interesariuszy rewitalizacji (np. broszur informacyjnych, ulotek czy plakatów). W przypadku konieczności aktualizacji Programu należy również uwzględnić koszt jej wykonania przez zewnętrznych ekspertów.

Koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów będą mieściły się w ramach wydatków bieżących funkcjonowania Urzędu Gminy Ciechanów i określane będą w planie budżetu na dany rok.

Nieodzowną częścią realizacji procesu rewitalizacji jest informacja i promocja prowadzonych działań. Celem informowania interesariuszy jest zapoznanie ich z tematyką rewitalizacji, zdiagnozowanymi problemami i oczekiwanymi efektami na każdym etapie wdrażania Programu. Udostępnianie informacji i promowanie realizowanych działań ma również na celu osiągnięcie zakładanej wizji stanu obszaru rewitalizacji poprzez zwiększenie zaangażowania uczestników projektów społecznych, jak również organizatorów w proces realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Głównym narzędziem informacji i promocji wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji jest strona internetowa Gminy Ciechanów oraz Biuletyn Informacji Publicznej. Informacje nt. procesu rewitalizacji, w tym organizowanych spotkań z interesariuszami będą publikowane również w mediach społecznościowych. Uzupełniając

informacje o postępie procesu rewitalizacji będą także rozpowszechniane w sposób zwyczajowo przyjęty oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy.

Interesariuszami rewitalizacji są m.in.:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji, właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze,
- pozostali mieszkańcy gminy,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe,
- organy władzy – Wójt Gminy Ciechanów oraz Rada Gminy Ciechanów,
- jednostki organizacyjne Gminy oraz ich kierownicy/ dyrektorzy.

Kluczową rolę w zakresie trwałego i systematycznego kontaktu różnych grup interesariuszy odgrywać będzie Komitet Rewitalizacji, stanowiący forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełniący funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy Ciechanów.

Osoby wchodzące w skład Komitetu Rewitalizacji są odpowiedzialne przede wszystkim za wzmocnienie dialogu pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji oraz integrację środowisk interesariuszy i prowadzenie procesu edukacyjnego związanego z rewitalizacją. Ponadto będą dokonywać okresowego przeglądu postępów realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, określać zmiany w kierunkach realizacji Programu, o ile zaistnieje taka potrzeba, a także inicjować przeprowadzenia dodatkowych analiz mających na celu zwiększenie efektywności podejmowanych działań.

Szacunkowe koszty zarządzania Gminnego Programu Rewitalizacji

Zarządzenie realizacją GPR należy do pracowników Urzędu Gminy Ciechanów i odbywać się będzie w ramach bieżących wydatków administracji samorządowej. Koszty te związane będą z kosztami: materiałów informacyjno-promocyjnych, zapotrzebowania na materiały biurowe oraz koszty związane z obsługą techniczną i administracyjną Komitetu Rewitalizacji.

8.1. Sposób zapewnienia udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji, w tym w ramach Komitetu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Podmiotem odpowiedzialnym za proces przygotowania programu rewitalizacji jest Gmina Ciechanów.

Fundamentem działań na każdym etapie procesu rewitalizacji jest partycypacja społeczna. W celu prawidłowego przeprowadzenia rewitalizacji i odniesienia sukcesu w tym zakresie konieczne jest podjęcie wspólnych wysiłków przez różne podmioty. Stąd istotne jest, aby wszyscy interesariusze brali czynny udział w etapie diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania procesu rewitalizacji. Sposób włączania interesariuszy na obszarze rewitalizacji na terenie gminy opierał się na przeprowadzaniu następujących form konsultacji społecznych:

- zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej na zamieszczonym w Biuletynie Informacji Publicznej formularzu. Uwagi na formularzu mogły być składane w Urzędzie Gminy Ciechanów, ul. Fabryczna 8, 06-400 Ciechanów, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu oraz mogły być przesyłane na adres e-mail: urząd@gminaciechanow.pl,
- zbieranie uwag ustnych w Urzędzie Gminy Ciechanów, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu,
- spotkaniach podczas konsultacji społecznych.

Po opracowaniu diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji wraz z mapą obszaru przeprowadzone został pierwszy etap konsultacji. Dotyczył wyboru obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. **Konsultacje trwały od 16.01.2025 r. do 19.02.2025 r.** Ogłoszenie o konsultacjach zostało udostępnione w prasie lokalnej, na stronie Gminy, BIP, w Urzędzie na tablicy ogłoszeń oraz zwyczajowo w miejscowościach.

Konsultacjom społecznym podlegał projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla gminy Ciechanów wraz z załącznikami, tj. mapami przedstawiającymi granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla gminy Ciechanów. W trakcie konsultacji społecznych można było zapoznać się również z przygotowaną Diagnozą służącą wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla gminy Ciechanów. Materiały zostały udostępnione na stronie internetowej Gminy Ciechanów i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Ciechanów.

W ramach konsultacji odbyło się również spotkanie w Urzędzie Gminy Ciechanów zorganizowane dnia 31.01.2025 r. o godzinie 10:00. Podczas spotkania przedstawiono propozycję obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz przeprowadzono dyskusję nt. rekomendowanego obszaru i problemów, które na nich występują.

Po przyjęciu uchwały w sprawie przystąpienia do prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji na BIP Gminy udostępniono ogłoszenie Wójta Gminy Ciechanów o możliwości zgłaszania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. **Termin zbierania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych: 04.04.2025 r. – 17.04.2025 r.** Propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych

mogły być składane na udostępnionym formularzu, który należało złożyć w Urzędzie Gminy Ciechanów, ul. Fabryczna 8, 06-400 Ciechanów, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu lub można było przesłać formularz w formie elektronicznej na adres e-mail: urząd@gminaciechanow.pl. Działanie to miało na celu włączenie w proces rewitalizacji szerokiego grona interesariuszy i poznanie potrzeb wszystkich zainteresowanych.

Gminny Program Rewitalizacji podlega również konsultacjom społecznym, które prowadzono w ten sam sposób jak konsultacje dotyczące wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Równocześnie wyłożono do konsultacji także projekt uchwały w sprawie wyznaczenia komitetu do spraw rewitalizacji na terenie gminy Ciechanów. Uchwała zostanie przyjęta przed przyjęciem Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów.

Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR) oraz projektu uchwały w sprawie wyznaczenia Komitetu do spraw Rewitalizacji na terenie Gminy Ciechanów trwały od 26 czerwca 2025 r. do 30 lipca 2025 r.

W ramach procesu konsultacyjnego, w dniu 23 lipca 2025 r. o godz. 10:00 w Urzędzie Gminy Ciechanów przy ul. Fabrycznej 8, w sali konferencyjnej na I piętrze, odbyło się spotkanie konsultacyjne.

Podczas spotkania zaprezentowano założenia Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym przedsięwzięcia rewitalizacyjne podstawowe i pozostałe, a także główne elementy projektu uchwały w sprawie Komitetu Rewitalizacji. Uczestnicy spotkania mieli możliwość zadawania pytań, na które udzielano bieżących odpowiedzi.

Z przeprowadzonych konsultacji społecznych sporządzono raport podsumowujący, w którym odniesiono się do wszystkich uwag zgłoszonych w trakcie ich trwania oraz wskazano zmiany wprowadzone w wyniku uzgodnień i opiniowania dokumentu. Zgłoszone uwagi miały charakter głównie redakcyjny i doprecyzowujący nie wpływający na zasadnicze założenia i cele Gminnego Programu Rewitalizacji. Raport z konsultacji społecznych został opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Ciechanów.

Wszelkie dokumenty i informacje związane z prowadzonym na terenie gminy procesem rewitalizacji są publikowane na stronach internetowych gminy oraz w Urzędzie.

Ponadto wystąpiono także o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Mazowiecki PWIS dnia 28 lipca 2025 nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia sooś dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030, natomiast RDOŚ dnia 13.08.2025 r. wskazał, że dla dokumentu nie jest wymagane przeprowadzenia sooś.

Podsumowując, Gminny Program Rewitalizacji został opracowany w procesie szerokiej partycypacji społecznej oraz ścisłej współpracy z organizacjami społecznymi, instytucjami publicznymi oraz przedstawicielami środowiska gospodarczego gminy Ciechanów.

W związku z przystąpieniem do sporządzenia zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030 (na podstawie uchwały nr XXIV/145/25 Rady Gminy Ciechanów z dnia 29 grudnia 2025 r.), po dokonaniu zmian w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji poddano go konsultacjom społecznym. Termin konsultacji to: 05.01.2026 r. – 09.02.2026 r.

Ponadto wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z wnioskiem o stwierdzenie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Sposób włączania interesariuszy w proces zarządzania programem rewitalizacji na obszarze rewitalizacji

Uspółecznienie programu rewitalizacji musi charakteryzować się zastosowaniem różnych form – należy o tym pamiętać w szczególności na etapie wdrażania Programu Rewitalizacji. Klasyczna drabina partycypacji wyróżnia zasadniczo trzy główne poziomy:

1. informowanie (uczestnictwo bierne),
2. konsultowanie (aktywne uczestnictwo),
3. współdecydowanie (aktywne uczestnictwo).

Nieodzowną częścią programu realizacji procesu rewitalizacji jest informowanie o działaniach realizowanych w ramach Programu Rewitalizacji. Celem informowania interesariuszy jest przede wszystkim zapewnienie pełniejszego przepływu informacji, stworzenie uwarunkowań do zapoznania się interesariuszy z postępami procesu rewitalizacji oraz promocja działań, pozyskiwanie nowych przedsięwzięć, podmiotów i osób skłonnych do zaangażowania w proces rewitalizacji. Interesariusze będą informowani o postępach rewitalizacji przede wszystkim:

- podczas spotkań organizowanych na terenie gminy Ciechanów,
- za pomocą strony internetowej i Biuletynu Informacji Publicznej gminy Ciechanów, gdzie będą zamieszczane informacje o realizowanych bądź zakończonych projektach rewitalizacyjnych.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- mieszkańcy obszaru gminy,
- pracownicy Urzędu Gminy Ciechanów i jednostek podległych Gminie,

- mieszkańcy spoza obszaru gminy, którzy ją odwiedzają i planują się na jej terenie osiedlić,
- przedsiębiorcy,
- powiatowy urząd pracy,
- inne podmioty zainteresowane realizacją Programu Rewitalizacji.

Rewitalizacja jest procesem, który bezpośrednio skierowany jest do społeczeństwa lokalnego obszaru rewitalizacji, gdyż w wyniku nasilenia na danym obszarze negatywnych zjawisk, część mieszkańców może być wykluczona z życia społecznego Gminy.

Poniżej przedstawiono sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji:

- zbieranie uwag ustnych – interesariusze rewitalizacji na bieżąco mogli zgłaszać swoje problemy, uwagi i wnioski pracownikom Urzędu Gminy Ciechanów, pracownikom Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie oraz Wójtowi Gminy Ciechanów odnośnie koniecznych do podjęcia działań rewitalizacyjnych. Ponadto należy podkreślić, że bezpośrednimi przedstawicielami społeczności lokalnych są sołtysi i radni. Interesariusze rewitalizacji będą im mogli zgłaszać uwagi i wnioski, które następnie zostaną zaprezentowane na poszczególnych Komisjach Rady Gminy oraz Sesjach Rady,
- zbieranie uwag w wersji elektronicznej – Gminny Program Rewitalizacji będzie oceniany pod względem aktualności i stopnia realizacji przez Wójta Gminy Ciechanów co najmniej raz na 3 lata. Ocena sporządzona przez Wójta zostanie ogłoszona na stronie Gminy Ciechanów, dzięki czemu wszyscy interesariusze rewitalizacji będą mogli się z nią zapoznać i zgłosić ewentualne uwagi. W ramach niniejszej procedury mieszkańcy obszarów rewitalizacji będą mogli również proponować nowe zadania do ujęcia w Gminnym Programie Rewitalizacji, co będzie miało znaczący wpływ na przebieg rewitalizacji w kolejnych latach. Zgłoszone wnioski zostaną uwzględnione podczas aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji,
- wywiady – będą prowadzone przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie (wywiady z osobami korzystającymi z pomocy społecznej odnośnie konieczności realizacji i zakresu realizacji projektów „miękkich”) oraz pracowników Urzędu Gminy (wywiady z interesariuszami przychodzącymi do Urzędu, jak również podczas wywiadów terenowych odnośnie koniecznych do podjęcia projektów rewitalizacyjnych),
- wymianę stanowisk – będzie ona zapewniona na spotkaniach organizowanych na terenach rewitalizowanych, w których udział będą brać pracownicy Urzędu Gminy oraz pozostali interesariusze rewitalizacji. Możliwa wówczas będzie wymiana stanowisk, np. na temat projektów rewitalizacyjnych, zakresu czy sposobu ich realizacji,

— spotkania – organizowane przez Urząd Gminy w celu bieżącego konsultowania sposobu realizacji i zasięgu poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

Dzięki powyższym technikom, wszyscy interesariusze będą właściwie poinformowani o postępach rewitalizacji, a ponadto będą mieli możliwość aktywnego udziału we wdrażaniu i aktualizowaniu Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ważnym organem, który zapewnia udział interesariuszy na etapie wdrażania i oceny i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów będzie Komitet Rewitalizacyjny. Stanowi on forum współpracy i dialogu przedstawicieli gminy oraz interesariuszy procesu rewitalizacji. Komitet pełni rolę opiniotawczo-doradczą Wójta Gminy Ciechanów. Realizować będzie on funkcje wymienione w ustawie o rewitalizacji. Uchwała w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Ciechanów będzie podlegała konsultacjom społecznym prowadzonym równocześnie z konsultacjami Gminnego Programu Rewitalizacji.

Zakres działania Komitetu obejmuje m.in.:

- 1) wsparcie doradcze Wójta Gminy Ciechanów w zakresie dbałości o prawidłową realizację GPR,
- 2) wyrażanie opinii i stanowisk oraz rekomendowanie rozwiązań w sprawach dotyczących przeprowadzenia i oceny procesu rewitalizacji,
- 3) ocenę postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji,
- 4) prowadzenie dialogu między poszczególnymi interesariuszami procesu rewitalizacji, a organami Gminy Ciechanów,
- 5) możliwość inicjowania partnerstw między Gminą Ciechanów a partnerami projektowymi, w celu realizacji przedsięwzięć zapisanych w GPR,
- 6) opiniowanie raportów z ewaluacji GPR, przekazywanie uwag i zaleceń Wójta Gminy Ciechanów.

Resumując Komitet Rewitalizacji stanowić będzie funkcję doradczą w celu zapewnienia partycypacji społecznej i angażowanie mieszkańców oraz interesariuszy w kształtowanie polityki rewitalizacyjnej.

9. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji

System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ciechanów stanowi kluczowy element procesu zarządzania rewitalizacją. Jego głównym celem jest bieżące śledzenie postępów realizacji programu, analiza skuteczności podejmowanych działań oraz

ocena rzeczywistego wpływu rewitalizacji na poprawę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej, środowiskowej i technicznej obszaru objętego rewitalizacją.

System ten umożliwia również identyfikację barier utrudniających realizację przedsięwzięć, formułowanie wniosków naprawczych oraz podejmowanie decyzji dotyczących aktualizacji programu w razie potrzeby.

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, Gminny Program Rewitalizacji podlega okresowej ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej co najmniej raz na trzy lata. W przypadku stwierdzenia potrzeby wprowadzenia zmian, Wójt Gminy występuje do Rady Gminy z wnioskiem o modyfikację programu. Natomiast w sytuacji potwierdzenia osiągnięcia zakładanych celów rewitalizacji, Rada Gminy może uchylić uchwałę w sprawie programu – w całości lub w części, odnoszącej się do konkretnego podobszaru rewitalizacji.

Monitoring realizacji procesu rewitalizacji będzie prowadzony zarówno w odniesieniu do całego programu, jak i na poziomie poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, co pozwoli na kompleksową ocenę skuteczności podejmowanych działań. Wobec powyższego monitoring procesu rewitalizacji powinien być prowadzony na 2 poziomach:

- **strategicznym** – obejmującym ocenę postępu realizacji całego programu.
- **operacyjnym** – dotyczącym oceny efektów poszczególnych przedsięwzięć.

Za gromadzenie danych na potrzeby monitoringu GPR odpowiedzialne będą kierownicy referatów, pracownicy i jednostki organizacyjne Urzędu Gminy Ciechanów, realizujące poszczególne przedsięwzięcia wynikające z programu. Przede wszystkim referat rozwoju, inwestycji i zamówień publicznych.

Monitoring postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Monitoring na tym poziomie będzie prowadzony przez cały okres obowiązywania programu, a wyniki realizacji poszczególnych zadań będą na bieżąco weryfikowane po ich zakończeniu, w odniesieniu do założonych wartości wskaźników określonych w rozdziale 5 dla poszczególnego projektów. Poniżej przedstawiono proponowany wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, który wypełniany będzie przez podmiot odpowiedzialny za realizację danego przedsięwzięcia.

Tabela 113. Proponowany wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Karta monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	
Numer projektu	
Nazwa projektu	
Podmiot odpowiedzialny za realizację	
Zakres działania	

Monitorowane wskaźniki	
Wartość projektu (zł)	
Okres realizacji projektu	
Uwagi/rekomendacje	
Data sporządzenia karty	

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie powyższych informacji pracownicy Urzędu Gminy Ciechanów co roku opracują informację dotyczącą realizacji projektów ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji w danym roku, która zostanie uwzględniona w raporcie o stanie gminy.

Uzyskanie planowanych efektów pojedynczych projektów wpłynie na realizację celów rewitalizacji i przybliży Gminę do osiągnięcia stanu wyrażonego w wizji obszaru rewitalizacji.

Monitoring strategiczny

Monitoring strategiczny realizowany będzie po zakończeniu wszystkich zaplanowanych zadań dokonana zostanie analiza ich łącznego efektu, w tym ocena, czy wdrożenie przewidzianych działań przyczyniło się do poprawy sytuacji kryzysowej na obszarach rewitalizacji.

Po zakończeniu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji, tj. 2031 r. sporządzony zostanie **raport z ewaluacji zawierający**, zawierający podsumowanie osiągniętych efektów w całym okresie jego wdrażania. Raport ten pozwoli uzyskać pełny obraz i kompleksową ocenę przeprowadzonego w obszarze rewitalizacji procesu.

W dokumencie przedstawione zostaną również wnioski i rekomendacje, które umożliwią zaplanowanie dalszych działań na kolejne lata, w oparciu o doświadczenia zdobyte podczas wdrażania Programu.

Tabela 114. Mierniki osiągnięcia celu rewitalizacji

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki:										Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa (2030)	Źródło danych dla mierników
		Chruszczewo	Gorysze	Grędzice	Modelka	Modła	Niestum	Rykaczewo	Rzeczeki	Sokolówek	Wólka Rydzewska			
Wzmocnienie kapitału społecznego poprzez integrację, przeciwdziałanie wykluczeniu i rozwój kompetencji mieszkańców obszaru rewitalizacji	Udział liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców ogółem	2,62%	3,14%	4,17%	5,13%	2,10%	3,37%	5,02%	3,10%	6,08%	10,81%	Chruszczewo: spadek wartości bazowej Gorysze: spadek wartości bazowej Grędzice: spadek wartości bazowej Modelka: spadek wartości bazowej Modła: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek Niestum: spadek wartości bazowej Rykaczewo: spadek wartości bazowej Rzeczeki: spadek wartości bazowej Sokolówek: spadek wartości bazowej Wólka Rydzewska: spadek wartości bazowej	Mniejsza bądź równa 2,59%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie
	Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym lub niższym w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze	44,44%	60,00%	40,00%	50,00%	100,00%	66,67%	83,33%	75,00%	55,56%	100,00%	Chruszczewo: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek Gorysze: spadek wartości bazowej Grędzice: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek Modelka: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek	Mniejsza bądź równa 52,38%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki:										Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa (2030)	Źródło danych dla mierników
		Chruszczewo	Gorysze	Grędzice	Modelka	Modła	Niestum	Rykaczewo	Rzeczki	Sokołówek	Wólka Rydzewska			
												Modła: spadek wartości bazowej Niestum: spadek wartości bazowej Rykaczewo: spadek wartości bazowej Rzeczki: spadek wartości bazowej Sokołówek: spadek wartości bazowej Wólka Rydzewska: spadek wartości bazowej		
	Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności ogółem na danym obszarze	1,89%	13,84%	10,00%	10,26%	10,49%	1,35%	6,28%	4,65%	4,73%	8,11%	Chruszczewo: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek Gorysze: spadek wartości bazowej Grędzice: spadek wartości bazowej Modelka: spadek wartości bazowej Modła: spadek wartości bazowej Niestum: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek Rykaczewo: spadek wartości bazowej Rzeczki: spadek wartości bazowej Sokołówek: spadek wartości bazowej Wólka Rydzewska: spadek wartości bazowej	Mniejsza bądź równa 3,39%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie
	Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej z	7,69%	4,55%	8,33%	0,00%	33,33%	0,00%	26,67%	0,00%	57,14%	0,00%	Chruszczewo: utrzymanie na niezmiennym	Mniejsza bądź równa 14,17%	Gminny Ośrodek Pomocy

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki:										Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa (2030)	Źródło danych dla mierników
		Chruszczewo	Gorysze	Grędzice	Modelka	Modła	Niestum	Rykaczewo	Rzeczeki	Sokołówek	Wólka Rydzewska			
	powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze											poziomie wartości bazowej lub jej spadek Gorysze: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek Grędzice: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek Modelka: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek Modła: spadek wartości bazowej Niestum: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek Rykaczewo: spadek wartości bazowej Rzeczeki: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek Sokołówek: spadek wartości bazowej Wólka Rydzewska: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek		Społecznej w Ciechanowie
	Liczba popełnionych przestępstw przypadająca na 100 mieszkańców na danym obszarze	1,16	0,00	0,00	5,13	2,10	0,90	0,00	0,78	2,03	0,00	Chruszczewo: spadek wartości bazowej Gorysze: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek Grędzice: utrzymanie na niezmiennym poziomie	Mniejsza bądź równa 1,02%	Komenda Powiatowa Policji w Ciechanowie

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki:										Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa (2030)	Źródło danych dla mierników
		Chruszczewo	Gorysze	Grędzice	Modelka	Modla	Niestum	Rykaczewo	Rzeczeki	Sokołówek	Wólka Rydzewska			
												wartości bazowej lub jej spadek Modelka: spadek wartości bazowej Modla: spadek wartości bazowej Niestum: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek Rykaczewo: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek Rzeczeki: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek Sokołówek: spadek wartości bazowej Wólka Rydzewska: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek		
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	8,01	7,55	5,00	3,85	4,90	7,87	3,35	3,88	8,78	2,70	Chruszczewo: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej wzrost Gorysze: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej wzrost Grędzice: wzrost wartości bazowej Modelka: wzrost wartości bazowej Modla: wzrost wartości bazowej Niestum: utrzymanie na niezmiennym poziomie	Większa bądź równa 6,19%	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki:										Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa (2030)	Źródło danych dla mierników
		Chruszczewo	Gorysze	Grędzice	Modelka	Modła	Niestum	Rykaczewo	Rzeczki	Sokołówek	Wólka Rydzewska			
												wartości bazowej lub jej wzrost Rykaczewo: wzrost wartości bazowej Rzeczki: wzrost wartości bazowej Sokołówek: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej wzrost Wólka Rydzewska: wzrost wartości bazowej		
	Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze	30,24%	55,88%	40,00%	46,15%	67,39%	49,45%	64,71%	70,37%	48,48%	50,00%	Chruszczewo: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek Gorysze: spadek wartości bazowej Grędzice: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej lub jej spadek Modelka: spadek wartości bazowej Modła: spadek wartości bazowej Niestum: spadek wartości bazowej Rykaczewo: spadek wartości bazowej Rzeczki: spadek wartości bazowej Sokołówek: spadek wartości bazowej Wólka Rydzewska: spadek wartości bazowej	Mniejsza bądź równa 43,009%	Urząd Gminy Ciechanów
	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w	71,91%	90,59%	88,64%	97,98%	93,50%	91,73%	88,63%	84,90%	64,71%	89,92%	Chruszczewo: utrzymanie na niezmiennym	Mniejsza bądź równa 83,87%	Urząd Gminy Ciechanów

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki:										Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa (2030)	Źródło danych dla mierników
		Chruszczewo	Gorysze	Grędzice	Modelka	Modła	Niestum	Rykaczewo	Rzeczki	Sokołówek	Wólka Rydzewska			
	stosunku wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze											poziomie wartości bazowej lub jej spadek Gorysze: spadek wartości bazowej Grędzice: spadek wartości bazowej Modelka: spadek wartości bazowej Modła: spadek wartości bazowej Niestum: spadek wartości bazowej Rykaczewo: spadek wartości bazowej Rzeczki: spadek wartości bazowej Sokołówek: utrzymanie na niezmienionym poziomie wartości bazowej lub jej spadek Wólka Rydzewska: spadek wartości bazowej		
Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Ciechanów poprzez rozwój infrastruktury, przestrzeni publicznych i usług społecznych	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	76,85%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	Chruszczewo: utrzymanie na niezmienionym poziomie wartości bazowej lub jej wzrost Gorysze: wzrost wartości bazowej Grędzice: wzrost wartości bazowej Modelka: wzrost wartości bazowej Modła: wzrost wartości bazowej	Większa bądź równa 16,63% ¹²	Urząd Gminy Ciechanów

¹² Dla obszarów, gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie uzasadniona

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki:										Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa (2030)	Źródło danych dla mierników
		Chruszczewo	Górsze	Grędzice	Modelka	Modla	Niestum	Rykaczewo	Rzeczeki	Sokołówek	Wólka Rydzewska			
												Niestum: wzrost wartości bazowej Rykaczewo: wzrost wartości bazowej Rzeczeki: wzrost wartości bazowej Sokołówek: wzrost wartości bazowej Wólka Rydzewska: wzrost wartości bazowej		
	Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością w stosunku do ogólnej liczby budynków użyteczności publicznej na danym obszarze	100,00%	---	0,00%	---	0,00%	---	---	0,00%	0,00%	---	Chruszczewo: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej Grędzice: wzrost wartości bazowej Modla: wzrost wartości bazowej Rzeczeki: wzrost wartości bazowej Sokołówek: wzrost wartości bazowej	Większa bądź równa 52,38% ¹³	Urząd Gminy Ciechanów
	Udział liczby budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy, które są w złym stanie technicznym na danym obszarze	100,00%	---	100,00%	---	---	0,00%	---	---	100,00%	---	Chruszczewo: spadek wartości bazowej Grędzice: spadek wartości bazowej Niestum: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej Sokołówek: spadek wartości bazowej	Mniejsza bądź równa 50,00% ¹⁴	Urząd Gminy Ciechanów
	Udział liczby zabytków będących w złym stanie technicznym w	100,00%	0,00%	---	---	---	---	---	---	100,00%	---	Chruszczewo: spadek wartości bazowej	Mniejsza bądź równa	Urząd Gminy Ciechanów

¹³ Dla jednostek, w których funkcjonuje budynek użyteczności publicznej

¹⁴ Dla jednostek, w których znajdują się budynki mieszkalne będące w zasobie mieszkaniowym Gminy

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki:										Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa (2030)	Źródło danych dla mierników
		Chruszczewo	Gorysze	Grędzice	Modelka	Modla	Niestum	Rykanzewo	Rzeczki	Sokołówek	Wólka Rydzewska			
	stosunku do ogólnej liczby zabytków należących do Gminy znajdujących się na danym obszarze											Gorysze: utrzymanie na niezmiennym poziomie wartości bazowej Sokołówek: spadek wartości bazowej	83,33% ¹⁵	

Źródło: Opracowanie własne

¹⁵ Dla jednostek, w których znajdują się zabytki należące do Gminy

Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji będzie podlegał ocenie aktualności i stopnia realizacji przez Wójta Gminy Ciechanów co najmniej raz na 3 lata. Sporządzona przez Wójta ocena będzie podlegała następnie opiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie Gminy Ciechanów w Biuletynie Informacji Publicznej.

Ocena aktualności ma za zadanie poddać poszczególne składowe dokumentu pod kątem spójności z bieżącymi uwarunkowaniami oraz zidentyfikować przesłanki związane z potrzebą zmiany GPR.

Przesłankami do wprowadzenia zmian w GPR są m.in.:

- realizacja mniej niż 50% podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w okresie 3 lat obowiązywania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- trudności związane z pozyskiwaniem środków finansowych na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- trudności związane z prowadzeniem monitorowania (np. z powodu braku możliwości pomiaru zaplanowanych wskaźników),
- istotnych zmian w uwarunkowaniach społecznych, gospodarczych, przestrzennych lub organizacyjnych na obszarze rewitalizacji,
- konieczności dostosowania GPR do aktualnych wytycznych krajowych lub regionalnych,
- zmiany potrzeb rewitalizacyjnych wynikających z wpływu czynników zewnętrznych (na przykład wskaźników makroekonomicznych) na proces rewitalizacji.

Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji Programu obejmował:

- podsumowanie rocznych informacji monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- ocenę postępów we wdrażaniu procesu rewitalizacji w odniesieniu do celów Programu w ujęciu trzyletnim (zgodnie z tabelą 115)
- ocenę stopnia aktualności Programu Rewitalizacji.

Pierwsza ocena aktualności i stopnia realizacji Programu zostanie przeprowadzona w 2028 roku i obejmie pierwszy trzyletni okres obowiązywania Programu, tj. lata 2025–2027. Kolejna ocena zostanie dokonana po upływie następnych trzech lat.

Przygotowany raport z oceny aktualności i stopnia realizacji Programu stanowić będzie podstawę do formułowania rekomendacji dotyczących dalszego wdrażania Programu w kolejnych latach.

Jeśli aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji okaże się konieczna, zgodnie z ustawą o rewitalizacji Wójt Gminy Ciechanów wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku zostanie załączona opinia Komitetu Rewitalizacji. Zmiana programu rewitalizacji nastąpi w trybie, w jakim został on uchwalony. Zmiana programu nie będzie wymagała opinii uprawnionych organów i przeprowadzenia konsultacji społecznych:

- jeśli zmiana nie dotyczy podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w Gminnym Programie Rewitalizacji na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. 5 lit. a ustawy o rewitalizacji,
- jeśli zmiana nie wymaga zmiany uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla gminy Ciechanów.

Ponadto zgodnie z informacjami zawartymi przy monitoringu strategicznym po zakończeniu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji, tj. 2031 r. sporządzony zostanie **raport z ewaluacji zawierający** podsumowanie osiągniętych efektów w całym okresie jego wdrażania.

10. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Z uwagi na zakres planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nie jest wymagana zmiana w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, tj. w uchwale w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy ani w uchwale w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji nie wymaga także zmiany w uchwale w sprawie zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

11. Specjalna Strefa Rewitalizacji

W wyznaczonym na terenie gminy Ciechanów obszarze rewitalizacji nie planuje się utworzenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

12. Sposób realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Na obszarze rewitalizacji w Gminie Ciechanów obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- w sprawie zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ciechanów dotyczących fragmentów wsi: Chotum, Chruszczewo, Gąski, Gorysze,

Gumowo, Kargoszyn, Mieszki Różki, Pęczcin, Prążewo, Ujazdówek, Wola Pawłowska (uchwała nr XXVI/110/97 Rady Gminy Ciechanów z dnia 10 lipca 1997 r.),

- w sprawie zmiany ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ciechanów dotyczącej fragmentu wsi Chruszczewo (uchwała nr XXX/134/98 Rady Gminy w Ciechanowie z dnia 20 marca 1998 r.),
- w sprawie zmian ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ciechanów dotyczących fragmentów wsi: Baraki Chotumskie, Chruszczewo, Gąski, Gołoty, Grędzice, Gumowo, Kargoszyn, Mieszki Różki, Niechodzin, Niestum, Nowa Wieś, Nużewo, Pęczcin, Prążewo, Rutki Marszewice, Ujazdówek, Wola Pawłowska (uchwała nr IX/50/99 Rady Gminy w Ciechanowie z dnia 24 sierpnia 1999 r.),
- w sprawie zmian w ogólnym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Ciechanów dotyczących fragmentów wsi: Gumowo, Sokołówki, Chruszczewo, Kargoszyn, Prążewo i Ropele (uchwała nr X/52/99 Rady Gminy w Ciechanowie z dnia 19 listopada 1999 r.),
- w sprawie zmian w ogólnym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Ciechanów dotyczących fragmentów wsi Grędzice i Gumowo (uchwała nr XXIII/139/2001 Rady Gminy Ciechanów z dnia 30 kwietnia 2001 r.),
- w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Ciechanów dotyczącego fragmentów wsi: Baraki Chotumskie, Chotum, Chruszczewo, Gąski, Gorysze, Gumowo, Kanigówek, Kargoszyn, Kownaty Żądowe, Mieszki Różki, Mieszki Wielkie, Niechodzin, Niestum, Nużewko, Nużewo, Pęczcin, Prążewo, Rutki Borski, Rzeczki i Ujazdowo (uchwała nr IX/61/03 Rady Gminy Ciechanów z dnia 21 października 2003 r.),
- w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miejscowości Modła, gmina Ciechanów (uchwała nr X/52/07 Rady Gminy Ciechanów z dnia 29 października 2007 r.),
- w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentów miejscowości Chruszczewo, Kargoszyn, Mieszki Wielkie, gmina Ciechanów (uchwała nr XLIV/219/10 Rady Gminy Ciechanów z dnia 10 września 2010 r.),
- w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Modła i Modelka (uchwała nr XXXVIII/220.18 Rady Gminy Ciechanów z dnia 21 czerwca 2018 r.),
- w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu wsi Chruszczewo, gmina Ciechanów (uchwała nr XXIX/171/21 Rady Gminy Ciechanów z dnia 31 marca 2021 r.),
- w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu wsi Modelka, gmina Ciechanów (uchwała nr XXIX/172/21 Rady Gminy Ciechanów z dnia 31 marca 2021 r.).

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030 nie wymaga dokonywania zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ani uchwalenia nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ponadto nie istnieje konieczność uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji. W wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji nie nastąpi zmiana funkcjonalno-przestrzenna obszaru rewitalizacji.

W związku ze znowelizowaną ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, należałoby w planie ogólnym gminy uwzględnić założenia struktury funkcjonalno-przestrzennej obszarów rewitalizacji.

Załączniki graficzne

Załączniki graficzne dotyczące podstawowych kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych opracowano dla podobszarów rewitalizacji, na których realizowane są przedsięwzięcia podstawowe o charakterze infrastrukturalnym.

Załącznik graficzny nr 1 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Arkusz Chruszczewo

Załącznik graficzny nr 2 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Arkusz Gorysze

Załącznik graficzny nr 3 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Arkusz Grędzice

Załącznik graficzny nr 4 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Arkusz Modelka

Załącznik graficzny nr 5 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Arkusz Modła

Załącznik graficzny nr 6 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Arkusz Niestum

Załącznik graficzny nr 7 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Arkusz Rykaczewo

Załącznik graficzny nr 8 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Arkusz Rzeczki

Załącznik graficzny nr 9 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Arkusz Sokołówek

Załącznik graficzny nr 10 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Arkusz Wólka Rydzewska

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Wykaz sołectw wchodzących w skład ustalonych jednostek osadniczych	4
Tabela 2. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie	6
Tabela 3. Zbiórce zestawienie jednostek osadniczych i występowania w nich stanu kryzysowego	8
Tabela 4. Zestawienie jednostek obszaru zdegradowanego z uwzględnieniem sumy wag wskaźników dla każdego z nich	12
Tabela 5. Liczba ludności oraz powierzchnia obszaru rewitalizacji na tle gminy Ciechanów	13
Tabela 6. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Chruszczewo	19
Tabela 7. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Chruszczewo i całej Gminy Ciechanów	21
Tabela 8. Analiza wskaźnika w zakresie przestępczości na terenie jednostki Chruszczewo i całej Gminy Ciechanów	21
Tabela 9. Analiza pozostałych problemów społecznych na terenie jednostki Chruszczewo i całej Gminy Ciechanów	22
Tabela 10. Analiza wskaźnika w zakresie złego stanu technicznego budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny na terenie jednostki Chruszczewo i całej Gminy Ciechanów	23
Tabela 11. Analiza wskaźnika w zakresie złego stanu technicznego zabytków należących do Gminy na terenie jednostki Chruszczewo i całej Gminy Ciechanów	24
Tabela 12. Analiza pozostałych problemów pozaspołecznych na terenie jednostki Chruszczewo i całej Gminy Ciechanów	25
Tabela 13. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Gorysze	27
Tabela 14. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Gorysze i całej Gminy Ciechanów	28
Tabela 15. Analiza wskaźnika w zakresie edukacji na terenie jednostki Gorysze i całej Gminy Ciechanów	29
Tabela 16. Analiza wskaźnika w zakresie szczególnych potrzeb na terenie jednostki Gorysze i całej Gminy Ciechanów	29
Tabela 17. Analiza pozostałych problemów społecznych na terenie jednostki Gorysze i całej Gminy Ciechanów	31
Tabela 18. Analiza wskaźnika w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie jednostki Gorysze i całej Gminy Ciechanów	32
Tabela 19. Analiza wskaźnika w zakresie zanieczyszczenia środowiska wyrobami azbestowymi na terenie jednostki Gorysze i całej Gminy Ciechanów	32
Tabela 20. Analiza wskaźnika w zakresie niewystarczającego stopnia skanalizowania na terenie jednostki Gorysze i całej Gminy Ciechanów	33
Tabela 21. Analiza pozostałych problemów pozaspołecznych na terenie jednostki Gorysze i całej Gminy Ciechanów	34
Tabela 22. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Grędzice	35
Tabela 23. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Grędzice i całej Gminy Ciechanów	37
Tabela 24. Analiza wskaźnika w zakresie szczególnych potrzeb na terenie jednostki Grędzice i całej Gminy Ciechanów	38
Tabela 25. Analiza pozostałych problemów społecznych na terenie jednostki Grędzice i całej gminy Ciechanów	39
Tabela 26. Analiza wskaźnika w zakresie przedsiębiorczości na terenie jednostki Grędzice i całej Gminy Ciechanów	40
Tabela 27. Analiza wskaźnika w zakresie zanieczyszczenia środowiska wyrobami azbestowymi na terenie jednostki Grędzice i całej Gminy Ciechanów	41
Tabela 28. Analiza wskaźnika w zakresie niewystarczającego stopnia skanalizowania na terenie jednostki Grędzice i całej Gminy Ciechanów	41
Tabela 29. Analiza wskaźnika w zakresie przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami na terenie jednostki Grędzice i całej Gminy Ciechanów	42

Tabela 30. Analiza wskaźnika w zakresie złego stanu technicznego budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny na terenie jednostki Grędzice i całej Gminy Ciechanów	43
Tabela 31. Analiza wskaźnika w zakresie przekroczenia standardów powietrza na terenie jednostki Grędzice i całej Gminy Ciechanów.....	44
Tabela 32. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Modelka	45
Tabela 33. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Modelka i całej Gminy Ciechanów	46
Tabela 34. Analiza wskaźnika w zakresie szczególnych potrzeb na terenie jednostki Modelka i całej Gminy Ciechanów	47
Tabela 35. Analiza wskaźnika w zakresie przestępczości na terenie jednostki Modelka i całej Gminy Ciechanów	47
Tabela 36. Analiza pozostałych problemów społecznych na terenie jednostki Modelka i całej gminy Ciechanów	48
Tabela 37. Analiza wskaźnika w zakresie przedsiębiorczości na terenie jednostki Modelka i całej Gminy Ciechanów	49
Tabela 38. Analiza wskaźnika w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie jednostki Modelka i całej Gminy Ciechanów	50
Tabela 39. Analiza wskaźnika w zakresie zanieczyszczenia środowiska wyrobami azbestowymi na terenie jednostki Modelka i całej Gminy Ciechanów	50
Tabela 40. Analiza wskaźnika w zakresie niewystarczającego stopnia skanalizowania na terenie jednostki Modelka i całej Gminy Ciechanów	51
Tabela 41. Analiza pozostałych problemów pozaspołecznych na terenie jednostki Modelka i całej Gminy Ciechanów	52
Tabela 42. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Modła	53
Tabela 43. Analiza wskaźnika w zakresie edukacji na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów	55
Tabela 44. Analiza wskaźnika w zakresie szczególnych potrzeb na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów	55
Tabela 45. Analiza wskaźnika w zakresie ubóstwa na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów	56
Tabela 46. Analiza wskaźnika w zakresie przestępczości na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów	57
Tabela 47. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów	58
Tabela 48. Analiza wskaźnika w zakresie przedsiębiorczości na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów	58
Tabela 49. Analiza wskaźnika w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów	59
Tabela 50. Analiza wskaźnika w zakresie zanieczyszczenia środowiska wyrobami azbestowymi na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów	59
Tabela 51. Analiza wskaźnika w zakresie niewystarczającego stopnia skanalizowania na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów	60
Tabela 52. Analiza wskaźnika w zakresie przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów	61
Tabela 53. Analiza pozostałych problemów pozaspołecznych na terenie jednostki Modła i całej Gminy Ciechanów	62
Tabela 54. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Niestum	63
Tabela 55. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Niestum i całej Gminy Ciechanów	64
Tabela 56. Analiza wskaźnika w zakresie edukacji na terenie jednostki Niestum i całej Gminy Ciechanów	65
Tabela 57. Analiza pozostałych problemów społecznych na terenie jednostki Niestum i całej gminy Ciechanów	66

Tabela 58. Analiza wskaźnika w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie jednostki Niestum i całej Gminy Ciechanów	67
Tabela 59. Analiza wskaźnika w zakresie zanieczyszczenia środowiska wyrobami azbestowymi na terenie jednostki Niestum i całej Gminy Ciechanów	67
Tabela 60. Analiza wskaźnika w zakresie niewystarczającego stopnia skanalizowania na terenie jednostki Niestum i całej Gminy Ciechanów	68
Tabela 61. Analiza pozostałych problemów pozaspołecznych na terenie jednostki Niestum i całej Gminy Ciechanów	69
Tabela 62. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Rykaczewo	71
Tabela 63. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów	72
Tabela 64. Analiza wskaźnika w zakresie edukacji na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów	73
Tabela 65. Analiza wskaźnika w zakresie szczególnych potrzeb na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów	73
Tabela 66. Analiza wskaźnika w zakresie ubóstwa na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów	74
Tabela 67. Analiza wskaźnika w zakresie przestępczości na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów	75
Tabela 68. Analiza wskaźnika w zakresie przedsiębiorczości na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów	76
Tabela 69. Analiza wskaźnika w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów	76
Tabela 70. Analiza wskaźnika w zakresie zanieczyszczenia środowiska wyrobami azbestowymi na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów	77
Tabela 71. Analiza wskaźnika w zakresie niewystarczającego stopnia skanalizowania na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów	77
Tabela 72. Analiza pozostałych problemów pozaspołecznych na terenie jednostki Rykaczewo i całej Gminy Ciechanów	78
Tabela 73. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Rzeczeki	79
Tabela 74. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Rzeczeki i całej Gminy Ciechanów	81
Tabela 75. Analiza wskaźnika w zakresie edukacji na terenie jednostki Rzeczeki i całej Gminy Ciechanów	81
Tabela 76. Analiza wskaźnika w zakresie szczególnych potrzeb na terenie jednostki Rzeczeki i całej Gminy Ciechanów	82
Tabela 77. Analiza pozostałych problemów społecznych na terenie jednostki Rzeczeki i całej gminy Ciechanów	83
Tabela 78. Analiza wskaźnika w zakresie przedsiębiorczości na terenie jednostki Rzeczeki i całej Gminy Ciechanów	84
Tabela 79. Analiza wskaźnika w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie jednostki Rzeczeki i całej Gminy Ciechanów	84
Tabela 80. Analiza wskaźnika w zakresie zanieczyszczenia środowiska wyrobami azbestowymi na terenie jednostki Rzeczeki i całej Gminy Ciechanów	85
Tabela 81. Analiza wskaźnika w zakresie niewystarczającego stopnia skanalizowania na terenie jednostki Rzeczeki i całej Gminy Ciechanów	85
Tabela 82. Analiza wskaźnika w zakresie przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami na terenie jednostki Rzeczeki i całej Gminy Ciechanów	86
Tabela 83. Analiza pozostałych problemów pozaspołecznych na terenie jednostki Rzeczeki i całej Gminy Ciechanów	87
Tabela 84. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Sokołówek	88
Tabela 85. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów	89

Tabela 86. Analiza wskaźnika w zakresie edukacji na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów	90
Tabela 87. Analiza wskaźnika w zakresie szczególnych potrzeb na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów	90
Tabela 88. Analiza wskaźnika w zakresie ubóstwa na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów	91
Tabela 89. Analiza wskaźnika w zakresie przestępczości na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów	91
Tabela 90. Analiza wskaźnika w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów	92
Tabela 91. Analiza wskaźnika w zakresie niewystarczającego stopnia skanalizowania na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów	93
Tabela 92. Analiza wskaźnika w zakresie przystosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów.....	93
Tabela 93. Analiza wskaźnika w zakresie złego stanu technicznego budynków mieszkalnych stanowiących zasób gminny na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów	94
Tabela 94. Analiza wskaźnika w zakresie złego stanu technicznego zabytków należących do Gminy na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów	94
Tabela 95. Analiza pozostałych problemów pozaspołecznych na terenie jednostki Sokołówek i całej Gminy Ciechanów	95
Tabela 96. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych oraz ich procentowy udział w liczbie ludności ogółem na terenie podobszaru Wólka Rydzewska	96
Tabela 97. Analiza wskaźnika w zakresie bezrobocia na terenie jednostki Wólka Rydzewska i całej Gminy Ciechanów	98
Tabela 98. Analiza wskaźnika w zakresie edukacji na terenie jednostki Wólka Rydzewska i całej Gminy Ciechanów	98
Tabela 99. Analiza wskaźnika w zakresie szczególnych potrzeb na terenie jednostki Wólka Rydzewska i całej Gminy Ciechanów	99
Tabela 100. Analiza pozostałych problemów społecznych na terenie jednostki Wólka Rydzewska i całej gminy Ciechanów	100
Tabela 101. Analiza wskaźnika w zakresie przedsiębiorczości na terenie jednostki Wólka Rydzewska i całej Gminy Ciechanów	101
Tabela 102. Analiza wskaźnika w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie jednostki Wólka Rydzewska i całej Gminy Ciechanów	101
Tabela 103. Analiza wskaźnika w zakresie zanieczyszczenia środowiska wyrobami azbestowymi na terenie jednostki Wólka Rydzewska i całej Gminy Ciechanów	102
Tabela 104. Analiza wskaźnika w zakresie niewystarczającego stopnia skanalizowania na terenie jednostki Wólka Rydzewska i całej Gminy Ciechanów	102
Tabela 105. Analiza pozostałych problemów pozaspołecznych na terenie jednostki Wólka Rydzewska i całej Gminy Ciechanów	103
Tabela 106. Cele rewitalizacji	116
Tabela 107. Planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	119
Tabela 108. Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych	138
Tabela 109. Projekty realizowane w ramach poprzednich perspektyw	142
Tabela 110. Szacunkowe źródła finansowania planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	144
Tabela 111. Struktura zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Ciechanów na lata 2025-2030.....	147
Tabela 112. Harmonogram realizacji procesu rewitalizacji	149
Tabela 113. Proponowany wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	158
Tabela 114. Mierniki osiągnięcia celu rewitalizacji	160
Rysunek 1. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Ciechanów	16
Rysunek 2. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Chruszczewo	20
Rysunek 3. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Gorysze	27
Rysunek 4. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Grędzice	36
Rysunek 5. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Modelka	45

Rysunek 6. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Modła	54
Rysunek 7. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Niestum	63
Rysunek 8. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Rykaczewo	71
Rysunek 9. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Rzeczki	80
Rysunek 10. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Sokołówek	88
Rysunek 11. Obszar rewitalizacji wyznaczony w obrębie jednostki Wólka Rydzewska	97